ΙΛΙΣΟΣ

ΕΡΕΥΝΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΤΕΧΝΗ

HELENA P. BLAVATSKY

ΕΤΟΣ 13ον ΤΕΥΧΟΣ 65-66

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1968

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΠΩΛΟΥΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ (Δραγατσανίου 6)

(Δευτέρα καὶ Παρασκευὴ 11 — 1)

		Δρχ.
H. P. Blavatsky	Τὸ Κλειδὶ τῆς Θεοσοφίας ἄδ. 50 δεμ.	60
»	Στὴ χώρα τῶν Γαλάζιων Βουνῶν	20
Annie Besant	Μελέτη ἐπὶ τῆς Συνειδήσεως ἄδ. 50 δεμ.	60
»	Πρὸς τὴν Μύησιν	20
»	Μετενσάρκωση	10
»	Κάρμα	10
C. Leadbeater	Σ' ἐκείνους ποὺ πενθοῦν	10
Besant-Leadbeater	Ὁ Ἀστρικὸς Κόσμος	10
Ed. Arnold	Τὸ Φῶς τῆς Ἀσίας	30
Th. Pascal	Ἡ θεοσοφία εἰς ὀλίγα κεφάλαια	10
J. van der Leeuw	Θεοὶ ἐν ἐξορίᾳ	10
N. Sri Ram	Προσέγγισις πρὸς τὴν Πραγματικότητα	30
∴ ∴	Φῶς στὴν Ἀτραπὸ	15
Krishnamurti	Στὰ πόδια τοῦ Διδασκάλου (ἔκδ. 1966)	15
»	Τὸ Βασίλειον τῆς Εὐδαιμονίας	20
»	Ἡ Πηγὴ τῆς Σοφίας	20
»	«Δελτίον Ἀστέρος» Τόμ. 1932-33 ἕκαστ.	30
»	10 Ὁμιλίαι εἰς Ὀχάϊ 1944	30
»	Ἐλευθερία, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος ἄδ.60 δεμ.	75
»	Στοχασμοὶ πάνω στὴ ζωὴ (Β΄ σειρὰ)	60
»	Ἐκπαίδευσι καὶ σημασία ζωῆς ἄδ. 40 δεμ.	60
Ἰωάν. Βασιλῆς	Τὸ σημειωματάριο ἑνὸς Μύστου	50
Κ. Κιτρινιάρης	Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεὺς	40
Γεώργ. Μαλτέζος	Τὰ Ἐλευσίνια Μυστήρια	50
Κ. Μελισσαρόπουλος	Ἀποκρυφισμὸς καὶ Μυστικισμὸς ἄδ.25 δ.	40
»	Μελετήματα ἄδ. 40 δεμ.	60
»	Εἰσαγωγὴ στὴ Θεοσοφία ἄδ. 50 δεμ.	70
»	Τὰ βήματα τῆς Φιλοσοφίας ἄδ. 50 δεμ.	70
»	Ὁ Κομήτης (Θέατρο ἰδεῶν)	20
»	«Ἀγνώστῳ Θεῷ»	10

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΙΛΙΣΟΣ», Τόμοι 1960, 61, 63, 64, 65, 66 χαρτόδετοι ἕκαστος δρχ. 50.

«ΙΛΙΣΟΣ» Ἐπιλογὴ ἐτῶν 1956 - 1957 - 1958 χρυσόδετον 90.

Διὰ τοὺς συνδρομητὰς τοῦ «ΙΛΙΣΟΥ» 70.

Ἀποστείλατε τὸ ἀντίτιμον, διὰ νὰ τὰ λάβετε ταχυδρομικῶς.

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΙΛΙΣΟΥ ΔΡΑΧ. 10

ΙΛΙΣΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΣΚΕΨΕΩΣ
Δραγατσανίου 6 (Πλ. Κλαυθμῶνος), ὄροφος 6ος, ΑΘΗΝΑΙ - 122

Διευθυντὴς ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ
Ἐπιμελητὴς ὕλης ΧΡΙΣΤΟΣ ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ 13ον ✱ Νοέμβριος - Δεκέμβριος 1968 ✱ ΤΕΥΧΟΣ 65-66

Ἐκυκλοφόρησε

ΕΙΔΙΚΟΣ ΤΟΜΟΣ ΤΟΥ «ΙΛΙΣΟΥ»

Μὲ ἐπιλογὴν ἐκ τῶν ἐτῶν

1956 - 1957 - 1958

Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΤΟΜΟΣ ΤΟΥ «ΙΛΙΣΟΥ» μὲ ἐπιλογὴν τῶν δημοσιευμάτων τῶν τριῶν πρώτων ἐτῶν 1956 — 1957 — 1958, ἤδη ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ.

Καθὼς ἐξηγήσαμε στὸ προηγούμενο τεῦχος, πολλοὶ συνδρομηταὶ μᾶς ἐζητοῦσαν τοὺς πρώτους τόμους, οἱ ὁποῖοι, ὅμως, εἶχαν ἀπὸ καιρὸ ἐξαντληθῆ. Σκεφθήκαμε ὅτι ἡ ἀνατύπωσις μιᾶς ἐπιλογῆς τῶν περιεχομένων τῆς πρώτης τριετίας θὰ ἐνδιέφερε τοὺς συνδρομητὰς καὶ φίλους τοῦ περιοδικοῦ, καθὼς καὶ τὸ πνευματικὸ κοινόν, γενικώτερα. Ἔτσι, παρουσιάζομε τὴν ἐπιλογὴ σ' ἕνα τόμο 440 σελίδων, καλαίσθητα δεμένον, ποὺ ἐλπίζομε ὅτι θὰ ἐκτιμήσουν ὅλοι οἱ φίλοι μας.

Η ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΤΟΜΟΥ ΤΟΥ «ΙΛΙΣΟΥ», ὡρίσθη εἰς 90 δραχμὰς καὶ θὰ παραδεχθοῦν οἱ ἔχοντες καὶ μι-

κρὴ γνῶσι τῶν ἐκδοτικῶν πραγμάτων, ὅτι εἶναι φθηνὴ γιὰ ἕνα τόμο 440 σελίδων καὶ χρυσοπανόδετο.

ΑΛΛΑ ΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ ΤΟΥ «ΙΛΙΣΟΥ» θὰ ἔχουν τὴν εὐκαιρία ν' ἀποκτήσουν αὐτὸν τὸν ειδικὸ τόμο ΜΟΝΟΝ ΜΕ 70 ΔΡΑΧΜΑΣ καὶ ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΝ ΤΕΛΩΝ.

ΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ ΜΑΣ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ παραγγείλουν ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΧΑΜΗΛΗ ΤΙΜΗ καὶ προσθέτους τόμους, ἂν θέλουν νὰ τοὺς στείλουν δῶρο σὲ φίλους των μὲ τὴν εὐκαιρία τῶν ἑορτῶν, ποὺ μποροῦμε ν' ἀναλάβωμε τὴν ἀπ' εὐθείας ἀποστολή, διὰ λογαριασμόν των.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ τοὺς συνδρομητὰς νὰ σπεύσουν νὰ δώσουν τὴν παραγγελία των, ἐμβάζοντες καὶ τὸ ἀντίτιμον, διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΤΟΜΟΥ

Τὰ περιεχόμενα τοῦ εἰδικοῦ τόμου εἶναι τὰ κάτωθι:

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥ «ΙΛΙΣΟΥ» ΔΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1969

Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥ «ΙΛΙΣΟΥ» διὰ τὸ 1969, 14ον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του ἔτος, ὡρίσθη εἰς 60 δραχμὰς (διὰ τὸ ἐξωτερικὸν δραχμαὶ 75).

ΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ ΜΑΣ δὲν ἀγνοοῦν ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ χαρτιοῦ ἔχει αὐξηθῆ ἀπὸ πολὺν καιρό, καθὼς καὶ ἄλλες ἐκδοτικὲς δαπάνες, ὡστόσο προσπαθήσαμε, ὥς τώρα, ν' ἀποφύγωμε τὴν αὔξησι τῆς συνδρομῆς. Καὶ πάλι ἡ αὔξησις εἶναι ἀνεπαίσθητη — ἂν ὄχι οὐσιαστικὰ ἀνύπαρκτη, διότι πάντοτε κάθε τεῦχος ἐτιμᾶτο 10 δραχμές, καὶ ἀπὸ πέρυσι κυκλοφοροῦμε ἕξη τεύχη τὸ χρόνο. Τόμος 1966, σελίδες 342. Τόμος 1967, σελίδες 390. Τόμος 1968, σελίδες 448.

ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΓΚΗ νὰ προσθέσωμε ὅτι, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀποστολὴ τῆς συνδρομῆς χωρὶς ἄλλες εἰδοποιήσεις —ποὺ προκαλοῦν οἰκονομικὴν ἐπιβάρυνσιν καὶ κόπους— οἱ συνδρομηταί μας πρέπει νὰ ἐντείνουν τὶς προσπάθειές των γιὰ τὴν ἐγγραφὴ νέων συνδρομητῶν, γιὰ νὰ στερεωθῆ τὸ περιοδικὸ περισσότερο καὶ νὰ βελτιωθῆ ἀκόμη πιὸ πολύ. Ὅπως τὸ ἔχομε κατ' ἐπανάληψιν γράψει, ὁ «Ἰλισὸς» εἶναι πνευματικὴ προσπάθεια καὶ ὄχι ἐπιχείρησις. Ἡ προσπάθεια πρέπει νὰ ξεκινάει ἀπὸ τὴν ὁμάδα ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ μέχρι καὶ τὸν τελευταῖο συνδρομητή.

ΠΕΡΙΜΕΝΟΜΕ λοιπὸν τὴν συνδρομή σας γιὰ τὸ 1969 καὶ ὀνόματα νέων συνδρομητῶν. Χρήσιμα θὰ εἶναι καὶ μόνον ὀνόματα ὑ π ο ψ η φ ί ω ν συνδρομητῶν, γιὰ νὰ τοὺς στείλωμε, ἐξ ὀνόματός σας, ΔΩΡΕΑΝ ΔΕΙΓΜΑΤΑ.

ΚΑΙ ΠΑΛΙ ὅμως, ὅσοι συνδρομηταὶ ἔστειλαν ἤδη συνδρομὴ 50 δραχμῶν ἀπαλλάσσονται τοῦ προσθέτου δεκαδράχμου. ΕΠΙΣΗΣ ὅσοι θὰ στείλουν τὴ συνδρομή των ἐντὸς τοῦ Ἰανουαρίου 1969, μποροῦν νὰ στείλουν μόνον δρχ. 50 (ἐξωτερικοῦ 60), ἀντὶ δρχ. 60 (ἐξωτερικοῦ 75), αἱ ὁποῖαι εἶναι ὑποχρεωτικαὶ μετὰ τὴν πάροδον τοῦ Ἰανουαρίου.

Ἰδιαιτέρως συνιστῶμεν εἰς τοὺς συνδρομητάς μας τὴν προμήθειαν τοῦ εἰδικοῦ τόμου ἐπιλογῆς τῶν δημοσιευμάτων τῆς τριετίας 1956 - 1957 - 1958, ὁ ὁποῖος γιὰ τοὺς συνδρομητάς μας στοιχίζει χρυσόδετος δρχ. 70, ἀντὶ τῆς κανονικῆς τιμῆς του δρχ. 90. Ἕνα θαυμάσιο δῶρο γιὰ ὅλους.

Ὁ «Χρυσὸς Κανόνας»

Ἀπὸ τὸ περιοδικὸ
THEOSOPHY IN ACTION

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Ὁ παλαιὸς στίχος:

«Ὅ,τι δὲν ἐπιθυμεῖς νὰ γίνῃ εἰς ἐσέ,
τοῦτο μὴ πράττεις εἰς ἄλλον»

προέρχεται ἐκ τῆς Βίβλου ἢ εἶναι λαϊκὴ παροιμία;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Ὁ μνημονευθεὶς στίχος ἀποτελεῖ παράφρασιν τοῦ (δευτεροκανονικοῦ) βιβλίου τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης Τωβίτ, κεφ. 4, στ. 15: Οὐδενὶ ποιήσεις ὃ σὺ δι᾿ ἑαυτὸν μισεῖς...».

Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα ὁμιλοῦν οἱ Εὐαγγελισταί:

Ματθαῖος, 7, 12: «Πάντα οὖν ὅσα ἂν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς».

Λουκᾶς, 6, 31: «Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως».

Ὑποστηρίζεται ὅτι τὸ βιβλίον Τωβὶτ χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ πρώτου αἰῶνος π.Χ., ἑπομένως ὁ ἐν λόγῳ στίχος δυνατὸν ν᾿ ἀποδοθῆ εἰς τὸν Ραββὶ Χιλλέλ, πρόεδρον τοῦ Ἱεροσυνεδρίου (Σανχεδρίν), ζήσαντα ἀπὸ 70 π.Χ. ἕως 10 μ.Χ. Κατὰ περικοπὴν τοῦ Ταλμούδ, οὗτος φέρεται εἰπὼν εἰς νέον, ὁ ὁποῖος ἐζήτησε νὰ γίνη δεκτὸς εἰς τὴν Ἰουδαϊκὴν πίστιν καὶ νὰ πληροφορηθῆ τοὺς κανόνας, διὰ νὰ τοὺς τηρῆ: «Μὴν πράττεις εἰς τὸν γείτονά σου αὐτὸ ποὺ εἶναι δυσάρεστον εἰς ἐσέ. Οὗτος εἶναι ὁλόκληρος ὁ νόμος».

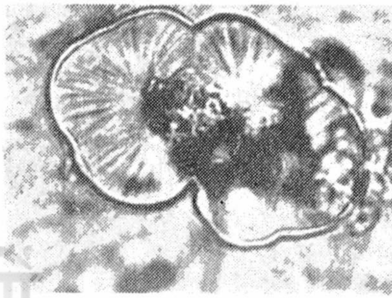
Ἡ ἰδία συμβουλὴ ἀναφέρεται ἀπὸ τὸν Ρωμαῖον ἱστορικὸν Λαμπρίδιον εἰς τὴν βιογραφίαν τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου Σεβήρου (235 μ.Χ.). Συχνὰ ἔλεγεν ὅτι εἶχεν ἀκούσει ἀπὸ Ἰουδαϊκὴν ἢ Χριστιανικὴν πηγήν: Quod tibi fieri non vis, alteri ne faceris. Καὶ διέτασσε τὸν κήρυκα τῆς πόλεως νὰ τὴν διαλαλήση ὅταν ἤθελε νὰ ἐπιτιμήση κάποιον. Τόσο πολὺ τοῦ ἄρεσε αὐτὸ τὸ ρητό, ὥστε τὸ εἶχε χαράξει στὸ ἀνάκτορόν του καὶ σὲ δημόσια κτίρια.

Ὁ Αὐτοκράτωρ μπορεῖ νὰ εἶχε ἀκούσει τὸ σοφὸ ρητὸ καὶ ἀπὸ εἰδωλολάτρας, διότι ἦταν γνωστὸν ἀπὸ τὸν 4ον μ.Χ. αἰῶνα. Ὁ Σωκράτης εἶχε πῆ στὸν Νικοκλῆ (3.61):

«Ἐὰν κάποιος κάμη σὲ σένα κάτι ποὺ σὲ βλάψη, σὺ μὴ τὸ πράξης σὲ ἄλλον κανέναν».

Τὸ ἴδιο ρητὸ συναντᾶται στὸν Σενέκα (κεφ. 94) καὶ στὴν Συριακὴ ἔκδοσι τοῦ βιβλίου «Ἀπὸ τοὺς Σοφοὺς Ἑπτὰ Διδασκάλους», καθὼς καὶ στὴν ἀραβικὴ παρουσίασι τοῦ ἰδίου μύθου στὶς «Χίλιες καὶ μία νύκτες».

Μικροφωτογραφίες ὀργανικῶν λειψάνων σὲ προκαμβρικοὺς βράχους.

Κάποια μορφὴ ζωῆς στὴ Γῆ πρὶν 3 δισεκατομμύρια χρόνια

Ἐνδείξεις ὅτι κάποια μορφὴ ζωῆς ὑπῆρξε πάνω στὴ Γῆ πρὶν 3 δισεκατομμύρια χρόνια ἔχουν βρεθῆ σὲ ἀρχαίους βράχους τῆς χερσονήσου Κόλα καὶ μελετήθηκαν ἀπὸ τὸν Σοβιετικὸ παλαιοντολόγο Α. Βολόγκτιν, ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν.

Μικροφωτογραφίες παρμένες μὲ νέα μέθοδο ποὺ ἐμφανίσθηκαν στὸ ἐργαστήριο Βολόγκτιν ἀποκαλύπτουν τὴν παρουσία μικροοργανισμῶν ποὺ ἀναφέρονται σὲ πολὺ πιὸ ἀρχαία ἀπὸ κάθε ἄλλη μορφὴ ζωῆς.

Ὥς τώρα οἱ βράχοι τῆς Καμβρικῆς περιόδου —περὶ τὰ 600 ἑκατομμύρια χρόνια— ἐπιστεύετο ὅτι περιέκλειαν τὸ ὅριο τῆς ζωῆς ἐπάνω στὴν Γῆ. Ἄλλα ἴχνη δὲν βρέθηκαν σὲ παληοὺς

βράχους, εἴτε διότι δὲν ὑπῆρχε ζωὴ τὸν καιρὸ ποὺ εἶχαν σχηματισθῆ, εἴτε διότι συνέβησαν τέτοιες μεταβολές, ὥστε κάθε ἀναγραφὴ ζωντανῆς ὕλης νὰ ἔχῃ καταστραφῆ.

Ἀλλάζοντας τὴν μέθοδο προπαρασκευασμένων δειγμάτων βράχου γιὰ ἐξέτασι κάτω ἀπ' τὸ μικροσκόπιο, ὁ Βολόγκτιν βρῆκε ὅτι αὐτοὶ οἱ βράχοι πιὸ παλαιοὶ ἀπὸ τοὺς Καμβρικοὺς περιεῖχαν πράγματι ὀρυκτο - μικροοργανισμούς.

«Οἱ βράχοι τῆς Καρελίας, ἡλικίας 1.800 - 2.000 ἑκατομμυρίων ἐτῶν, ἀποκαλύπτουν μιὰ πλούσια συλλογὴ τῶν ἀρχαιοτέρων ὑδροβίων ὀργανισμῶν — φυκῶν καὶ χαλικωδῶν σπόγγων, λέγει ὁ Βολόγκτιν.

»Λείψανα ὀργανικῆς ζωῆς βρέθηκαν ἐπίσης, 2.600 ἑκατομμυρίων ἐτῶν στὴν χερσόνησο Κόλα.

Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀκόμα δὲν εἶναι τὸ χαμηλότερο ὅριο.

»Ἐντελῶς νέο παλαιοντολογικὸ ὑλικὸ ἔχει εὑρεθῆ. Καὶ ὑπόσχεται πολλά.

»Τώρα τὸ οὐσιῶδες εἶναι ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία πὼς ἡ ὀργανικὴ ζωὴ ἐπήγασε πρὶν ἀπὸ τρία δισεκατομμύρια χρόνια.

»Εἶναι οὐσιῶδες νὰ σημειώσωμε ὅτι ἡ ἐξέλιξι τῆς ζωῆς στὰ ἀρχικά της στάδια, προχώρησε μᾶλλον μὲ ταχὺ ρυθμό. Ὑπῆρχε μία γοργὴ διαδοχὴ ζωντανῶν μορφῶν ποὺ μπορεῖ νὰ ἐφοδίαζαν ὁδηγήτριες γραμμὲς γιὰ πιὸ λεπτομερῆ διαίρεσι, χρονολογούμενες ἀπὸ λείψανα προ - Καμβρικά».

Συγκεφαλαιώνοντας τὴν πληροφορία ἀπὸ τὴν ὁριζόντια καὶ κάθετη διανομὴ (ἐν τῷ χρόνῳ) ὀργανικῶν προ - Καμβρικῶν λειψάνων, οἱ ἐρευνηταὶ ἀρχικῶς εἶχαν τὴν εὐκαιρία νὰ ἐξοικειωθοῦν μὲ τὴν παληὰ γεωγραφία τῆς ἐπιφάνειας τῆς Γῆς.

«Τοῦτο δὲν ἔχει μόνο ἐπιστημονική, ἀλλὰ καὶ πρακτικὴ ἀξία. Συνδυασμένο μὲ τοὺς προ - Καμβρικοὺς σχηματισμοὺς εἶναι ἕνα σύμπλεγμα πολυσύνθετο ὀρυκτῶν πόρων, ὅπως ὁ σίδηρος, τὸ μαγγάνιον, τὸ βανάδιον καὶ ὁ χρυσός.

Ἀρχαῖα ὄντα μᾶς βοηθοῦν νὰ ἐξιχνιάσωμε τὶς συνθῆκες τῆς ζωῆς ποὺ ὑπῆρχαν στὸν καιρό τους.

»Εἶναι τοῦτα ἡ μόνη ἀντικειμενικὴ μαρτυρία στὴν γεωλογικὴ πορεία τοῦ παρελθόντος».

Πρακτικὸς Χριστιανισμὸς

Τοῦ C. JINARAJADASA

Θὰ ἤθελα νὰ διεισδύσουν μέσα σας αὐτὰ τὰ λόγια. Ἡ πνευματικὴ ζωὴ εἶναι μιὰ ζωή, ποὺ πρέπει νὰ εἶναι ἐνήμερη ὅλων ὅσα συμβαίνουν στὸν ἐξωτερικὸ κόσμο. Ὁ Χριστὸς εἶπε «Ὅ,τι ἐκάματε εἰς ἕνα ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς μου, εἰς ἐμὲ τὸ ἐκάματε».

Μὴ περιορίζεσθε μόνο στὴν ἁπλῆ εὐσπλαχνία, στὶς ἐλεημοσύνες καὶ στὰ καλὰ λόγια, ἀλλὰ σκεφθῆτε ἐπίσης τὴ σκληρότητα, συνειδητὴ ἢ μὴ συνειδητή, ποὺ εἶναι τόσον συνήθης σήμερα, διότι εἴμαστε τυφλοὶ στὶς ἀντιδράσεις ποὺ φέρνει ἡ ζωὴ στοὺς ἄλλους. Πρέπει νὰ σταματήσωμε αὐτὴ τὴν τυφλότητα. Πρέπει νὰ πάρετε στὰ χέρια σας τὴ ζωή σας καὶ νὰ δῆτε ποιὲς εἶναι οἱ ἀληθινὲς ἀνάγκες σας. Πρέπει νὰ ἀγρυπνᾶτε, ὥστε νὰ μὴν εἶσαστε τὸ «ἄμορφο κοπάδι», ποὺ ὁδηγεῖ ὁ Μολὼχ τῆς μόδας μὲ τὰ ψεύτικα ἰδανικά.

Ὅταν νοιώθετε τὸ ἀληθινό σας καθῆκον καὶ ζητᾶτε μὲ ποιὸ τρόπο μπορεῖ νὰ ἐλαφρωθοῦν τὰ βάσανα τοῦ κόσμου, θὰ βρῆτε ὅτι ἡ ζωή σας μπορεῖ νὰ γίνη ὡραιότερη μὲ μιὰ ἐλάττωση στὶς ἀνάγκες σας, τὴν ὁποία ἐκ πρώτης ὄψεως δὲν ἐνομίζατε δυνατή. Αὐτὴ εἶναι ἡ μεγάλη ἀρχή, τὴν ὁποία πρέπει νὰ διακηρύξη σήμερα ἡ θρησκεία.

Μεταμορφῶστε τὶς ἐξωτερικὲς ἀνάγκες σὲ ἐσωτερικὲς ἀνάγκες, τὶς ἐξωτερικὲς δυνατότητες σὲ ἐσωτερικὲς δυνατότητες καὶ θὰ ἀνακαλύψετε ἀμέσως ὅτι εἶναι δυνατὸν σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους νὰ ζοῦν, ἔστω καὶ σὲ μιὰν ἐποχὴ σὰν αὐτή, μὲ ὅ,τι χρειάζεται νὰ ζοῦν μιὰ ζωὴ ἁπλῆ καὶ ὡραία, χωρὶς νὰ ἀλληλοβασανίζωνται καὶ κυρίως χωρὶς καταπίεση τοῦ θείου Πνεύματος ποὺ ὑπάρχει μέσα στὸν ἄνθρωπο. Αὐτὸ τὸ βασάνισμα καὶ αὐτὴ τὴν καταπίεση τὴν ἀφήνομε ἐν τούτοις νὰ λειτουργῆ καὶ ἐναπόκειται σὲ ὅλους ὅσοι νοιώθουν μέσα τους κάποια δημιουργητικότητα, νὰ ἐργασθοῦν γιὰ νὰ ἐλευθερώσουν τὰ ἄτομα ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῶν ψεύτικων ἰδανικῶν, γιὰ νὰ μπορεση νὰ φωτισθῆ τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ἀνθρώπου καὶ νὰ ἐπικοινωνήση μὲ ὅ,τι ὡραιότερο ὑπάρχει στὴ ζωή.

★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆

Ἡ Σφίγξ

ΔΗΜ. Α. ΙΩΑΝΝΙΔΗ

Κατὰ τὸν μῦθο, πρόβαλε γιὰ λύσι ἕνα αἴνιγμα. Τὸ γνωστὸ αἴνιγμα. Ἀλλά, καθὼς νομίζουμε, καὶ ἡ ἴδια ἀποτελοῦσε καὶ ἀκόμη ἀποτελεῖ ἕνα δεύτερο αἴνιγμα...

Τὸ αἴνιγμα ποὺ πρόβαλε, λίγοι μποροῦσαν νὰ τὸ λύσουν. Αὐτοὶ ἦσαν οἱ Ἥρωες, οἱ πνευματικοὶ Ἥρωες. Ἕνας ἀπ' αὐτούς, κατὰ τὸν μῦθο, ἦταν ὁ Οἰδίπους, ὁ ἡλιακὸς ἥρωας, καθὼς τὸν λέγουν, ὁ ἀθάνατος. Ἡ λέξις εἶναι πελασγική: **Oedibou**, ποὺ σημαίνει τὸν φιλόσοφο, τὸν σοφό. Οἱ ἄλλοι, οἱ πολλοί, ποὺ δὲν εὕρισκαν τὴ λύσι, ἦσαν οἱ θνητοὶ καὶ ἦσαν προωρισμένοι νὰ πεθάνουν, καθὼς μᾶς πληροφορεῖ ὁ μῦθος.

Ὁ μῦθος γιὰ τὴ Σφίγγα, ἀλλὰ καὶ οἱ σχετικοὶ μῦθοι γιὰ τὸν Οἰδίποδα, καθὼς νομίζουμε, εἶναι ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἔχουν πάρα πολὺ κακοποιηθῆ μὲ τὶς πολλὲς καὶ διάφορες ἀλλοιώσεις ποὺ ἔπαθαν γιὰ νὰ μποῦν στὰ μέτρα τ' ἀνθρώπινα.. Τὴ μεγαλύτερη ὅμως κακοποίησι τὴν ἔχουν πάθει μὲ τὶς διάφορες ἑρμηνεῖες ποὺ

ἔχουν δοθῆ σ' αὐτούς. Καὶ τί ἑρμηνεῖες: περίεργες, μὰ πολὺ περίεργες...

☆

Ἂς ἀφήσουμε ὅμως τώρα τὸν Οἰδίποδα καὶ ἂς περιορισθοῦμε στὴ Σφίγγα καὶ στὸ αἴνιγμά της.

Καὶ πρῶτα - πρῶτα τί παρίστανε ἡ Σφίγγα. Ὑπάρχουν πολλοὶ τύποι: ἑλληνικοὶ καὶ αἰγυπτιακοί. Ἂς σταθοῦμε στὸ τύπο τῆς Σφιγγὸς τῶν Δελφῶν. Εἶναι, νομίζουμε, ὁ πιὸ ἀντιπροσωπευτικός: Κεφαλὴ γυναικός, κορμὸς ταύρου, τὰ πόδια λέοντος, φτερὰ ἀετοῦ. Τί σημαίνουν ὅλα αὐτά; Πολλὲς ἑρμηνεῖες ἔχουν δοθῆ καὶ δίδονται καὶ τώρα. Ὑποθέσεις καὶ πάλι ὑποθέσεις. Ἑρμηνεῖες ὑποκειμενικὲς βέβαια, ἀφοῦ τὸ κλειδὶ τῶν συμβολισμῶν τῶν ἀρχαίων παραδόσεων ἔχει ἀπὸ αἰώνων χαθῆ. Πολλὲς ἀπὸ τὶς ἑρμηνεῖες εἶναι χαμηλές. Μὰ γιατί ἄραγε; Φαίνεται πὼς δὲν ἔχει κατανοηθῆ ὅσο θὰ ἔπρεπε ὅτι ἐκεῖνοι ποὺ συνέθεσαν τοὺς μύθους τῆς ἐσωτερικῆς παραδόσεως δὲν ἦσαν ἄνθρωποι κοινοί, ἄνθρωποι τυχαῖοι. Τέλος πάντων δὲν ἦσαν οὔτε ἀφελεῖς, οὔτε εὐφάνταστοι, καθὼς τοὺς θέλουν. Δὲν μικρολογοῦσαν. Ἐγνώριζαν πολλά, καθὼς φαίνεται, πάρα πολλὰ ἀπὸ τὰ μυστικὰ τῆς Φύσεως καὶ τῶν ὄντων. Ἐγνώριζαν τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Ἀπὸ ποῦ ἔρχεται, ποιός πρέπει νὰ εἶναι ὁ ρόλος του ἐδῶ ἐπάνω στὴ γῆ καὶ ποιά μπορεῖ νὰ εἶναι ἡ τύχη του. Μὲ δυὸ λόγια οἱ συνθέται τῶν ἀρχαίων μύθων, τῶν ἀρχικῶν μύθων, ἦσαν μ ύ σ τ α ι, ποὺ ἀνῆκον μάλιστα στὸ «χρύσεον γένος τῶν ἀνθρώπων».

Καὶ ἔτσι ὁ συμβολισμὸς τῆς Σφιγγὸς ἔμεινε ἀνεξήγητος. Φαίνεται πὼς κρύβει βαθειὲς ἀλήθειες πνευματικὲς ποὺ δὲν λέγονται. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ Σφίγγα ἀπὸ πολλοὺς αἰῶνες σιγᾶ... Τὸ αἴνιγμα ποὺ ἔδιδε στοὺς διαβάτες καὶ τὸ αἴνιγμα τὸ δικό της, τὸ τί παριστάνει, τὰ δύο αὐτὰ αἰνίγματα μόνον ὁ δίκαιος θὰ μποροῦσε νὰ βρῆ τί σημαίνουν! Νὰ προχωρήση στὰ βάθη τους.

☆

Ταπεινοὶ κι' ἐμεῖς σπουδασταὶ τοῦ ἀρχαίου μεγαλείου τῆς πατρίδος μας ἂς τολμήσουμε νὰ καταπιαστοῦμε μὲ τὴ Σφίγγα... Ὑποθέσεις καὶ μόνο ὑποθέσεις κι' ἐμεῖς θὰ κάμουμε. Αὐτὴ εἶναι ἡ μοῖρα τοῦ θνητοῦ. Οἱ ὑποθέσεις μας ὅμως θὰ γίνουν μὲ τὸν σεβασμὸ καὶ μὲ τὴ συστολὴ ποὺ πρέπει νὰ ἔχη ἐκεῖνος ποὺ ζητεῖ νὰ προσπελάση τὰ ἀπροσπέλαστα.

Κατὰ τὸν συμβολισμὸ ὁ κορμός της ἦταν κορμὸς ταύρου. Μυστηριακὸ εἶναι τὸ σύμβολο. Τὸ βρίσκουμε στοὺς Ὀρφικούς, στὰ ἀρχαῖα ἱερά, στὴ Μινωϊκὴ Κρήτη, στὰ μυστήρια τοῦ Μίθρα. Ἐκεῖ, κατὰ τὴ σχετικὴ εἰκόνα, ὁ ἀνίκητος Μίθρας κτυπᾶ τὸν ταῦρο μὲ τὸ

λαμπερὸ ξίφος του καὶ ἀναδίδεται ἔτσι ἡ βλάστησι καὶ ἡ ζωή. Μιὰ ζωὴ ἀνώτερη. Τὸ σύμβολο τοῦ ταύρου τὸ εὑρίσκουμε καὶ ἀλλοῦ. Ἦταν ὁ συμβολισμὸς αὐτὸς πολὺ διαδεδομένος καὶ στὶς Ἰνδίες καὶ στὴν Αἴγυπτο.

Τὰ πόδια της, πόδια λέοντος, τοῦ μεγαλόπρεπου αὐτοῦ ζώου, ποὺ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὰ παληὰ χρόνια τὸ θεωρεῖ σὰν βασιλιὰ τῶν ζώων. Οἱ ἀρχαῖοι μὲ τὸν λέοντα ἐσυμβόλιζαν τὸ πνευματικὸ μεγαλεῖο. Κατὰ τὴν παράδοσι τὸ ἅρμα τοῦ Ἥρωος σύρει ζεῦγος λεόντων. Λέων ἐφύλασσε τὴν κιβωτὸ τῆς διαθήκης τῆς Ἰουδαϊκῆς παραδόσεως. Οἱ σοφοὶ δὲ τοῦ μεσαίωνος ἔλεγαν ὅτι «ὁ λόγος», δηλαδὴ τὸ αἴτιον μιᾶς καταστάσεως πνευματικῆς, «εὑρίσκεται ἐν στόματι λέοντος».

Ἡ Σφίγξ ἔφερε πτερὰ ἀετοῦ. Ἄλλος βασιλιὰς ἐδῶ. Τῶν ὀρνίθων, δηλαδὴ τῶν πτηνῶν. Τὸ ἔμβλημα τοῦ θεοῦ Διὸς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Τὸ σύμβολο τοῦ ἀνεξαρτήτου πνεύματος, τοῦ ἐλευθέρου πνεύματος. Κάποτε ὁ συμβολισμὸς τὸν παριστάνει δικέφαλο. Καθὼς φαίνεται ἦτο μεγάλος ὁ συμβολισμὸς τοῦ ἀετοῦ.

Τέλος, τὸ τέταρτο στοιχεῖο τοῦ συμβολισμοῦ τῆς Σφιγγός, ἡ κεφαλὴ γυναικός. Εἶναι τὸ ἐπιστέγασμα, ἡ κορωνίς. Μὲ τὴ γυναῖκα οἱ ἀρχαῖοι παρίσταναν τὸ κάλλος, τὸ πνευματικὸ βέβαια. Τὴν τελεία μορφή. Ἡ δὲ παράδοσις σὰν θεὰ τοῦ κάλλους τοποθετεῖ τὴ θεὰ Ἀφροδίτη, τὴν κόρη τοῦ θεοῦ Διὸς καὶ τῆς νύμφης Διώνης.

Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ φαίνεται ὅτι ἦτο μεγάλη καὶ βαθειὰ ἡ πνευματικὴ ἔννοια τοῦ συνδυασμοῦ τῶν τεσσάρων αὐτῶν συμβόλων, ποὺ ἐπροβάλλοντο μὲ τὴν παράστασι τῆς Σφιγγός.

☆

Καὶ τώρα πιά, στὸ αἴνιγμά της, ποὺ μόνον οἱ Ἥρωες ἔλυαν. Τί νὰ ποῦμε γιὰ αὐτό; Ἕνα πρᾶγμα μόνον ἠμποροῦμε νὰ ποῦμε: ὅτι ἡ διδομένη γνωστὴ ἑρμηνεία εἶναι πολὺ χαμηλὴ καὶ κοινότυπη. Ἕνα τόσο μεγάλο πνευματικὸ σύμβολο, σὰν τὴ Σφίγγα, ἦταν δυνατὸ νὰ προβάλλῃ θέμα τόσο μικρό, τόσο συνηθισμένο; Ἀσφαλῶς ὄχι. Κάτι πολὺ πνευματικὸ θὰ ἐκάλυπτε τὸ αἴνιγμα, ποὺ γιὰ τὴν προσπέλασί του θὰ ἐχρειάζετο ἀνώτερη σοφία γιὰ πλοηγός. Ἀλλὰ σοφοὶ αὐτοῦ τοῦ εἴδους δὲν ὑπάρχουν στὸν καιρό μας, οἱ δὲ τῆς ἀρχαιότητος, μιμούμενοι ἴσως τὴν Σφίγγα, ἐσίγησαν κι' αὐτοί.

Ἔτσι καὶ 'μεῖς θὰ περιορισθοῦμε νὰ παραθέσουμε μερικὲς μόνον διατυπώσεις τοῦ αἰνίγματος. Μερικές, διότι ὑπάρχουν πολλές:

Ὁ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος, λοιπόν, στὸ βιβλίο του περὶ τῶν ἀρχαίων θεῶν γράφει ὅτι τὸ αἴνιγμα τὸ εἶχαν ἐμπνεύσει στὴ Σφίγγα αἱ Μοῦσαι, τὸ διατυπώνει δέ: «Τί ἔστιν ὃ μίαν ἔχον φωνήν,

τετράπουν καὶ δίπουν καὶ τρίπουν γίγνεται;»

Ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης δίδει ἄλλη διατύπωσι: «Τί εἶναι συγχρόνως δίπουν, τρίπουν, τετράπουν;»

Ὁ δὲ Ἀθηναῖος (Χ. 456 β), μεταγενέστερος τῶν προηγουμένων, ἐπηρεασμένος ἴσως ἀπὸ τὴ γνωστὴ κοινὴ ἑρμηνεία, διατυπώνει τὸ αἴνιγμα ὡς ἑξῆς: «Ποῖον ἦτο τὸ ζῶον, τὸ ὁποῖον ἔχει πάντοτε τὴν αὐτὴν μορφήν, τὴν πρωΐαν ἔχει τέσσαρας πόδας, τὴν μεσημβρίαν δύο καὶ τὸ ἑσπέρας τρεῖς, ὅσον δὲ ἐπὶ περισσοτέρων ποδῶν στηρίζεται τόσον δυσκολώτερον βαδίζει;»

Κάτι τὸ σπουδαῖο καὶ ὑψηλὸ ἐπρόβαλε τὸ αἴνιγμα τῆς Σφιγγός, ποὺ ποιός ξέρει γιὰ πόσον καιρὸ θὰ ἀποτελῆ αἴνιγμα ἄλυτο.

ΚΥΠΡΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ

Ἕξη τεμάχια για τὸν γαλάζιο Ἀδελφὸ

I

Στοὺς σκοτεινοὺς θαλάμους συγκεντρώνουν
τοὺς προθαλάμους τῆς ψυχῆς:
ἀντλοῦνε ἀπ' τὸ πηγάδι
ἀπολογία
καὶ καταγράφουνε σὲ δέλτους ψυχικὲς
πορεία τοῦ μέλλοντος.

II

Δὲν ἔχει πρόσωπο γιὰ τοὺς καθρέφτες ἡ Ἀρετή·
δὲ διαφημίζεται μὲς τὶς προθῆκες.
Ἀσκεῖται ἡ Ἀρετὴ
χωρὶς νομίσματα
χωρὶς ταχυδρομεῖα
ἢ μεγαλόσταυρα παράσημα.

III

Ὅταν χτυπῶ τὴν πόρτα νοιώθω
ν' ἀνοίγη τὸ δωμάτια σὰν τὸ ρόδο:
τὸ φῶς ὑπάρχει στὸν πυρήνα
τοῦ καθενός.

IV

Δὲ βλέπω βέβηλους· μὰ ἀφώτιστους.

V

Τὶ ἀνάβετε τὶς κέρινες λαμπάδες;
Τὶς μέσα μας ἀνάψετε λαμπάδες.
Τὸ ρόδο ἀνθίζει τοῦ φωτὸς
στὸ μεσημέρι τῆς ζωῆς.

VI

Τοὺς ρόζους τῶν χεριῶν νὰ μὴ φοβᾶσαι:
δείχνουν τὴ μάχη σου.
Τοὺς ρόζους τῆς ψυχῆς νὰ τρέμης:
μετροῦνε τ' ἁμαρτήματά σου.

WALT WHITMAN

Τὸ τραγούδι τοῦ ἀνοικτοῦ δρόμου

Πεζὸς καὶ χαρούμενος περνῶ τὸν ἀνοικτὸ δρόμο
Γερός, ἐλεύθερος κι᾿ ὁ κόσμος μπροστά μου.
Τὸ μακρὺ μονοπάτι μὲ ὁδηγεῖ ὅπου κι᾿ ἂν διαλέξω.

᾿Απὸ δῶ καὶ πέρα δὲ ζητάω καλὴ τύχη. ᾿Εγὼ ὁ ἴδιος εἶμαι ἡ κα-
(λὴ τύχη
᾿Απὸ δῶ καὶ πέρα δὲν κλαυθμηρίζω πειά, δὲν ἀναβάλλω πειά,
(δὲν ζητάω τίποτα.
Ξεμπέρδεψα μὲ τὰ ἐσωτερικὰ παράπονα, μὲ τὶς βιβλιοθῆκες, μὲ
(τοὺς ἐριστικοὺς κριτικισμούς.
Γερὸς κι᾿ εὐχαριστημένος περπατῶ στὸν ἀνοικτὸ δρόμο.

῾Η γῆ. Αὐτὴ ἀρκεῖ.
Δὲν χρειάζομαι τοὺς ἀστερισμοὺς κοντήτερα
Ξέρω ὅτι εἶναι πολὺ καλὰ ἐκεῖ ποὺ εἶναι
Ξέρω ὅτι ἀρκοῦν γιὰ κείνους ποὺ ἀνήκουν σ᾿ αὐτούς.

(Κι᾿ ὅμως ἀκόμη κουβαλάω τὰ παληὰ θελκτικὰ φορτία.
Τὰ φέρνω, ἀγαπητοί μου, τὰ φέρνω μαζί μου ὅπου κι᾿ ἂν
(πηγαίνω
῾Ορκίζομαι ὅτι μοῦ εἶναι ἀδύνατο νὰ ἀπαλλαγῶ ἀπ᾿ αὐτὰ
Εἶμαι γεμᾶτος ἀπ᾿ αὐτὰ καὶ ἐγὼ πάλι τὰ γεμίζω).

᾿Εσὺ δρόμε, ποὺ σὲ περπατῶ καὶ κυττῶ τριγύρω, νομίζω ὅτι δὲν
(εἶσαι ὅλα ὅσα εἶναι ἐδῶ
Νομίζω ὅτι πολλὰ ἀόρατα εἶναι ἐπίσης ἐδῶ.

᾿Εδῶ τὸ βαθὺ μάθημα τῆς εἰσδοχῆς, ὄχι τῆς προτίμησης, οὔτε
[τῆς ἄρνησης.
᾿Εσὺ ἀέρα ποὺ μοῦ δίνεις ἀναπνοὴ γιὰ νὰ μιλῶ
᾿Εσεῖς ἀντικείμενα ποὺ ἀνασύρετε ἀπὸ τὴ σύγχυση τὶς ἔννοιες
[μέσα μου καὶ τοὺς δίνετε σχῆμα

Ἐσὺ φῶς ποὺ τυλίγεις ἐμένα κι' ὅλα μὲ λεπτοὺς ἁρμονικοὺς
[καταρράκτες
Ἐσεῖς μονοπάτια σκόρπια γύρω στοὺς μεγάλους δρόμους
Νομίζω πὼς εἶστε κρυμμένα μὲ ἀόρατες ὑπάρξεις. Μοῦ εἶστε
[τόσο ἀγαπητά!

Ἐμπρός! ὅποιος καὶ ἂν εἶσαι, ἔλα νὰ ταξιδέψης μαζί μου
Ταξειδεύοντας μαζί μου βρίσκεις ἐκεῖνο ποὺ ποτὲ δὲν κουράζει.

Ἡ γῆ ποτὲ δὲν κουράζει,
Ἡ γῆ εἶναι τραχειά, σιωπηλή, ἀκατανόητη στὴν ἀρχή, ἡ φύση
[εἶναι τραχειὰ κι' ἀκατανόητη στὴν ἀρχή.
Μὴν ἀποθαρρύνεσαι, προχώρει, ὑπάρχουν θεῖα πράγματα καλὰ
[σκεπασμένα.
Σοῦ ὁρκίζομαι, ὑπάρχουν θεῖα πράγματα πολὺ ὡραιότερα ἀπ'
[ὅ,τι οἱ λέξεις μποροῦν νὰ ποῦν.

Ἐμπρός! Δὲν πρέπει νὰ σταματήσωμε ἐδῶ.
Ὁσοδήποτε γλυκὰ κι' ἂν εἶναι αὐτὰ τὰ συσσωρευμένα ἀποκτή-
[ματα, ὁσοδήποτε καλόβολη αὐτὴ ἡ κατοικία,
[δὲν μποροῦμε νὰ μείνουμε ἐδῶ
Ὁσοδήποτε προστατευμένο αὐτὸ τὸ λιμάνι κι' ὁσοδήποτε ἤρεμα
[αὐτὰ τὰ νερά, δὲν πρέπει νὰ ἀγκυροβολήσωμε ἐδῶ.
Ὁσοδήποτε εὐπρόσδεκτη ἡ φιλοξενία ποὺ μᾶς περιβάλλει,
[δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται νὰ τὴ δεχθοῦμε, παρὰ γιὰ λίγο.

Ἐμπρός! οἱ ὀμορφιὲς θἆναι μεγαλείτερες
Θὰ ταξειδέψωμε ἀχανεῖς καὶ ἄγριες θάλασσες
Θὰ πᾶμε ἐκεῖ ποὺ φυσοῦν οἱ ἄνεμοι, ποὺ κτυποῦν τὰ κύματα
(καὶ τὸ καΐκι τρέχει μὲ γεμάτα πανιά.

Ἐμπρός! μὲ δύναμη, ἐλευθερία, τὴ γῆ, τὰ στοιχεῖα,
Ὑγεία, ἐπιμονή, χαρά, αὐτοεκτίμηση, περιέργεια
Ἐμπρός! ἔξω ἀπ' ὅλους τοὺς τύπους.

Τὸ παληὸ πτῶμα φράσσει τὸ πέρασμα—τὸ θάψιμο δὲν περιμένει
(περισσότερο.
Ἐμπρός! ἀλλὰ σημείωσε καλά!
Αὐτὸς ποὺ ταξειδεύει μαζί μου χρειάζεται νἄχη τὸ καλύτερο
(αἷμα, νεῦρα, ἀντοχή.
Κανένας δὲν μπορεῖ νἄρθῆ στὴ δοκιμὴ ἂν δὲ φέρη θάρρος καὶ
(ὑγεία.

Μὴν ἔρθετε ἐδῶ ἂν ξοδέψατε πειὰ τὸ καλύτερο τοῦ ἑαυτοῦ σας
Μόνο κεῖνοι μποροῦν νἄρθουν ποὺ ἔρχονται μέσα σὲ καλὰ κι᾽
(ἀποφασισμένα σώματα.

Κανένας ἄρρωστος, κανένας μέθυσος, κανένας μολυσμένος δὲν
(μπορεῖ νἄρθη ἐδῶ.
(Ἐγὼ καὶ οἱ δικοί μου δὲν πείθουμε μὲ ἐπιχειρήματα, μὲ πα-
(ρομοιώσεις, μὲ ρυθμούς.
Πείθουμε μὲ τὴν παρουσία μας).

(Μετάφραση: Π. Κ. Μ.)

★

ΚΡΙΣΝΑΜΟΥΡΤΙ

Ἀπὸ τὸ «Τραγούδι τῆς ζωῆς»

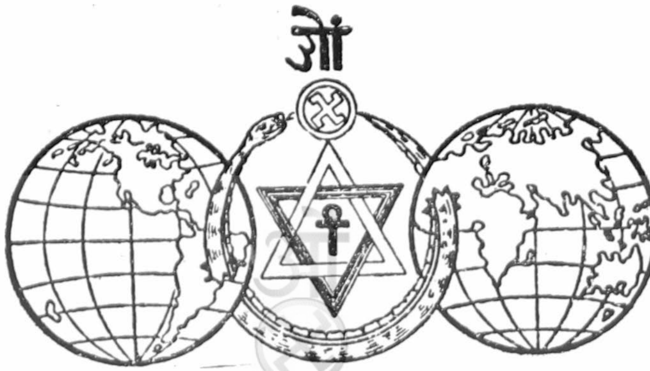
Μέσα ἀπὸ τὸ πέπλο τῆς μορφῆς,
Ὦ Ἀγαπημένε!
Σὲ βλέπω. Βλέπω τὸν ἑαυτό μου σὲ ἐκδήλωση.

Πόσο εἶναι ἀπρόσιτα τὰ βουνὰ γιὰ τὸν κάμπο,
κι᾽ ὅμως τὰ βουνὰ κρατοῦν τὸν κάμπο.
Πόσο μυστικὸ εἶναι τὸ σκοτάδι,
ποὺ γεννᾶ τὰ ἄγρυπνα ἄστρα,
κι᾽ ὅμως ἡ νύχτα γεννιέται ἀπὸ τὴν ἡμέρα.

Εἶμαι σὲ ἀγάπη μὲ τὴ ζωή.
Ὅπως ἡ ὀρεινὴ λίμνη
δέχεται πολλοὺς χειμάρρους
καὶ ξεχύνει μεγάλα ποτάμια
ἀλλὰ κρατάει τὸ ἄγνωστο βάθος της,
ἔτσι εἶναι ἡ ἀγάπη μου.

Ἤρεμη καὶ καθαρή, σὰν τὰ βουνὰ τὸ πρωΐ,
εἶναι ἡ σκέψη μου,
γεννημένη ἀπὸ ἀγάπη.

Εὐτυχισμένος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ βρῆκε τὴν ἁρμονία τῆς
(Ζωῆς,
γιατὶ τότε δημιουργεῖ μέσα στὴν αἰωνιότητα.

ΘΕΟΣΟΦΙΑ

Τὶ εἶναι καὶ ποία ἡ θέσις της ἐν τῇ Ἐπιστήμῃ

Ἀνέκδοτος μελέτη
ΔΙΟΝ. Π. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ὁ ἀείμνηστος διευθυντὴς τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς Διον. Π. Καλογερόπουλος, εἶχε γράψει ἐνδιαφέρουσαν περὶ Θεοσοφίας μελέτην, ἡ ὁποία παρέμεινεν ἀνέκδοτη καὶ δημοσιεύεται ἤδη ἀπὸ τὸν «Ἰλισόν», χάριν τῶν φίλων του, οἱ ὁποῖοι εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσουν τὸ πνευματικόν της περιεχόμενον.

Ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων μυσταγωγικῶν καὶ φιλοσοφικῶν συστημάτων, τὰ ὁποῖα ἐπιδιώκουν τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν βελτίωσιν τῆς ἀνθρωπότητος, εἶναι καὶ ἡ Θεοσοφία.

Αὕτη δὲν ἀποτελεῖ ἴδιον κλάδον τῆς ἐπιστήμης, ἀλλὰ τμῆμα τοῦ ἀποκρυφολογικοῦ κλάδου τοῦ ὑποδιαιρουμένου, ὡς ἡ Μπλαβάτσκυ ἐδίδαξεν, εἰς τὴν κυρίως ἀποκρυφολογίαν καὶ τὴν Θεοσοφίαν.

Ἡ πρώτη περιλαμβάνει τὴν πρᾶξιν καὶ ἡ δευτέρα τὴν θεωρίαν, ἀμφότεραι δὲ σχηματίζουσι γέφυραν συνδέουσαν τὴν ἔρευναν τῶν συγκεκριμένων γεγονότων πρὸς τὴν τοῦ ἀΰλου αἰτίου.

Καὶ αἱ δύο μελετῶσι τὰ ἐν τῇ

φύσει φαινόμενα. Ἡ ἀποκρυφολογία, διὰ νὰ δείξῃ ἡμῖν τὴν παρελθοῦσαν, παροῦσαν καὶ μέλλουσαν κατάστασιν τῶν ὄντων· καὶ ἡ Θεοσοφία, διὰ νὰ μᾶς ὠθήσῃ πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ πνευματικοῦ θεμελίου τοῦ Σύμπαντος, τῆς πηγῆς τῆς τρεφούσης πᾶσαν ὕπαρξιν, τῆς δυνάμεως, ἐξ ἧς ἀπορρέει καὶ εἰς ἣν ἐπιστρέφει πᾶσα ὀντότης. Τοιοῦτον ἔργον ἡ Θεοσοφία ἐπιτελοῦσα παρεξηγήθη, καὶ ἐξελήφθη ὡς θρησκευτικὴ αἵρεσις, τὰ δὲ ὅριά της συνεχύθησαν πρὸς τὰ τῆς μυστικολογίας, ἥτις διδάσκει τὴν ἄμεσον γνῶσιν τῆς θείας οὐσίας καὶ τὴν μυστικὴν ἕνωσιν μετὰ τοῦ Θεοῦ. Ἡ Θεοσοφία δὲν εἶναι θρησκευτικὴ αἵρεσις, οὐδὲ δύναται νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὴν θρησκευτικὴν ἐκείνην τάσιν, τὴν προτιθεμένην μυστικῶς νὰ συνενώσῃ τὸν ἄνθρωπον μετὰ τοῦ Θεοῦ, τῇ βοηθείᾳ τοῦ συναισθήματος, τῆς φαντασίας, τῆς ἐκστάσεως καὶ τῆς προσευχῆς, ἀλλὰ διὰ τῶν διδαγμάτων της προτίθεται νὰ ἀφυπνίσῃ τὰς λανθανούσας δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὸ ἐν ἑαυτῷ οἰκοῦν θεῖον πνεῦμα.

Ὡς ἐκ τούτου ἡ Θεοσοφία οὐσιωδῶς διαφέρει πάσης θρησκείας, καίτοι καὶ αἱ δύο ἀσχολοῦνται μὲ τὴν κοινὴν ἀλήθειαν, ἐξ ἧς τὰ πάντα ἀπορρέουν.

Διακρίνονται ὅμως εἰς τὸ ὅτι ἡ μὲν θρησκεία ἐξ ἀποκαλύψεως κέκτηται τὴν ἀλήθειαν ταύτην, ἡ δὲ Θεοσοφία διὰ μεθοδικῆς τοῦ νοῦ ἐνεργείας προσπορίζεται αὐτήν. Πᾶς λοιπὸν γενόμενος θεόσοφος διατηρεῖ τὴν θρησκείαν, τὴν ὁποίαν εἶχε προτοῦ εἰσέλθῃ εἰς τὴν παγκόσμιον ἀδελφότητα, σπουδάζει τὰς θρησκευτικὰς μυσταγωγικὰς καὶ φιλοσοφικὰς παραδόσεις τῶν διαφόρων λαῶν καὶ οὐδέποτε θίγει τὰ δόγματα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἡ κυριωτέρα ἀφορμὴ τῶν θρησκευτικῶν αἱρέσεων καὶ τῆς δυσαρμονίας τῆς διαχωριζούσης τοὺς ἀνθρώπους. Φιλοσοφεῖ περὶ τὴν πρώτην τῶν ὄντων ἀρχὴν καὶ προσπαθεῖ διὰ παντὸς μέσου νὰ τὴν καταστήσῃ ὁρατὴν καὶ εἰς τοὺς πλέον ἀδαεῖς.

Αὐτὴ διακηρύττει ὅτι εἶναι ἡ μία, ἡ ἀλάθητος, ἡ ἀδιαίρετος, ἡ ἀληθὴς καὶ καθολικὴ ἀρχὴ τῆς ὁποίας ἐκφάνσεις εἶναι τὰ ὄντα.

Ὡς δὲ ἡ λευκὴ ἀκτὶς εἶναι ἡ σύνθεσις τῶν ἑπτὰ ἀποχρώσεων τοῦ ἡλιακοῦ φάσματος, τοιουτοτρόπως καὶ ἡ αἰωνία αὐτὴ ἀρχὴ ἀποτελεῖται ἐκ τῆς συνθέσεως τῶν περὶ αὐτῆς δοξασιῶν πάντων τῶν συστημάτων, τὰ ὁποῖα ἔρχονται καὶ παρέρχονται ἀφίνοντα τὴν περὶ οὗ ὁ λόγος ἀρχὴν ἀναλλοίωτον.

Ὁ ὅρος Θεοσοφία ἀποδίδεται εἰς τὸν Ποτ Ἀμόν, ζήσαντα κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῶν Πτολεμαίων. Παράγεται ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Θεία Σοφία καὶ ἐχρησιμοποιήθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Ἀμμωνίου Σακκᾶ τοῦ Θεοδιδάκτου πρὸς ἔκφρασιν τῶν γνώσεων τῆς τότε γνωστῆς ἐπιστήμης.

Ὁ Σακκᾶς ἐδίδασκεν, ὅτι ὅλα τὰ φιλοσοφικὰ καὶ μυσταγωγικὰ συστήματα διατελοῦν ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς ἄλληλα καὶ ὅτι πασῶν τῶν

δοξασιῶν κοινὴ εἶναι ἡ πηγή.

Προσεπάθει δὲ παντὶ σθένει νὰ ἄρῃ τὰς ὑπαρχούσας μεταξὺ τῶν φιλοσόφων διαφορὰς καὶ νὰ συμβιβάσῃ τὰς διϊσταμένας γνώμας.

Τὸν Ἀμμώνιον εἰς τὰς Θεοσοφικάς του δοξασίας ἠκολούθησαν καὶ οἱ λοιποὶ τῆς Ἀλεξανδρινῆς σχολῆς φιλόσοφοι, οἱ Ἐκλεκτικοί, οἱ Νεοπλατωνικοί, οἱ Γνωστικοί, οἵτινες διεκήρυξαν τὴν ἀρχὴν τῆς αἰωνιότητος καὶ ὅτι τὸ μέγα μυστικὸν τῆς δημιουργίας ἔγκειται εἰς τὴν θείαν σοφίαν.

Τὰ διδάγματα τῆς Ἀλεξανδρινῆς σχολῆς ἠκολούθησαν πλεῖστοι ὅσοι φιλόσοφοι, οἱ ὁποῖοι περιέλαβον εἰς τὰ συστήματά των οὐκ ὀλίγας θεοσοφικὰς δοξασίας.

Τούτων κατὰ πρῶτον ἀναφέρομεν τοὺς Χέγκελ καὶ Σπινόζα οἵτινες ἐδίδαξαν ὅτι ὁ κόσμος εἶναι προϊὸν ἐξελίξεως τῆς θείας φύσεως.

Ὁ Θεὸς κατ' αὐτοὺς δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἢ ἡ ἀρχὴ τῆς ἑνότητος ἡ συνδέουσα ὅλα τὰ ὄντα, ἡ πηγὴ πάσης ὑπάρξεως.

Ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν δύο αὐτῶν φιλοσόφων ἐβάδισαν ἕτεροι δύο, ὁ Ἔκκαρτ καὶ ὁ Μπαῖμε.

Ὁ πρῶτος ὑπέλαβε τὸν Θεόν, ὡς τὴν οὐσίαν τῆς δυναμικότητος ὅλων τῶν πραγμάτων.

Πάντα τὰ ὄντα, ἐδίδαξε, τείνουσι νὰ ἐξομοιωθῶσι πρὸς τὴν οὐσίαν αὐτὴν διότι ὁ Θεὸς ὑπάρχει ἐντὸς τῶν ἐμψύχων καὶ ἀψύχων ὑπάρξεων.

Ἐὰν ὁ Θεὸς δὲν ὑπῆρχεν ἐντὸς ὅλων τῶν πραγμάτων, ἡ φύσις θὰ ἐστερεῖτο δράσεως καὶ ἐπιθυμίας.

«Ἐὰν ἐντὸς τοῦ ποτοῦ δὲν ὑπῆρχεν ὁ Θεός, ὁ ἄνθρωπος δὲν θὰ ὠρέγετο αὐτοῦ, ὅσην δίψαν καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἠσθάνετο.

Ὁ ἄνθρωπος γεννᾶται ἐν τῷ Θεῷ καὶ ὁ Θεὸς γεννᾶται ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. Ἡ φύσις τοῦ πατρὸς εἶναι τὸ νὰ γεννᾷ τὸν υἱόν, τοῦ δὲ υἱοῦ τὸ νὰ γεννᾶται καὶ νὰ γεννῶμαι ἐγὼ ἐν αὐτῷ. Τοῦ δὲ πνεύματος τὸ νὰ φλέγωμαι ἐν αὐτῷ καὶ νὰ μεταβάλλωμαι εἰς καθαρὰν ἀγάπην».

Ἐν ἑνὶ λόγῳ ὁ Ἔκκαρτ ἐπίστευεν, ὅτι ἐν τῇ οὐσίᾳ, ἣν ἀπεκάλει Θεόν, ὑπάρχουν τρία πρόσωπα νοούμενα ὡς στάδια μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ὑπάρξεως.

Ἡ αἰωνία γενεὰ τοῦ υἱοῦ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν αἰωνίαν δημιουργίαν τοῦ κόσμου.

Αἱ αἰσθήσεις καὶ τὰ φαινόμενα δὲν δύνανται νὰ νοηθοῦν ἀνεξάρτητα τοῦ Θεοῦ, καθόσον ἄνευ αὐτοῦ δὲν ὑφίστανται τὰ πράγματα, ὑπάρχουν μόνον διὰ τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτοῖς καὶ ὁ σκοπὸς τῆς δημιουργίας, ὅπως καὶ ἡ ἀρχή της εἶναι ἡ ἀνάπαυσις τῆς Θεότητος.

Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, ἥτις, ὡς μικρόκοσμος περιλαμβάνει τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων, προσπαθεῖ διὰ τῆς αὐταπαρνήσεως ἢ αὐτομηδενίσεως νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀνέκφραστον ἕνωσιν πρὸς τὴν Θεότητα ἡ ὁποία, ὡς ἄβυσσος παρὰ τῷ Μπαῖμε ἐμφανίζεται. Ἡ ἄβυσσος αὕτη εἶναι τὸ αἰώνιον μη-

δέν, ἡ ἄϋλος ἡσυχία. Αὕτη εἶναι ἡ αἰωνία φύσις, τὸ μέγα μυστήριον, τὸ ὁποῖον εἶναι, ὅπως ἡ ὀργὴ εἰς τὴν ἀγάπην, τὸ σκότος εἰς τὸ φῶς καὶ γενικῶς τὸ ἀρνητικὸν εἰς τὸ θετικόν.

Κατὰ τὸν Μπαῖμε, πάντα τὰ ὄντα εἶναι ἀγαθὰ ἅμα καὶ κακά, ὡς δὲ τὸ ἀγαθόν, οὕτω καὶ τὸ κακὸν προέρχεται ἐκ τοῦ Θεοῦ, διότι ἐν ἀρχῇ τὸ πᾶν ἐμφανίζεται ἐν τῇ ἀντιθέσει του καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ Θεὸς θὰ ἔμενεν ἄγνωστος, ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἐν αὐτῷ ἡ ἀντίθεσις δηλ. τὸ κακόν.

Ὁ Μπαῖμε εἰς τὴν ἄβυσσόν του εἶδεν ἐκδηλουμένην τὴν αἰωνίαν βούλησιν εἰς ἑπτὰ δυνάμεις διῃρημένας εἰς δύο τρίγωνα, ὧν τὸ κατώτερον περιλαμβάνει τὴν ἕλξιν, ὤθησιν καὶ ἐνέργειαν, τὸ δὲ ἀνώτερον τὸ φῶς, τὸν ἦχον καὶ τὴν ὀντότητα.

Τὰ δύο αὐτὰ τρίγωνα γεφυροῦνται διὰ τῆς λάμψεως τοῦ πυρός.

Περαιτέρω ὁ αὐτὸς φιλόσοφος ἀναπτύσσει ὡς ἑξῆς τὸ θεοσοφικόν του σύστημα.

«Ὡς τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου, γράφει, κυριαρχεῖ τοῦ ὅλου σώματος καὶ πληροῖ τὸν ὅλον ἄνθρωπον, οὕτω πληροῖ καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα ὁλόκληρον τὴν φύσιν. Εἶναι ἡ καρδία τῆς φύσεως καὶ ἐκφαίνεται εἰς ὅλας τὰς καλὰς ἰδιότητας τῶν ὄντων.

Οἱ ἄνθρωποι ἐδημιουργήθησαν ἐκ τῆς φύσεως, τῶν ἀστέρων καὶ τῶν στοιχείων, ὁ δὲ δημιουργὸς Θεὸς κυριαρχεῖ ἐν πᾶσιν ὡς ὁ χυμὸς δι' ὁλοκλήρου τοῦ δένδρου.

Ὅπως τὰ ἄνθη ἵστανται ὅλα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ αὔξουσι τὸ ἓν παρὰ τὸ ἄλλο, καὶ οὐδὲν ἐξ αὐτῶν δάκνει τὸ ἄλλο, χάριν τοῦ χρώματος ἢ ἀρώματος, ἀλλ' ἀφίνουσι τὴν γῆν καὶ τὸν ἥλιον, τὴν βροχὴν καὶ τὸν ἄνεμον, τὴν θερμότητα καὶ τὸ ψῦχος νὰ κάμουν ὅ,τι θέλουν μαζί των αὔξοντα ἕκαστον κατὰ τὴν ἰδίαν των φύσιν, ταὐτὸ ἀκριβῶς συμβαίνει καὶ μὲ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ».

Ἐκ τῶν Ἑλλήνων θεοσόφων δύο ἀνάγκη νὰ μνημονευθῶσι: Ὁ Θεόφιλος Καΐρης καὶ ὁ Βράϊλας Ἀρμένης. Ὁ πρῶτος δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁ ἱδρυτὴς τῆς νεωτέρας Θεοσοφίας, διότι ἐν Ἀγγλίᾳ εὑρισκόμενος, ἔπηξε τῷ 1833 τὸν ἐν Λονδίνῳ Ἑλληνικὸν Σύλλογον τῆς Θεοσοφίας ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἐκεῖ ἐγκατεστημένων ὁμογενῶν Γεωργίου καὶ Λασκάρεως Λασκαρίδου καὶ τοῦ Κασσαβέτη.

Ὁ Καΐρης τὴν Θεοσοφίαν ἀπεκάλει καὶ Θεοσέβειαν, ὑπεδήλου δὲ δι' αὐτῆς τὴν ἐπιστήμην τῆς Φύσεως, ἥτις ἀπορρέει ἐκ τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς κατὰ τὰς φιλοσοφικὰς θεωρίας αὐτοῦ ἦτο τὸ ὑπέρτατον ὂν τὸ πανταχοῦ παρὸν καὶ διέπον τὰς δυνάμεις τοῦ Σύμπαντος, ὅπερ ἀποκαλύπτεται εἰς πάντα λογικὸν ἄνθρωπον ἐπιχειροῦντα νὰ ἐρευνήσῃ τὰ καθ' ἑαυτόν. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος γνωρίσῃ, τί αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶναι, τότε θὰ δυνηθῇ νὰ εὕρῃ τοὺς νόμους, τὰ στοιχεῖα καὶ τὰς δυνάμεις, αἵτινες κυβερνῶσι τὸν κόσμον.

Θ ε ὸ ς λοιπὸν Κ ό σ μ ο ς καὶ Ἄ ν θ ρ ω π ο ς εἶναι αἱ τρεῖς λέξεις, εἰς ἅς συνοψίζεται ἡ τοῦ Καΐρου διδασκαλία.

Εἴκοσι περίπου ἔτη μετὰ τὸν Καΐρην ἀνεφάνη ὁ Β ρ ά ϊ λ α ς Ἀ ρ μ έ ν η ς, ὅστις τὴν Θεοσοφίαν ἐθεώρησεν, ὡς ἀπαραίτητον κλάδον τῆς Φιλοσοφίας.

Κατὰ τὸν Ἀρμένην, Θ ε ο σ ο φ ί α εἶναι ἡ διὰ τῶν νοητικῶν δυνάμεων μελέτη τῆς θείας φύσεως. Οὐδὲν δὲ μέρος τῆς φιλοσοφίας εἶναι πλῆρες ἄνευ Θεοσοφίας. Ἡ ἔννοια τοῦ ἀπείρου εἶναι ἡ ὑψίστη εἰς ἥν φθάνει ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς ψυχολογίας, Λογικῆς, Αἰσθητικῆς κλπ.

Κατὰ τὸν Βράϊλαν ὁ ἄνθρωπος ἀδυνατεῖ μὲν διὰ τὴν πεπερασμένην αὐτοῦ φύσιν νὰ φθάσῃ τελείως τοῦ ἀληθοῦς, δύναται ὅμως διαδοχικῇ τινι καὶ βαθμιαίᾳ ἐπιδόσει νὰ ἐπιτύχῃ σχετικῆς αὐτοῦ καταλήψεως, εἰς ἥν ἄγει ἡ ὀρθὴ τῆς παρατηρήσεως χρῆσις, ἡ ὁποία ἀπαλλάσσει τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς ἀπάτης τῶν αἰσθήσεων καὶ τῇ βοηθείᾳ τοῦ νοῦ προσποιεῖ τὴν πραγμάτωσιν τῆς τε ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς δυνατῆς τελειώσεως.

Ἡ τοῦ ὄντος ἔννοια, κατ' αὐτόν, εἶναι πρώτη, ἁπλουστάτη, γενικωτάτη ἀναγκαία καὶ ἔμφυτος, περιλαμβάνει δὲ πέντε στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα καὶ σ υ μ β ε β η κ ό τ α ὁ φιλόσοφος ἀποκαλεῖ.

Ἡ συνένωσις τῶν στοιχείων τούτων ἀποτελεῖ τὴν ἁ ρ μ ο ν ί α ν, ἧς συνέπεια εἶναι ἡ τῆς τοῦ παντὸς τάξεως ἔννοια.

Ὁ Βράϊλας διακρίνει εἰς τὸ Σύμπαν τρεῖς διακεκριμένας ὑποστάσεις τὸ Ἐ γ ώ, τουτέστι τὸν ἄνθρωπον, τὸν κ ό σ μ ο ν καὶ τὸν Θεόν.

Πλὴν τῶν τριῶν τούτων οὐδὲν ὑπάρχει, διὸ καὶ ἡ Θεοσοφία κατ' αὐτὸν δέον νὰ διαιρεθῇ εἰς τρία κεφάλαια. Τὸ ἐνασχολούμενον μὲ τὸ τῆς ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ ζήτημα, τὸ περὶ τῆς φύσεως καὶ τὸ περὶ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν σχέσεων αὐτοῦ πρὸς τὸν κόσμον καὶ τὸν Θεόν.

Εἰκοσαετίαν περίπου μετὰ τὸν Βράϊλαν ἀνεφάνη ἡ Ἕλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκυ ἡ ὁποία γνωρισθεῖσα μετὰ τοῦ συνταγματάρχου Ὄλκοττ συνέπηξε τὴν 17ην Νοεμβρίου 1875 τὴν πρώτην Θ ε ο σ ο φ ι κ ὴ ν Ἑ τ α ι ρ ε ί α ν τῆς ὁποίας τριπλοῦς ἦτο ὁ σκοπός:

1.— Σχηματισμὸς πυρῆνος παγκοσμίου ἀδελφότητος ἄνευ διακρίσεως φυλῆς, πίστεως, γένους, τάξεως, χρώματος κλπ.

2.— Ἐνθάρρυνσις τῆς συγκριτικῆς μελέτης τῶν θρησκευτικῶν, φιλοσοφικῶν καὶ μυσταγωγικῶν συστημάτων.

3.— Μελέτη τῶν ἀνερμηνεύτων νόμων τῆς φύσεως καὶ ἀφύπνισις τῶν λανθανουσῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ πρῶτος σκοπὸς προϋποθέτει ἀναγκαίαν ἀλληλεξάρτησιν τῶν ὄντων ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς μονάδος.

Ὁ δεύτερος σκοπὸς προτίθεται νὰ μᾶς ὠθήσῃ πρὸς εὕρεσιν τῶν κοινῶν στοιχείων ὅλων τῶν συ-

στημάτων καὶ μᾶς διδάσκει, ὅτι τὰ μεγάλα συστήματα τοῦ κόσμου προῆλθον ἀπὸ τὴν αὐτὴν ἀνωτάτην πηγήν, ἧς ἐκδηλώσεις εἶναι αἱ θρησκεῖαι, τὰ μυστήρια καὶ αἱ φιλοσοφικαὶ παραδόσεις ἑκάστου ἔθνους.

Ὁ τρίτος σκοπὸς μᾶς δεικνύει ὅτι μελετῶντες τὸ ἐν ἡμῖν οἰκοῦν πνεῦμα διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἐκ τῶν γνωστῶν πρὸς τὰ ἄγνωστα, δυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν τὰ ἀόρατα διὰ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ὁρατῶν.

Ἵνα δὲ καταστῇ δυνατὸν τοῦτο, ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ μυηθῇ εἰς τοὺς νόμους **τῆς φύσεως τοὺς** διδάσκοντας ὅτι τὸ ἀόρατον ἀρχέτυπον εὕρηται ἐν αὐτῇ τῇ φύσει τῆς ὁποίας τὰ μυστήρια ἀποκαλύπτονται μόνον εἰς ἐκεῖνον, ὅστις δύναται νὰ ἐξεύρῃ τὴν λύσιν τῶν ἀκολούθων προβλημάτων:

Ποῖος εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ὁ κόσμος καὶ ὁ Θεός.

Τίνες σχέσεις καὶ νόμοι διέπουσι τοὺς τρεῖς.

Πόθεν, πῶς καὶ διατὶ ἐγένοντο καὶ ποῖον τὸ μέλλον αὐτῶν.

Κατὰ τὴν Θεοσοφίαν ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἄφθαρτον ὂν θείας καταγωγῆς, δεκτικὸν ἀπείρου τελειοποιήσεως.

Εἶναι προϊὸν ὄντος διανύσαντος τὸν ὀρυκτόν, φυτικὸν καὶ ζωϊκὸν βίον καὶ ἐξελιχθέντος εἰς ἄνθρωπον.

Μέλλει δὲ νὰ προαχθῇ εἰς ἀνώτερον πεδίον καὶ ἐκεῖ νὰ διανύσῃ ἐκ νέου τὰ περὶ οὗ ὁ λόγος στάδια, λόγῳ τῆς ἀνεξαντλήτου δημιουργικότητος τῆς εὑρισκομένης ἐν λανθανούσῃ καταστάσει καὶ ἀναμενούσης ἀνάπτυξιν καὶ χρησιμοποίησιν ἐν τῷ ἔργῳ τῆς κοσμικῆς ἀνελίξεως.

Ἵνα ὅμως τοῦτο ἐπιτευχθῇ, ὀφείλει ἡ ἀνθρωπότης νὰ κατανοήσῃ τὴν παντοδυναμίαν τῆς ἀγάπης, ἡ ὁποία πρέπει νὰ συνδέῃ ὅλα τὰ ὄντα, καθόσον αὐτὴ εἶναι ἡ συντελοῦσα πρὸς τελειοποίησίν των.

Ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὴν Θεοσοφίαν ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν στοιχείων ἐκ τοῦ φθαρτοῦ σ ώ μ α τ ο ς, τῆς ἀφθάρτου ψ υ χ ῆ ς καὶ τοῦ π ν ε ύ μ α τ ο ς.

Τὸ σῶμα σύγκειται ἐκ τριῶν φθαρτῶν περιβλημάτων.

1.— Τοῦ ὁ ρ α τ ο ῦ ἢ ὑλικοῦ ἢ φυσικοῦ σώματος.

2.— Τοῦ α ἰ θ ε ρ ί ο υ ἢ ἀστρικοῦ σώματος, ὅπερ ὑφίσταται πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ ὁρατοῦ καὶ ἀποθνήσκει μετὰ τὸν θάνατόν του.

Τοῦτο εἶναι ἐλαστικόν, αὐξομειοῦται κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ ἀφίνει ἐνίοτε ἀπομακρυνόμενον τὸ σῶμα ἐν ληθάργῳ.

Τὸ τρίτον στοιχεῖον τὸ νοητικὸν εἶναι διακεχυμένον εἰς τὴν φύσιν καὶ χρησιμεύει ὡς ἑστία διοχετεύσεως τῆς ζωτικότητος εἰς τὸ αἰθέριον σῶμα.

Ἡ ψυχὴ εἶναι ἄφθαρτος, σύγκειται δὲ καὶ αὐτὴ ἐκ τριῶν στοιχείων, τῆς κ υ ρ ί α ς ψ υ χ ῆ ς, καὶ δύο περιβλημάτων ἑνὸς ἐσωτερικοῦ καὶ ἑνὸς ἐξωτερικοῦ. Καὶ ἡ μὲν κυρίως ψυχὴ ἀποτελεῖ τὸ ἐγὼ τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ἀτομικότητά του, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν διαχωρίζεται ὁ ἄν-

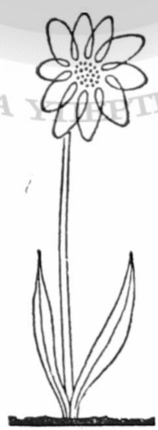
θρωπος εἰς ζωώδη καὶ πεπολιτισμένον.

Τὸ ἔσω περίβλημα εἶναι ἡ ἑστία τῶν θείων ἰδιοτήτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ ἔξω ἡ ἑστία τῶν ἐνστίκτων, τῶν ὀρέξεων καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν. Τὸ πνεῦμα εἶναι τὸ συνδέον τὸν ἄνθρωπον πρὸς πᾶσαν ἄλλην ὕπαρξιν. Εἶναι δὲ ἄφθαρτον, ἀδιαίρετον καὶ ἑνιαῖον. Ὡς ὁ ἄνθρωπος οὕτω καὶ ὁ κόσμος ὑποδιαιρεῖται εἰς 7 πεδία τὰ ὁποῖα εἶναι ἀντίστοιχα πρὸς τὴν ἑπταπλῆν τοῦ ἀνθρώπου φύσιν. Οὕτω ἔχομεν:

Τὸ φυσικὸν πεδίον ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ ὁρατὸν σῶμα, τὸ ἀστρικὸν πεδίον ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ αἰθέριον σῶμα, τὴν καμαλόκα ἀντιστοιχοῦσαν πρὸς τὴν πνοὴν τῆς ζωῆς, τὸ νοητικὸν πεδίον ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὴν κυρίως ψυχήν, τὸ δεβαχὰν ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ ἔξω περίβλημα, τὸν θυμάνθρωπον, τὸ ἐνορατικὸν ἢ βουδδικὸν πεδίον, ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ ἔσω περίβλημα, τὸν θεάνθρωπον καὶ τὸ νιρβανικὸν ἢ πνευματικὸν ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ πνεῦμα.

Τῶν κόσμων τούτων ὑπερέχει ὁ τοῦ Λόγου, ὅστις περικλείει ἐν ἑαυτῷ τὸ πᾶν, καὶ μᾶς διδάσκει ὅτι τὸ Σύμπαν διέπεται ὑπὸ νόμων αἰωνίων καὶ ἀναλλοιώτων. Οἱ νόμοι οὗτοι μᾶς δεικνύουσι τὰς σχέσεις τοῦ ἀπείρου καὶ τοῦ πεπερασμένου καὶ συνοψίζονται εἰς τρεῖς κυρίως: Τὸν νόμον τῆς ἀνελίξεως, τὸν τῆς μετενσαρκώσεως καὶ τὸν τοῦ αἰτιατοῦ.

Αὐτὰ ἐν συνόψει εἶναι τὰ κυριώτερα προβλήματα τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν τὴν ἀδελφότητα τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας.

Οἱ τρεῖς σκοποὶ τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας

1.— Ὁ σχηματισμὸς πυρῆνος τῆς παγκοσμίου ἀδελφότητος τῆς ἀνθρωπότητος ἄνευ διακρίσεως φυλῆς, πίστεως, φύλου, τάξεως ἢ χρώματος.

2.— Ἡ ἐνθάρρυνσις τῆς συγκριτικῆς μελέτης τῶν θρησκειῶν, τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ἐπιστήμης.

3.— Ἡ ἔρευνα τῶν ἀνερμηνεύτων νόμων τῆς φύσεως καὶ τῶν λανθανουσῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου.

★

Πρὸ παντὸς Ἀδελφωσύνη

Ὅπως νοιώθω, τὸ βασικὸ μεγαλεῖο τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας ἔγκειται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ γεμάτες δύναμη πύλες της τῆς Παγκοσμίου Ἀδελφωσύνης εἶναι πάντοτε ἀνοικτὲς σέ ὅλους ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ γίνουν Μέλη της, ὁποιοιδήποτε καὶ ἂν εἶναι οἱ λόγοι τῆς ἐπιθυμίας τους αὐτῆς. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ Ἑταιρία ἔχει τρεῖς σκοποὺς καὶ ὅτι ἡ εἰσδοχὴ μέλους ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴ συμπάθεια καὶ πρὸς τοὺς τρεῖς αὐτοὺς σκοπούς. Ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν τρεῖς ἀντικειμενικοὶ σκοποὶ εἶναι ἀναπόφευκτον ὁ καθ' ἕνας ἀπ' αὐτοὺς νὰ γίνη παραδεκτὸς ἀπὸ κάθε ὑποψήφιον μέλος. Ἐν τούτοις ὁ πρῶτος σκοπὸς πραγματικῶς ὑπολογίζεται. Ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος ἔρχονται ὑποδεέστεροι αὐτοῦ, ὡς μέσα συνεχίσεώς του.

Πάντοτε, ἀλλὰ ἰδίως σήμερα, ἡ ἔννοια τῆς Ἀδελφωσύνης ἐνδιαφέρει περισσότερο παντὸς ἄλλου. Δυνατὸν νὰ ἀντιλαμβανώμεθα ἢ νὰ μὴν ἀντιλαμβανώμεθα καμμιὰ ἀξία στὴ συγκριτικὴ μελέτη τῶν θρησκειῶν καὶ τῶν φιλοσοφιῶν. Δυνατὸν νὰ ἐπιθυμοῦμε ἢ νὰ μὴν ἐπιθυμοῦμε τὴν ἐξερεύνηση τῶν ἀκαταμετρήτων ἀκόμη ὠκεανῶν τῆς Ἀληθείας. Ἀλλὰ ἐνδιαφέρει ὑπέρτερα τὸ νὰ νοιώθωμε κάπου—κάπου μέσα μας ὅτι ὑπάρχει μία Παγκόσμιος Ἀδελφωσύνη στὴν ἀνθρωπότητα καὶ ὅτι ὅλαι μας αἱ ταραχαὶ καὶ τὰ σκοτάδια προέρχονται ἀπὸ τὴν ἄγνοια αὐτῆς τῆς Ἀδελφωσύνης ἀπὸ μιὰ σημαντικὴ ἀναλογία ἀνθρώπων.

G. S. Arundale

Ἕλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκυ

ΙΔΡΥΤΡΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Ὑπὸ BORIS de ZIRKOFF

Ἡ Ἕλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκυ, ἱδρύτρια τῆς παγκοσμίου Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας, ἐγεννήθη τὴν 31η Ἰουλίου 1831 στὸ Αἰκατερίνοσλαβ, πόλι τῆς νοτίου Ρωσίας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Δνειπέρου. Ἦτο κόρη τοῦ συνταγματάρχου Πέτερ Ἀλεξέγιεβιτς φὸν Χὰν καὶ τῆς Ἕλενας Ἀντρέγιεβνα τὸ γένος Φαντέγιεφ. Ἀπὸ τὸν κλάδο τοῦ πατέρα της ἡ καταγωγὴ ἔφθανε στοὺς κόμητας Χὰν φὸν Ρότερστεν - Χάν, παληὰ οἰκογένεια τοῦ Μεκλεμβούργου. Ἀπὸ τὸν μητρικὸ κλάδο, ἦτο ἐγγονὴ τῆς πριγκιπίσσης Ἕλενα Πάβλοβα Δολγορούκοβα, ἐπιστήμονος καὶ συγγραφέως, ἡ δὲ καταγωγὴ ἔφθανε στὸν διάσημο πρίγκιπα Ροῦρικ. Μετὰ τὸν πρόωρο θάνατο τῆς μητέρας της, ἀνετράφη στὸ σπίτι τῶν πάππων της, στὸ Σαράτωβ, ὅπου ὁ πάππος της Ἀντρέϊ Μιχαήλοβιτς ἦταν κυβερνήτης.

Ἡ Ἕλενα ἦτο ἕνα ἐξαιρετικὸ παιδὶ καὶ ἀπὸ πολὺ νεαρὴ ἡλικία ἀντελήφθη ὅτι δὲν ἔμοιαζε μὲ τὰ ἄλλα, διότι κατεῖχε μερικὲς ψυχικὲς δυνάμεις ποὺ ἐπροβλημάτιζαν οἰκογένεια καὶ φίλους. Ἦτο πολύμορφα προικισμένη. Ταλέντο στὸ πιάνο, καὶ στὸν χρωστῆρα, ἔδειχνε μεγάλη τάσι στὶς γλῶσσες, ἀλλὰ καὶ τάσι πρὸς τὴν φυσικὴ ζωή. Ἀτρόμητα ἵππευε ἄλογα χωρὶς πλήρη σκευή. Σὲ πολὺ νεαρὴ ἡλικία αἰσθάνθηκε ὅτι ἦτο ἀφιερωμένη σὲ μιὰ ζωὴ ὑπηρεσίας καὶ ὅτι ἐτέλει ὑπὸ εἰδικὴ καθοδήγησι καὶ προστασία.

Σὲ ἡλικία 18 ἐτῶν παντρεύθηκε τὸν ὑπερήλικα ὑποκυβερνήτη τῆς ἐπαρχίας Ἐριβὰν στρατηγὸ Νικηφόρο Μπλαβάτσκυ. Ὁ γάμος αὐτὸς ἦτο μᾶλλον μιὰ διέξοδος πρὸς τὴν ἀπαλλαγή της ἀπὸ τὸ οἰκογενειακὸ περιβάλλον καὶ ἀπόκτησι ἀνεξαρτησίας. Ὡς γάμος οὐδέποτε ὁλοκληρώθηκε. Ἔπειτα ἀπὸ λίγους μῆνες ἐγκατέλειψε καὶ τὴν συζυγικὴ στέγη καὶ τὴν Ρωσία, ταξιδεύοντας στὴν Τουρκία, Αἴγυπτο καὶ Ἑλ-

λάδα, μὲ χρηματικὴ ἐνίσχυσι τοῦ πατέρα της.

Ὅταν ἔγινε 20 ἐτῶν, ἦτο στὸ Λονδῖνον καὶ συνήντησεν ἐκεῖ τὸ ἄτομον, ποὺ εἶχε γνωρίσει στὰ ψυχικο-πνευματικά της δράματα τῆς παιδικῆς ἡλικίας — ἕναν Μύστη ἀπὸ τὴν Ἀνατολή, τὸν Διδάσκαλο Μορύα. Ἀμέσως ἀπεδέχθη τὴν καθοδήγησί του, ἀφοῦ τῆς εἶπε γιὰ τὸ ἔργον, ποὺ ἦτο προωρισμένη νὰ ἐπιτελέση. Ἀργότερα, τὸ ἴδιο ἔτος, πῆγε στὸν Καναδᾶ. Ἔπειτα ἀπὸ περιπετειώδη ταξίδια στὶς Η.Π.Α., τὸ Μεξικὸ καὶ Νότιο Ἀμερική, τὸ 1852 ἔφθασε διὰ τοῦ Ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἐλπίδος στὴν Κεϋλάνη καὶ Ἰνδία. Ἡ πρώτη της ἀπόπειρα νὰ εἰσέλθη στὸ Θιβὲτ ἀπέτυχε. Ἐπέστρεψε στὴν Ἀγγλία μέσῳ Ἰάβας τὸ 1853. Τὸ καλοκαίρι τοῦ 1854 ξαναγύρισε στὴν Ἀμερικὴ καὶ διέσχισε τὰ Βραχώδη Ὄρη μ' ἕνα καραβάνι μεταναστῶν. Πρὸς τὸ τέλος τοῦ 1855, μέσῳ Ἰαπωνίας ἔφθασε στὴν Ἰνδία. Στὸ ταξεῖδι της αὐτὸ ἐπέτυχε νὰ εἰσέλθη στὸ Θιβὲτ ἀπὸ τὸ Κασμὶρ καὶ Λαντάχ, ὅπου ἐξεπλήρωσε μέρος τῆς ἐκπαιδεύσεώς της ἀπὸ τὸν Διδάσκαλό της. Τὸ 1858 πῆγε στὴν Γαλλία καὶ Γερμανία καὶ ἐπέστρεψε στὴ Ρωσία τὰ Χριστούγεννα. Ἔμεινε γιὰ λίγο διάστημα στὸ Πσκὸφ μὲ τὴν ἀδελφή της. Μεταξὺ 1860 καὶ 1863 ἐταξίδεψε στὸν Καύκασο. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη πέρασε σοβαρὴ φυσικὴ καὶ ψυχικὴ κρίσι μὲ τελικὸ ἀποτέλεσμα νὰ δεσπόση ἐπὶ τῶν ἀποκρύφων δυνάμεών της. Ἐγκατέλειψε καὶ πάλι τὴν Ρωσία τὸ 1863 καὶ ταξίδεψε στὰ Βαλκάνια, Ἰταλία καὶ Συρία. Πιθανὸν νὰ ἐπεσκέφθη ἐκ νέου τὸ Θιβέτ, ἀλλὰ τὴν περίοδο ἐκείνη αἱ κινήσεις της ἔμειναν σκεπασμένες ἀπὸ μυστήριο. Τὸ 1870 ἦλθε πάλι στὴν Ἑλλάδα. Ἀπὸ ἐκεῖ στὴν Αἴγυπτο, ἀφοῦ εἶχε μιὰ φοβερὴ περιπέτεια, διότι τὸ πλοῖο ἐναυάγησε στὴν Σπέτσια. Στὸ Κάϊρο δοκίμασε νὰ ἱδρύση μιὰ Πνευματικὴ Ἑταιρία χωρὶς ἐπιτυχία. Ἔπειτα ἀπὸ διάφορα ἄλλα ταξίδια στὴν Μέση Ἀνατολή, ἐπέστρεψε γιὰ λίγο στοὺς συγγενεῖς της στὴν Ὀδησσὸ τὸ 1872. Τὴν ἄνοιξι τοῦ 1873 ἐκλήθη ἀπὸ τὸν Διδάσκαλό της νὰ μεταβῆ στὸ Παρίσι καὶ κατόπιν στὴ Νέα Ὑόρκη, ὅπου ἀπεβιβάσθη τὴν 7η Ἰουλίου 1873. Σχεδὸν ἀπὸ τὴν χρονολογία αὐτὴ ἀρχίζει ἡ δημοσία σταδιοδρομία της.

Ἡ Ἔλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκυ ἦτο τότε 42 ἐτῶν καὶ εἶχε πλήρη ἔλεγχο τῶν πολλῶν καὶ λίαν ἀσυνήθιστων πνευματικῶν καὶ ἀποκρύφων δυνάμεών της. Κατὰ τὴν γνώμη τῶν Διδασκάλων της, τὴν ὁποίαν ἐξέφρασαν ἀργότερα, ἦτο ἄριστον ὄργανον γιὰ τὴν ἐργασία ποὺ εἶχαν ὑπ' ὄψει των, εἰδικῶς νὰ προσφέρη στὸν κόσμο μιὰ νέα παρουσίασι τῆς παναρχαίας Θεοσοφίας, «τῆς συσσωρευμένης Σοφίας τῶν αἰώνων, ἠλεγμένης καὶ ἐπαληθευμένης ἀπὸ γενεὲς σοφῶν», τοῦ σώματος ἐκείνου τῆς Ἀλήθειας, ποὺ οἱ θρησκεῖες, μικρὲς καὶ μεγάλες, δὲν εἶναι παρὰ τὰ κλαδιὰ τοῦ γονέως δένδρου.

Σύντομα μετὰ τὴν ἄφιξί της

στὴ Νέα Ὑόρκη ἐτέθη εἰς ἐπαφὴ μὲ τὸν συνταγματάρχη Χένρυ Στήηλ Ὄλκοττ, ἕνα ἄνδρα ἀκραδάντου ἀξίας, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀποκτήσει σημαντικὴ φήμη κατὰ τὸν Ἐμφύλιο πόλεμο, εἶχε ὑπηρετήσει εἰς δημοσίας θέσεις καὶ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἀσκοῦσε τὴν δικηγορία καὶ δημοσιογραφία στὴ Νέα Ὑόρκη. Συνήντησε ἐπίσης τὸν Οὐΐλλιαμ Κουὰν Τζάτζ, νεαρὸ Ἰρλανδὸ δικηγόρο, ὁ ὁποῖος θὰ ἔπαιζε σημαντικὸ ρόλο στὸ Θεοσοφικὸ ἔργο. Αὐτὲς οἱ τρεῖς ἡγετικὲς μορφές, μὲ λίγους συνεργάτας ἀκόμη, ἵδρυσαν τὴν Θεοσοφικὴ Ἑταιρία. Ἡ 17η Νοεμβρίου 1875 θεωρεῖται ἐπίσημη χρονολογία τῆς ἱδρύσεως, ἐπειδὴ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ὁ Ὄλκοττ ἐξεφώνησε τὸν ἐναρκτήριο λόγο του ὡς πρόεδρος.

Οἱ σκοποὶ τῆς Ἑταιρίας, μὲ ἐλάχιστες καὶ ἀνεπαίσθητες ἀλλαγές, σήμερα εἶναι οἱ ἀκόλουθοι:

1ον. Σχηματισμὸς πυρῆνος τῆς παγκοσμίου ἀδελφότητος τῆς Ἀνθρωπότητος ἄνευ διακρίσεων φυλῆς, πίστεως, φύλου, τάξεως ἢ χρώματος.

2ον. Ἐνθάρρυνσις τῆς συγκριτικῆς μελέτης τῶν θρησκειῶν, τῆς Φιλοσοφίας καὶ τῆς Ἐπιστήμης.

3ον. Ἔρευνα τῶν ἀνερμηνεύτων νόμων τῆς Φύσεως καὶ τῶν ἀποκρύφων δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου.

Τὸν Σεπτέμβριο 1877 ἡ Ἕλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκυ ἐδημοσίευσε τὸ ἔργον της «Ἶσις ἀποκαλυπτομένη», ποὺ προεκάλεσε ζωηρὴ αἴσθησι. Μέσα σὲ δύο ἡμέρες ἐπωλήθησαν χίλια ἀντίτυπα καὶ ὁ «Κῆρυξ - Βῆμα» τῆς Νέας Ὑόρκης ἐχαρακτήρισε τὸ ἔργον αὐτὸ ὡς «τὸ μᾶλλον ἀξιοσημείωτον τοῦ αἰῶνος». Τὸ ἔργον αὐτὸ εἶναι σήμερα νέο, ὅσο καὶ στὴν ἀρχὴ τῆς ἐκδόσεώς του. Ἀναφέρονται ἡ ἱστορία καὶ ὁ προορισμὸς τῶν ἀποκρύφων ἐπιστημῶν, ἡ φύσις καὶ προέλευσις τῆς μαγείας, ἡ ρίζα τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὰ λάθη τῆς ἐπιστήμης καὶ μιὰ σειρὰ ἀπὸ μυστικὲς διδασκαλίες χιλιάδων ἐτῶν.

Τὴν 8η Ἰουλίου 1878 ἡ Ἕλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκυ ἔλαβε τὴν ἀμερικανικὴ ἰθαγένεια. Ἦτο ἡ πρώτη Ρωσίδα ποὺ ἔγινε Ἀμερικανίδα καὶ τὸ γεγονός, λόγῳ τῆς προσωπικότητός της, πῆρε μεγάλη δημοσιότητα.

Τρία ἔτη ἀργότερα, μαζὶ μὲ τὸν Ὄλκοττ ἔφυγε γιὰ τὴν Ἰνδία, ὅπου ἐγκατέστησαν τὸ ἀρχηγεῖο τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας. Ἐκεῖ συνεδέθησαν μὲ τὸν Ἄλφρεντ Πέρσυ Σίννετ, δημοσιογράφον, ζωηρῶς ἐνδιαφερόμενον γιὰ τὴν Θεοσοφία. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἡ Ἕλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκυ εἶχε στενὴ ἐπαφὴ μὲ δύο Μύστας, οἱ ὁποῖοι υἱοθέτησαν τὴν Θεοσοφικὴ κίνησι, τὸν Διδάσκαλο Μορύα καὶ τὸν Διδάσκαλο Κοὺτ-Χούμι. Ὁ δεύτερος ἦτο Βραχμάνος ἀπὸ τὸ Κασμίρ. Τὰ πρωτότυπα τῶν ἐπιστολῶν αὐτῶν τῶν δύο Μαχάτμας εὑρίσκονται στὸ τμῆμα σπανίων χειρογράφων τοῦ Βρεταννικοῦ Μουσείου.

Οἱ δύο ἱδρυταί, τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1879 ἄρχισαν νὰ ἐκδίδουν τὸ περιοδικὸ «The Theosophist» ποὺ ἐξακολουθεῖ ἐκδιδόμενον, τώρα ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐν ἐ-

νεργεία παγκοσμίου προέδρου τῆς Ἑταιρίας Ν. Σρὶ Ράμ.

Τὸν Μάϊο τοῦ 1882 ἀγόρασαν ἕνα μεγάλο ἀγρόκτημα στὸ Ἄντυαρ. κοντὰ στὴν πόλι Μαδράς, ὅπου καὶ ἐγκατέστησαν τὸ ἀρχηγεῖον τῆς Ἑταιρίας. Πολὺ σύντομα τὸ Ἄντυαρ ἔγινε κέντρον παγκοσμίου ἀκτινοβολίας.

Πρὸς τὸ τέλος τοῦ 1884 ἐγκατεστάθη στὸ Ἔλβερφελδ τῆς Γερμανίας, ὅπου ἄρχισε νὰ γράφη τὴν «Μυστικὴ Διδασκαλία». Ἐν τῷ μεταξύ, ἐδημιουργήθη στὸ Ἄντυαρ, ζήτημα ἐναντίον της, ἀπὸ ψευδεῖς καταγγελίες δύο ὑπηρετῶν της (τοῦ ζεύγους Κουλόμπ) περὶ τεχνασμάτων γιὰ τὴν πρόκλησι ἀποκρυφιστικῶν φαινομένων καὶ ἐπηκολούθησε ἔρευνα τῆς Ἀγγλικῆς Ἑταιρίας Ψυχικῶν Ἐρευνῶν. Ἐχρησιμοποιήθησαν ἐπιστολαὶ τῆς Μπλαβάτσκυ ποὺ δὲν εἶχαν γραφῆ ποτὲ ἀπὸ τὴν ἰδία καὶ ἡ πλαστότης των διεπιστώθη ἀργότερα. Ἡ Ἔλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκυ, πικραμένη ἐγκατέλειψε τὴν Ἰνδία καὶ ἐγκατεστάθη στὸ Λονδῖνον. Ἐκεῖ, τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1888, ἐδημοσίευσε τὴν «Μυστικὴ Διδασκαλία» σὲ δύο ὀγκώδεις τόμους.

Ἡ «Μυστικὴ Διδασκαλία» παρουσιάσθηκε ὡς «Σύνθεσις Ἐπιστήμης, Θρησκείας καὶ Φιλοσοφίας». Τὸ ἔργον ξεκινάει ἀπὸ τὴν πίστιν ὅτι ὑπάρχει, ἀπὸ πανάρχαια ἐποχή, μιὰ ἀπόκρυφη Γνῶσις, ἡ ὁποία, διὰ μέσου τῶν Ἀρχαίων Μυστηρίων, φθάνει στὴν ἐποχή μας, σὲ σχολὲς ἐσωτερικῆς φιλοσοφίας. Ἀνώτερα ὄντα, ποὺ ἔχουν παρακαταθήκη τῆς γνώσεως αὐτῆς, τὴν ἐδίδαξαν στὴν Μπλαβάτσκυ καὶ αὐτὴ τὴν γνῶσι ἐκθέτει στὸ ἔργον της, ποὺ ἔχει σκοπὸ τὴν τοποθέτησι τῆς Φύσεως καὶ τοῦ Ἀνθρώπου στὶς ἀληθεῖς θέσεις των. Οἱ δύο τόμοι περιεγράφοντο ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν Ἔλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκυ ὡς πρόλογος, μετὰ τὸν ὁποῖον θὰ ἐρχόταν, ἀργότερα, τὸ κύριον ἔργον. Ἀλλά, θὰ ἔπρεπε νὰ κατανοηθοῦν. Τοῦτο δὲν ἔχει ἀκόμη ἐπιτευχθῆ, γι' αὐτὸ καὶ ὑποστηρίζεται ὅτι ἡ «Μυστικὴ Διδασκαλία» θὰ ἐκτιμηθῆ καὶ κατακτηθῆ στὸν 21ον αἰῶνα.

Ἐπίσης, ἡ Ἔλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκυ ἔγραψε, τὸ 1889, τὸ «Κλειδὶ τῆς Θεοσοφίας» (σὲ ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις), καθὼς καὶ τὴν «Φωνὴ τῆς Σιγῆς», συλλογὴ ἀνατολικῶν κειμένων.

Ἡ Ἔλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκυ πέθανε στὰς 8 Μαΐου 1891, κατὰ τὴν μεγάλη ἐπιδημία ἰμφλουέντζας. Ἡ σορός της ἀπετεφρώθη στὸ κρεματόριον τοῦ Γουόκινκ, στὸ Σάρρεϋ.

Θὰ ἀναγνωρισθῆ μιὰ ἡμέρα ὡς ἡ μεγαλύτερη Ἀποκρυφίστρια στὴν ἱστορία τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ, καὶ κατ' εὐθεῖαν σύνδεσμος τῆς Ἀδελφότητος Μυστῶν τῶν Ἱμαλαΐων.

Ε. Π. ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ

«Κλειδὶ τῆς Θεοσοφίας»

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ἀπὸ τὸ βιβλίο τῆς Ἕλενας Μπλαβάτσκυ ΤΟ ΚΛΕΙΔΙ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΑΣ. (Ἑλληνικὴ μετάφραση Μαρίκας Σακελλαρίου - Κανδήλη).

ΕΡΩΤΗΣΙΣ — Πρέπει νὰ θεωρήσουμε τὴν θεοσοφία σὰν ἀποκάλυψη;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: — Κάθε ἄλλο. Οὔτε πρέπει νὰ τὴ νομίσουμε, πὼς εἶναι διδασκαλία ποὺ προέρχεται ἀπὸ κάποια ὑπερφυσικά, ἀνώτερα ἢ ὑπεράνθρωπα ὄντα. Ἡ θεοσοφία σηκώνει τὸν πέπλο, ποὺ σκέπαζε ὡρισμένες παλιὲς ἀλήθειες, γιὰ νὰ τὶς γνωρίσουν ἐκεῖνοι, ποὺ τὶς ἀγνοοῦνε καὶ ποὺ δὲν φαντάζονται κἂν τὴν ὕπαρξη μιᾶς τέτοιας ἀρχαϊκῆς γνώσης.

Στὴν ἐποχή μας ὑπάρχει διάθεση νὰ χαρακτηρίζεται γελοία κάθε γνώμη, πὼς τὰ Μυστήρια ἀρχαίων μεγάλων πολιτισμένων λαῶν, ὅπως οἱ Αἰγύπτιοι, Ἕλληνες ἢ Ρωμαῖοι δὲν ἤτανε μιὰ ἁπλῆ ἐξαπάτηση τοῦ λαοῦ ἀπ' τοὺς ἱεροφάντες. Ἀκόμη καὶ οἱ Ροδόσταυροι θεωροῦνται τρελλοὶ καὶ ἀπατεῶνες. Πολλὰ βιβλία γράφτηκαν γι' αὐτούς. Ἀνίδεοι συγγραφεῖς, ποὺ μόλις μετὰ βίας γνωρίζανε καὶ τὴ λέξη Ροδόσταυρος, ὕστερα ἀπὸ λίγα χρόνια χειροτόνησαν τὸν ἑαυτό τους βαθυστόχαστους κριτικοὺς πολὺ ἐνήμερους σ' ὅ,τι ἀφορᾶ τὴν Ἀλχημεία, τὴ Φιλοσοφία τοῦ «Πυρὸς» καὶ τὸ Μυστικισμὸ γενικά. Κι' ὅμως πολλοὶ ἱεροφάντες στὴν Αἴγυπτο, τὶς Ἰνδίες, τὴ Χαλδαία καὶ τὴν Ἀραβία καθὼς καὶ τόσοι φιλόσοφοι καὶ σοφοὶ τῆς Ἑλλάδας καὶ τῆς Δύσης χαρακτηρίζανε μὲ τὸν τίτλο *Σοφία* ἢ *Θεία Ἐπιστήμη* κάθε γνώση, θεωρῶντας ὅτι ἡ προέλευση κι' ἡ βάση κάθε τέχνης καὶ κάθε ἐπιστήμης εἶναι *οὐσιαστικὰ* θεία. Ὁ Πλάτων θεωροῦσε πολὺ ἱερὰ τὰ Μυστήρια, κι' ὁ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεύς, ποὺ εἶχε μυηθεῖ στὰ Ἐλευσίνια Μυστήρια, ἐδήλωνε ὅτι «ἡ διδασκαλία τους περιέχει τὴν τελευταία λέξη κάθε ἀνθρώπινης γνώσης». Μήπως ὁ Πλάτων κι' ὁ Κλήμης ἤτανε ἠλίθιοι κι' ἀπατεῶνες;

Ἐρώτ. — Μιλήσατε γιὰ ἔχθρα, μὰ ἂν ἡ θεοσοφία παρουσιάζει τὴν Ἀλήθεια, γιατί τότε συναντάει τόσο κακὴ ὑποδοχή, τόση ἀντίθεση;

Ἀπάντ. — Γιὰ πολλοὺς καὶ ποικίλους λόγους. Ἕνας ἀπ' αὐ-

τοὺς εἶναι, τὸ μῖσος, τὸ μῖσος ποὺ αἰσθάνονται οἱ ἄνθρωποι γιὰ κάθε «νεωτερισμό», ὅπως λένε. Ὁ ἐγωϊσμὸς διαπνέεται πάντα ἀπὸ πολὺ συντηρητικὴ διάθεση κι' ἀντιπαθεῖ ὅ,τι τὸν ἐνοχλεῖ. Προτιμάει τὴν καλοπέρασή του, ἕνα ψέμμα τὸν βολεύει πιὸ πολὺ κι' ἀπ' τὴ μεγαλείτερη ἀλήθεια, ἂν αὐτὴ ἀπαιτεῖ νὰ θυσιάσει καὶ τὴν παραμικρή του ἄνεση. Ἡ ἀντίθεση τῆς διανοητικῆς ἀδράνειας εἶναι πολὺ μεγάλη πρὸς κάθε τι ποὺ δὲν ὑπόσχεται ἄμεσο ὄφελος ἢ ἀνταμοιβή. Ὁ αἰώνας μας εἶναι πολὺ ὑλιστικός. Ἐξ ἄλλου ἡ μορφὴ τῆς Θεοσοφικῆς διδασκαλίας εἶναι κάπως ἀσυνήθιστη, κάπως ἀκατανόητη, κι' ἀντιφάσκει σὲ πολλὲς ἀντιλήψεις προσφιλεῖς στὶς διάφορες αἱρέσεις καὶ τὶς βαθειὰ ριζωμένες λαϊκὲς δοξασίες. Ἂν τώρα προσθέσουμε τὶς προσωπικὲς προσπάθειες καὶ τὴ μεγάλη ἀγνότητα, ποὺ χρειάζονται γιὰ νὰ γίνει κανεὶς δεκτὸς στὴν Ἐσωτερικὴ Σχολή, καὶ τὸ πόσο λίγοι εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ πρόθυμα δέχονται νὰ ζήσουνε μὲ τόση ἀνιδιοτέλεια, θὰ καταλάβουμε πὼς μοιραῖα ἡ Θεοσοφία θὰ προοδεύει ἀργὰ κι' ἐπίπονα. Εἶναι ἡ φιλοσοφία τῶν πονεμένων, ποὺ χάσανε κάθε ἐλπίδα νὰ λυτρωθοῦνε μ' ἄλλο τρόπο ἀπ' τὸ βοῦρκο τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Ἐξ ἄλλου, ἡ ἱστορία κάθε φιλοσοφικοῦ ἢ ἠθικοῦ συστήματος δείχνει, πὼς ὅταν πρωτοφανερώνεται σὲ ξένη γῆ συναντάει στὴν ἀρχὴ κάθε εἴδους ἐμπόδιο, ποὺ μπορεῖ νὰ ἐπινοήσει ὁ ἀνθρώπινος ἐγωϊσμὸς κι' ἡ ἀμάθεια. Τὸ στεφάνι τοῦ μεταρρυθμιστῆ εἶναι πάντα στολισμένο μ' ἀγκάθια. Δὲν μπορεῖ κανεὶς ἀκίνδυνα νὰ γκρεμίσει τὰ ἐρειπωμένα παλιὰ οἰκοδομήματα.

Ἐρώτ. — Σύμφωνα μὲ τὴν ἄποψή σας, τί ὀφείλεται γενικὰ στὴν ἀνθρωπότητα;

Ἀπάντ. — Ἀπόλυτη ἀναγνώριση ἴσων δικαιωμάτων καὶ προνομίων γιὰ ὅλους, χωρὶς διάκριση φυλῆς, χρώματος, κοινωνικῆς θέσης καὶ γέννησης.

Ἐρώτ. — Καὶ πότε θεωρεῖτε, ὅτι συμβαίνει παράλειψη αὐτῆς τῆς ὀφειλῆς;

Ἀπάντ. — Κάθε φορὰ ποὺ θίγουμε μ' ἕνα ὁποιοδήποτε τρόπο τὰ δικαιώματα ἑνὸς ἄλλου, ἀνθρώπου ἢ ἔθνους. Κάθε φορὰ ποὺ δὲν δείχνουμε στοὺς ἄλλους τὴν ἴδια καλωσύνη, τὴν ἴδια ἐκτίμηση, τὴν ἴδια μακροθυμία, ἢ τὴν ἴδια δικαιοσύνη, ποὺ ἀπαιτοῦμε γιὰ τὸν ἑαυτό μας. Τὰ σύγχρονα συστήματα πολιτικῆς βασίζονται ἐντελῶς στὴ λησμοσύνη αὐτῶν τῶν δικαιωμάτων, καθὼς καὶ στὴν πιὸ βίαιη ἐφαρμογὴ τοῦ ἐθνικοῦ ἐγωϊσμοῦ. Οἱ Γάλλοι λένε: «Κατὰ τὸν κύριο κι' ὁ ὑπηρέτης του». Θἄπρεπε νὰ συμπληρώσουν τὴν παροιμία μὲ τὸ «κατὰ τὴν πολιτικὴ ἠθικὴ κι' οἱ πολῖτες».

Ἐρώτ. — Ἀσχολεῖσθε μὲ τὴν πολιτική;

Ἀπάντ. — Σὰν Ἑταιρία, ἀποφεύγουμε μ' ἐπιμέλεια τὴν πολιτική, γιὰ τοὺς ἑξῆς λόγους: τὸ νὰ ἐπιζητεῖ κανεὶς πολιτικὲς μεταρρυθμίσεις, χωρὶς νὰ ἔχει ἐπιτύχει τὴν ἀναμόρφωση τῆς ἀνθρώπινης

φύσης, εἶναι σὰν ν' ἀδειάζει τὸ καινούργιο κρασὶ σὲ παλιοὺς ἀσκούς. Ὁδηγήσετε τοὺς ἀνθρώπους νὰ νοιώσουν καὶ ν' ἀναγνωρίσουνε στὸ βάθος τῆς καρδιᾶς τους, ποιὸ εἶναι τὸ πραγματικό, τ' ἀληθινό τους καθῆκον πρὸς ὅλους, καὶ τότε κάθε παλιὰ κατάχρηση ἐξουσίας, κάθε ἄδικος νόμος τῆς ἐθνικῆς πολιτικῆς, ποὺ βασίζεται στὸν ἀνθρώπινο ἐγωϊσμό, κοινωνικὸ ἢ πολιτικό, θὰ ἐξαφανισθεῖ μόνος του. Δὲν εἶναι ἀνόητος ὁ κηπουρός, ποὺ γιὰ ν' ἀπαλλάξει τ' ἄνθη του ἀπὸ τὰ δηλητηριώδη ζιζάνια, τὰ κόβει μόνο στὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς καὶ δὲν τὰ ξερριζώνει; Ποτὲ δὲν θὰ ἐπιτύχετε μιὰ διαρκῆ κοινωνικὴ μεταρρύθμιση, ἐνόσω θὰ κυβερνοῦνε οἱ ἴδιοι ἐγωϊστικοὶ ἄνθρωποι.

Ἐρώτ. — Δὲν εἶναι λοιπὸν ἡ Θεοσοφικὴ Ἑταιρία πολιτικὴ ὀργάνωση;

Ἀπάντ. — Καὶ βέβαια ὄχι. Εἶναι μιὰ διεθνὴς ὀργάνωση μὲ τὴν ὑψηλότερη ἔννοια τῆς λέξης. Συγκεντρώνει δηλαδὴ ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἀπ' ὅλες τὶς φυλές, τὶς πίστεις, καὶ θεωρίες σ' ἕνα κοινὸ σκοπό, τὴν πρόοδο τῆς ἀνθρωπότητας. Σὰν Ἑταιρία δὲν μετέχει σὲ κανένα πολιτικὸ κόμμα, σὲ καμμιὰ μορφὴ ἐθνικῆς πολιτικῆς.

Ἐρώτ. — Γιατί;

Ἀπάντ. — Γιὰ τοὺς λόγους ποὺ σᾶς ἀνέφερα. Ἐξ ἄλλου κάθε πολιτικὴ δράση ἀναγκαστικὰ μεταβάλλεται σύμφωνα μὲ τὶς περιστάσεις καὶ μὲ τὴν ἰδιοσυγκρασία τῶν ἀτόμων. Τὸ γεγονὸς ὅτι εἶναι Θεόσοφοι, σημαίνει πὼς τὰ μέλη μας συμφωνοῦνε στὶς βασικὲς ἀρχὲς τῆς Θεοσοφίας (ἀλλοιῶς δὲν θ' ἀνήκανε στὴν Ἑταιρία), ὄχι ὅμως ὅτι ἔχουνε τὶς ἴδιες ἀντιλήψεις καὶ σ' ὅλα τ' ἄλλα θέματα. Σὰν Ἑταιρία, τὰ μέλη συνεργάζονται στὸν κοινό τους σκοπό, τὴ Θεοσοφία· σὰν ἄτομα εἶναι ἐντελῶς ἐλεύθερα τὸ καθένα ν' ἀκολουθήσει τὴν προσωπική του γραμμὴ πολιτικῆς σκέψης καὶ δράσης, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι ἀντίθετη μὲ τὶς Θεοσοφικὲς ἀρχὲς καὶ δὲν ζημιώνει τὴ Θεοσοφικὴ Ἑταιρία.

Ἐρώτ. — Ἡ Θεοσοφικὴ Ἑταιρία δὲν ἀδιαφορεῖ βέβαια τελείως γιὰ τὰ κοινωνικὰ ζητήματα, ποὺ ἡ σημασία τους μεγαλώνει μέρα μὲ τὴ μέρα;

Ἀπάντ. — Οἱ ἴδιες οἱ ἀρχὲς τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας εἶναι ἀπόδειξη γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον της — ἢ μᾶλλον τῶν περισσότερων μελῶν της — γι' αὐτὰ τὰ ζητήματα. Ἂν ἡ ἀνθρωπότητα δὲν μπορεῖ ν' ἀναπτυχθεῖ παρὰ μονάχα μὲ τὴν ἐπιβολὴ πρὶν ἀπ' ὅλα τῶν πιὸ λογικῶν κι' ἐπιστημονικῶν φυσιολογικῶν νόμων, ἄμεσο κι' ἀναγκαστικὸ καθῆκον ἐκείνων ποὺ ἀγωνίζονται γιὰ τὴν ἀνάπτυξή της, εἶναι νὰ προσανατολίσουν ὅλες τους τὶς προσπάθειες στὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο θὰ γίνει δυνατὴ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν τῶν νόμων. Ὅλοι οἱ Θεόσοφοι ἔχουν κάνει τὴ θλιβερὴ διαπίστωση, ὅτι παντοῦ οἱ μᾶζες βρίσκονται σὲ τέτοια κοινωνικὴ θέση, ὥστε κάθε πρόοδος πνευματικὴ καὶ σωματικὴ νὰ εἶναι ἀδύνατη,

κι' ἔτσι νὰ σταματάει ἡ ἐξέλιξή τους. Κι' ἐπειδὴ ἡ μόρφωση κι' ἀνάπτυξη τῆς ἀνθρωπότητας ἀποτελεῖ ἕνα σαφῆ σκοπὸ τῆς Θεοσοφίας, ἑπόμενο εἶναι ἡ Θεοσοφικὴ Ἑταιρία νὰ συμπαθεῖ καὶ νὰ συντονίζεται τέλεια μὲ κάθε πραγματικὴ προσπάθεια πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση.

Ἐρώτ. — Μὰ τί ἐννοεῖτε μὲ «πραγματικὴ προσπάθεια»; Κάθε κοινωνικὸς ἀναμορφωτὴς ἔχει τὴ δική του πανάκεια, καὶ καθένας πιστεύει, ὅτι αὐτὴ εἶναι τὸ μοναδικὸ μέσο γιὰ νὰ σωθεῖ καὶ νὰ προοδεύσει ἡ ἀνθρωπότητα.

Ἀπάντ. — Ἀκριβῶς, κι' αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος γιὰ τὸν ὁποῖο τόσο λίγη καλὴ κοινωνικὴ ἐργασία γίνεται. Στὶς περισσότερες αὐτὲς πανάκειες δὲν ὑπάρχει καμμιὰ πραγματικὴ ἰθύνουσα ἀρχή, κι' οὔτε καμμιὰ ἄλλη ἀρχή, ποὺ νὰ τὶς συνδέει μεταξύ τους. Κι' ἔτσι ξοδεύονται ἄδικα πολύτιμη ἐνέργεια καὶ χρόνος, γιατὶ οἱ ἄνθρωποι ἀντὶ νὰ ἐνεργοῦνε μὲ πλήρη ὁμοφωνία, μάχονται ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Σκοπὸς αὐτῆς τῆς πάλης, τὶς πιὸ πολλὲς φορές, εἶναι, ἀλλοίμονο, ὁ πόθος μᾶλλον τῆς φήμης καὶ τῆς ἀνταμοιβῆς παρὰ ἡ ἐπιδίωξη τοῦ μεγάλου σκοποῦ, ποὺ ἰσχυρίζονται, ὅτι πιστεύουνε καὶ ποὺ θἄπρεπε νὰ εἶναι ὑπέρτατος νόμος τῆς ζωῆς τους.

Ἐρώτ. — Καὶ μὲ ποιὸ τρόπο νομίζετε, ὅτι μποροῦνε νὰ μποῦνε σ' ἐφαρμογὴ οἱ Θεοσοφικὲς ἀρχές, γιὰ νὰ ὁδηγήσουνε σὲ μιὰ κοινωνικὴ συνεργασία καὶ σὲ πραγματικὲς προσπάθειες κοινωνικῆς βελτίωσης;

Ἀπάντ. — Ἐπιτρέψετέ μου νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω σύντομα ποιὲς εἶναι αὐτὲς οἱ ἀρχές: παγκόσμια ἑνότητα κι' αἰτιότητα, ἀλληλεξάρτηση τῶν ἀνθρώπων μεταξύ τους, Νόμος τοῦ Κάρμα καὶ Μετενσάρκωση. Αὐτοὶ εἶναι οἱ τέσσαρες κρίκοι τῆς χρυσῆς ἁλυσσίδας, ποὺ θἄπρεπε νὰ κρατεῖ τὴν ἀνθρωπότητα συνδεδεμένη σὲ μιὰ οἰκογένεια, μιὰ Παγκόσμια Ἀδελφότητα.

Ἐρώτ. — Πέστε μου, τί μέλλον προβλέπετε γιὰ τὴ Θεοσοφία;

Ἀπάντ. — Ἂν ἐννοεῖτε τὴ ΘΕΟΣΟΦΙΑ, σᾶς ἀπαντῶ ὅτι ὑπῆρξε πάντα μέσα στοὺς ἀτέλειωτους κύκλους τοῦ Παρελθόντος, κι' ὅτι θὰ ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχει μέσα στὸν ἄπειρο χρόνο τοῦ Μέλλοντος, γιατὶ ἡ Θεοσοφία εἶναι τὸ συνώνυμο τῆς ΑΙΩΝΙΑΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ.

Ἐρώτ. — Μὲ συγχωρεῖτε, ἡ ἐρώτησή μου εἶναι σχετικὴ μὲ τὴ Θεοσοφικὴ Ἑταιρία.

Ἀπάντ. — Τὸ μέλλον της θὰ ἐξαρτηθῇ ἐντελῶς ἀπ' τὸ βαθμὸ ἀλτρουϊσμοῦ, εἰλικρίνειας κι' ἀφοσίωσης, καὶ τέλος, ἀλλὰ ὄχι καὶ λιγώτερο σημαντικό, ἀπὸ τὸ ποσοστὸ γνώσης καὶ σοφίας, ποὺ κατέχουνε τὰ μέλη, στὰ ὁποῖα θὰ πέσει ἡ εὐθύνη νὰ συνεχίσουνε τὸ ἔργο καὶ νὰ διευθύνουνε τὴν Ἑταιρία, ὅταν πεθάνουν οἱ ἱδρυτές της.

Ἐρώτ. — Καταλαβαίνω τὴ σημασία, ποὺ ἔχει ἡ ἀνιδιοτέλεια

κι' ἡ ἀφοσίωση, ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ νοιώσω καλὰ μὲ ποιὸ τρόπο ἡ γνώση εἶναι τόσο ἀπαραίτητος παράγων, ὅπως οἱ πρῶτες ἰδιότητες.

Ἀπάντ. — Μιλῶ εἰδικῶς γιὰ τὴν ἀπόλυτη ἀνάγκη εὐθυκρισίας κι' ἀμερόληπτης σκέψης, ποὖναι ἀπαραίτητες γιὰ νὰ διευθύνουνε τὴν Ἑταιρία οἱ διάδοχοί μας. Ὣς τώρα ὅλες οἱ παρόμοιες κινήσεις, ὅπως τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας, ἔχουν ἀποτύχει, γιατὶ ἀργὰ ἢ γρήγορα ἐκφυλίζονται σ' αἱρέσεις, μὲ τὰ ἰδιαίτερα τους ἄκαμπτα δόγματα, κι' ἔτσι χάνουν βαθμιαῖα τὴ ζωτικότητα ἐκείνη ποὺ ἀναδίνεται ἀπ' τὴν ἀλήθεια μονάχα. Μὴ ξεχνᾶτε, ὅτι τὰ μέλη μας γεννήθηκαν καὶ μεγάλωσαν μέσα σὲ κάποια πίστη ἢ θρησκεία, πὼς ὅλα, λίγο ἢ πολύ, ἀνήκουνε φυσιολογικὰ καὶ πνευματικὰ στὴ γενεά τους. Ἑπόμενο λοιπὸν εἶναι, ἡ κρίση τους νὰ ἔχει ἐπηρεασθεῖ καὶ παραμορφωθεῖ ἀσυναίσθητα ἀπὸ κάποιες τέτοιες ἐπιρροές. Ἂν, λοιπόν, δὲν μποροῦνε νὰ ἐλευθερωθοῦνε ἀπὸ τέτοιες ἔμφυτες ἐπιδράσεις, ἢ ἂν δὲν μποροῦνε τοὐλάχιστον νὰ μάθουνε νὰ τὶς ἀναγνωρίζουν ἀμέσως καὶ νὰ μὴ παρασύρονται ἀπ' αὐτές, θὰ ὁδηγήσουν μοιραῖα τὴν Ἑταιρία σὲ σκόπελους τῆς σκέψης, ὅπου θὰ ναυαγήσει καὶ θ' ἀφανισθεῖ.

Ἐρώτ. — Κι' ἂν ὁ κίνδυνος αὐτὸς ἀποφευχθεῖ;

Ἀπάντ. — Τότε ἡ Ἑταιρία θὰ ζήσει σ' ὅλο τὸν εἰκοστὸ αἰῶνα. Σιγά, σιγὰ θὰ διαποτίσει μὲ τὶς πλατειὲς κι' εὐγενικὲς ἰδέες της γιὰ τὴ Θρησκεία, τὸ καθῆκον καὶ τὴ φιλανθρωπία τὴ μεγάλη μᾶζα τῶν ἔξυπνων, σκεπτόμενων ἀνθρώπων. Μὲ βραδύτητα, ἀλλὰ κι' ἀσφάλεια, θὰ συντρίψει τὰ σιδερένια δεσμὰ τῶν πίστεων, τῶν δογμάτων καὶ τῶν ταξικῶν καὶ κοινωνικῶν προλήψεων, θὰ καταρρίψει τὰ τείχη κάθε φυλετικῆς κι' ἐθνικῆς ἀντιπάθειας, καὶ θ' ἀνοίξει τὸ δρόμο γιὰ τὴν πρακτικὴ πραγματοποίηση τῆς Ἀδελφότητας ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Χάρη στὴ διδασκαλία της, χάρη στὴ φιλοσοφία της, ποὺ ἔκανε προσιτὴ καὶ νοητὴ στὸ σύγχρονο πνεῦμα, ἡ Δύση θὰ μάθει νὰ κατανοεῖ καὶ νὰ ἐκτιμάει τὴν Ἀνατολὴ στὴν ἀληθινή της ἀξία. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸ θ' ἀναπτυχθοῦνε μὲ φυσιολογικό, ὁμαλὸ τρόπο οἱ ψυχικὲς δυνάμεις κι' ἱκανότητες, ποὺ τὰ πρῶτα τους συμπτώματα ἄρχισαν κιόλας νὰ φανερώνονται στὴν Ἀμερική. Ἡ ἀνθρωπότητα θὰ σωθεῖ ἀπὸ τρομεροὺς κινδύνους, ὅταν οἱ ἱκανότητες αὐτὲς ἀναπτύσσονται (ὅπως τώρα ὑπάρχει μιὰ τέτοια ἀπειλή), μέσα στὸ κέντρο τοῦ ἐγωϊσμοῦ καὶ κάθε κακοῦ πάθους. Ἡ ψυχικὴ καὶ πνευματικὴ ἐξέλιξη τοῦ ἀνθρώπου θὰ συντονισθεῖ μὲ τὴν ἠθική του βελτίωση, ἐνῶ σύγχρονα τὸ ὑλικὸ περιβάλλον του θ' ἀντανακλᾶ τὴν εἰρήνη καὶ τὴν ἀδελφικὴ διάθεση, ποὺ θὰ βασιλεύει στὸ πνεῦμα του, στὴ θέση τῆς πάλης καὶ τῆς σύγκρουσης, ποὺ τώρα ἁπλώνεται παντοῦ...

Ὁ Ν. Σρὶ Ρὰμ περὶ Θεοσοφίας

Σταχυολόγησις ἀπὸ ὁμιλίας τοῦ Προέδρου τῆς Θ.Ε.

Ἴσως ἕνας τρόπος διὰ νὰ βοηθήσωμε ἀποτελεσματικὰ τοὺς συνανθρώπους μας εἶναι νὰ εἰσέλθωμε βαθύτερα ἐμεῖς οἱ ἴδιοι στὸ πνεῦμα τῆς Θεοσοφίας. Μία νέα ἀνθρωπότης πρέπει πάντοτε νὰ δημιουργῆται ἀπὸ νέους ἀνθρώπους. Ἐὰν πραγματοποιήσωμε ἕνα νέο ξεκίνημα στὴν ἰδική μας ζωή, αὐτὸ θὰ ἐπηρεάση τοὺς ἄλλους καὶ ἔτσι θὰ σπείρωμε τοὺς σπόρους γιὰ μιὰ νέα καλλιέργεια.

Ἡ ἀνθρωπότης ἔχει προχωρήσει καὶ προχωρεῖ πρὸς διαφόρους κατευθύνσεις. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος θεωρεῖ τὸν ἑαυτό του πολὺ περισσότερο προχωρημένον ἀπὸ τοὺς προγόνους του. Μᾶς ἀρέσει νὰ νομίζωμε ὅτι ἐφθάσαμε σ' ἕνα περίφημο στάδιον ἐξελίξεως. Εἶναι τοῦτο ἀληθινὸ καὶ πραγματικό; Ἢ μήπως ἡ ἐποχή μας διακρίνεται ἀπὸ «διανοητικὴν αὔξησιν καὶ πνευματικὴν μείωσιν;» Μᾶς περιβάλλουν θαυμασταὶ ἐφευρέσεις, ἀλλὰ ἡ καρδιά μας μένει ἄδειανὴ καὶ εἴμαστε ἀνίκανοι νὰ ἔχωμε εὐτυχία, ἠρεμία καὶ ἀγαθὰς σχέσεις μὲ τοὺς συνανθρώπους μας. Ἡ ζωὴ συνεχῶς μεταβάλλεται εἰς μίαν τεραστίαν ἔρημον ὑλικῆς ἐπεκτάσεως, μὲ ἐλαχίστην ἐνθάρρυνσιν γιὰ τὶς ἰδιότητες ἐκεῖνες διὰ τῶν ὁποίων ἀνθίζει τὸ Πνεῦμα.

Θεοσοφία εἶναι ἡ οὐσία κάθε ἀληθείας, καλωσύνης καὶ ὡραιότητος. Ἡ ἐκλογὴ τῆς λέξεως ἔγινε ἀπὸ τὴν μεγάλη ἱδρύτρια τῆς Ἑταιρίας μας, τὴν Ἔλενα Π. Μπλαβάτσκυ, καὶ σημαίνει τὴν Σοφίαν τὴν ὁποίαν κατέχουν τὰ Θεῖα Ὄντα. Εἶναι μία σοφία ἄνευ περιορισμῶν, ἀφηρημένη εἰς τὴν οὐσία της, ἀλλ' ἱκανὴ δι' ἄπειρον ἐπέκτασιν.

Ποῖος εἶναι Θεόσοφος; Εἶναι ἐκεῖνος ὅστις ἔχει ἐντός ἑαυτοῦ τὴν ζωτικότητα τῆς Ἀνοίξεως καὶ ὅστις ζητεῖ νὰ ἀνακαλύψη ὁ ἴδιος ὅλην τὴν Ἀλήθεια, τὴν ὁποία ὁ ἀνθρώπινος νοῦς δύναται νὰ περιλάβη. Ἕνα τέτοιο πνεῦμα πρωτοτύπου ἐρεύνης ζητεῖται ἀπὸ κάθε πραγματικὸν Θεόσοφον. Ὅ,τι ἀνακαλύπτετε μόνος σας, ἐκεῖνο σᾶς ἀνήκει, ἐκεῖνο εὑρίσκει ἔκφρασι στὴ ζωή σας καὶ εἰς τὰς πράξεις σας. Τότε ὑπάρχει κάποια ταυτότης μὲ τὴν Ἀλήθεια, ποὺ δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ πραγματοποιηθῆ μὲ τὴν ἁπλῆ ἀποδοχὴ τῶν λόγων ἑνὸς ἄλλου.

Ἐκεῖνο ποὺ ζητοῦμε νὰ ἐννοήσωμε, ὁδηγεῖ σὲ μιὰ ἀτελεύτητη ἀναζήτησι κατανοήσεως. Τώρα ἐννοοῦμε μέχρις ἑνὸς σημείου, ἀλλὰ ὑπάρχουν πολὺ περισσότερα γιὰ νὰ ἐννοήσωμε. Εἶναι ὁ τεράστιος ὠκεανὸς τῆς Ἀληθείας, τὰ βάθη τοῦ ὁποίου οὐδεμία ἀνθρώ-

πινη διάνοια μπορεῖ νὰ σταθμίση. Ἐὰν ἀναζητοῦμε τὴν Σοφία, πρέπει νὰ ἀποδεικνύωμε τὴν ἐπιρροή της, στὸν βίο μας καὶ ἀκόμη στὸν βίο τῶν ἄλλων. Ἄλλως ἐπαγγελόμεθα κάτι τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι διόλου δικό μας.

Εἶναι ἡ Θεοσοφία θρησκεία ; Ὄχι δὲν εἶναι θρησκεία, διότι στερεῖται δογμάτων, τύπων ἢ θεσμῶν. Αἱ ἀπόψεις τῆς Θεοσοφίας δὲν ἐπιζητοῦν τὴν πίστιν, ἀλλὰ τὴν προσοχὴ καὶ μελέτη.

Δὲν εὑρίσκεται ἐν τούτοις μακρὰν τοῦ κύκλου τῆς θρησκευτικῆς συγκινήσεως. Ἀνήκει στὴν περιοχὴν τῆς ἀνθρωπίνης συνειδήσεως εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει καὶ ἡ θρησκεία. Κάθε καθαρό, εὐγενὲς καὶ λεπτὸν συναίσθημα, ἐκ τοῦ ὁποίου ἔχει ἐξαλειφθῆ τὸ προσωπικὸν στοιχεῖον, ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀληθείας τῆς Θεοσοφίας. Ἡ Θεοσοφία εἶναι βαθειὰ μυστικιστικὴ καὶ συγχρόνως αὐστηρὰ ὀρθολογιστική. Αὐτὰ τὰ δύο δὲν εἶναι ἀσυμβίβαστα. Εἰς τὴν Θεοσοφίαν εὑρίσκομε πᾶν ὅ,τι ἀποτείνεται πρὸς τὸ ὕψιστον ποιητικὸν ἔνστικτον καὶ συγχρόνως πρὸς τὴν ἀπόλυτη λογική.

Εἰς τὴν ζωὴ καὶ εἰς τὸ σύμπαν ὑπάρχει ὡραιότης. Εἰς ἐμᾶς ἐναπόκειται νὰ τὴν ἀνακαλύψωμε. Καὶ τότε αὐτομάτως θὰ τὴν ἐκφράσωμε στοὺς λόγους καὶ στὰς πράξεις μας. Εἶναι ἡ ὡραιότης τῆς Ἀληθείας, ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὴν Φύσι. Ἡ Θεοσοφία εἶναι συγγενὴς αὐτῆς τῆς ὡραιότητος, ποὺ πρέπει νὰ τὴν ἀνακαλύψωμε, νὰ τὴν ἐξερευνήσωμε, νὰ τὴν δοκιμάσωμε, νὰ τὴν ζήσωμε καὶ νὰ τὴν ἐκδηλώσωμε στὴν ἐπικοινωνία μας μὲ κάθε ἄνθρωπον. Πρόκειται περὶ ἀνακαλύψεως παντὸς ὅ,τι ὑπάρχει εἰς τὴν Φύσιν, στὴν καρδιὰ τῆς ὑπάρξεως, καὶ περὶ τῆς προσπαθείας νὰ ἑρμηνεύσωμεν τὴν κατανόησί μας διὰ τοῦ τρόπου τῆς ζωῆς μας, διὰ τῆς διαγωγῆς μας, διὰ τῶν πράξεων μας, διὰ τῆς κάθε λέξεως, ποὺ προφέρομεν, διὰ τῆς κάθε σκέψεως ποὺ κάμνομε γιὰ τὸν καθένα καὶ τὸ κάθε τί.

Ἕνα τριαντάφυλλο, μὲ ὁποιοδήποτε ὄνομα καὶ ἂν τὸ ὀνομάσωμε, θὰ ἔχη πάντοτε τὴν ἴδια εὐωδία. Ἡ Θεοσοφία εἶναι πράγματι τὸ ρόδο τῆς Σοφίας, ποὺ κρύβεται στὴν καρδιὰ κάθε ἀνθρώπου. Ἡ ὡραιότης του καὶ ἡ εὐωδία του ἀναδύεται ἐκ τῶν ἔνδον. Ἐὰν εὑρίσκωμε ὅτι ἡ Θεοσοφία δὲν εἶναι ἑλκυστική, ὅτι δὲν εἶναι ἐνδιαφέρουσα, ὅτι δὲν γεννᾶ τὸν ἐνθουσιασμό, αὐτὸ σημαίνει ὅτι δὲν ἔχομε ἀνακαλύψει τὴν Θεοσοφία. Ὅ,τι ὡραῖο, σοφὸ καὶ θαυμάσιο παρατηροῦμε στὴ φύσι, στὴ ζωή, εἰς ὅ,τι συμβαίνει τριγύρω μας, αὐτὰ εἶναι μία ἀποκάλυψις τῆς Θείας Σοφίας, δηλαδὴ τῆς Θεοσοφίας.

Ἡ Θεοσοφία κρίνεται στὸν κόσμο ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ λέγουν ὅτι εἶναι Θεόσοφοι. Ὄχι οἱ λόγοι μας, ἀλλὰ ἡ διαγωγή μας κατὰ τὴν καθημερινὴ ζωὴ εἶναι ἐκείνη ποὺ θὰ βοηθήση τοὺς ἄλλους. Τὸ καλύτερο συστατικὸ γιὰ τὴν Θεοσοφία εἶναι τὸ συστατικὸ τοῦ τρόπου τῆς ζωῆς μας.

Ἡ "ἑορτὴ τῶν φώτων"

Κατὰ τὰ τέλη Δεκεμβρίου οἱ Ἑβραῖοι τελοῦν τὸ Σανουκὰχ — τὴν Ἑορτὴ τῶν Φώτων. Χαρακτηριστικὸν μέσον εἶναι τὸ Μενοράχ, τὸ κηροπήνιον μὲ τὰ ἑπτὰ φῶτα καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ Δαβίδ.

Ἡ ἱστορικὴ καταγωγὴ τοῦ Σανουκὰχ συνδέεται μὲ τὴν ἐξέγερσι τῶν Μακκαβαίων κατὰ τῆς τυραννίας τοῦ Ἀντιόχου καὶ μὲ τὰ νέα ἐγκαίνια τοῦ Ναοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ.

Ὁ ἀρχιρραβίνος στὸ Γιοχάννεσμπουργκ Β. Μ. Κάσπερ, σὲ ραδιοφωνικὴ ὁμιλία του, εἶπε: «Μὲ τὴν ἐξέγερσί τους οἱ Μακκαβαῖοι διετήρησαν τὴν ἑνότητα καὶ διάρκεια τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ. Διετήρησαν ἐπίσης τὸν μονοθεϊσμὸ γιὰ τὸν κόσμο. Πράγματι, Χριστιανοὶ συγγραφεῖς δέχονται ὅτι χωρὶς τὴν νίκη τῶν Μακκαβαίων δὲν θὰ εἶχαν γεννηθεῖ ὁ Χριστιανισμός, οὔτε ὁ Ἰσλαμισμός. Ποιὸς ξέρει ποιὰ ἐξέλιξι θὰ εἶχε πάρει ἡ ἱστορία, ἂν ὁ Ἰούδας Μακκαβαῖος καὶ τ' ἀδέλφια του δὲν εἶχαν ξεσηκωθεῖ κατὰ τῆς τυραννίας...».

Ὁ ἴδιος ἀρχιρραβίνος εἶπε ὅτι κατὰ τὴν «ἑορτὴ τῶν Φώτων» οἱ Ἑβραῖοι θέλουν νὰ στρέφουν τὴν σκέψι τους πρὸς τὴν ἰθύνουσα τὸν κόσμο πρόνοια.

Ὁ πρωτορραβίνος στὸ Καίηπ Τάουν Δρ Σέρμαν ἔκαμε συσχετισμὸ τῆς Ἑβραϊκῆς ἑορτῆς μὲ τὰ Χριστούγεννα. Τίτλος του ἦταν: «Χριστιανικὰ φῶτα καὶ Ἑβραϊκὰ κεριά».

Καὶ οἱ Μουσουλμάνοι, καθὼς λήγει τὸ παλαιὸν ἔτος καὶ ἀνατέλλει τὸ νέο, στρέφουν τὰ βλέμματά των πρὸς ἕνα ἄλλο φῶς, τὸ ἀσημένιο μισοφέγγαρο, ποὺ τερματίζει τὴν μακρὰ νηστεία τοῦ Ραμαζανιοῦ.

Ἀλλά, πάντοτε, στὰ περασμένα χρόνια, οἱ ἄνθρωποι, πρὸς τὰ τέλη Δεκεμβρίου, ἐστρέφοντο πρὸς τὸ φῶς. Ἑώρταζαν τὸ Χειμερινὸν Ἡλιοστάσιον, τὴν γέννησι τοῦ νέου Ἡλίου. Καὶ σήμερα, οἱ σπουδασταὶ τῆς συγκριτικῆς θρησκείας βλέπουν τὸ ἄναμμα τῶν κεριῶν σὰν ἔκφρασι τῆς πανανθρώπινης καὶ πανάρχαιας ἐλπίδος γιὰ τὸ φῶς. Τὰ κεριὰ αὐτὰ εἶναι οἱ κήρυκες γιὰ τὴν ἐρχόμενη ἄνοιξι.

ΣΑΡΑΝΤΟΣ ΠΑΥΛΕΑΣ

Ἐκτὸς θυρωροῦ

Πεθαίνουμε δῆθεν, ἐνῶ στὴν οὐσία ὁ θάνατός μας εἶναι μιὰ
(χαρούμενη ἀνακαίνιση.
Πεθαίνουμε δῆθεν, ἐνῶ ἁπλῶς ἀλλάζουμε ζωῆς συνθῆκες. Παίρ-
(νουμε καινούριαν ἐντολὴ
καὶ προθεσμία μιᾶς νέας δανεισμένης κατοικίας μὲ ὑποχρέωση
(νὰ ἐξοφλήσουμε
μ' ὅλη μας τὴν ἀκεραιότητα τὴν ἐγκατάστασή μας σ' ἕνα παρὸν
(ἀλλοτινό.
(Τὸ μέλλον μήπως δὲν εἶναι ἕνα παρὸν ἀτέλειωτο;).

Μέσα μας κατοικεῖ μιὰ Πρόνοια καὶ μᾶς προσφέρει τὴ φυσική
(μας τὴν προφύλαξη. Ἕνας
ἀθώρητος θυρωρὸς μᾶς κρατεῖ, τὴν ἔξοδο τὴ βιαστική μας
(ἀναχαιτίζει.
(Προσέχει πολὺ τῆς σωματικῆς εἱρκτῆς τοὺς πρόωρους δρα-
πέτες).

Πῶς νὰ πλησιάσεις τὴν ἄλλη σου κατάσταση; Πῶς νὰ εἰπεῖς
(στὴν καθοριστική μας
τὴν Ἀναγκαιότητα, «εἶμαι τοῦ σώματος δραπέτης;» Πῶς νὰ ζη-
(τήσῃς
κρυώνοντας μιὰ θερμὴ στέγη, ἀφοῦ θέλησες νὰ 'σαι ἐραστὴς
τῆς ἐλευθερίας τῆς ἀπόλυτης, χωρὶς οἴκημα κανένα; Πῶς νὰ
(παρακαλέσῃς
πάλι ἕνα περιτείχισμα; Ἐσὺ ἕνας δορυφόρος μιᾶς ἄκαιρης
(φυγῆς,
πῶς σιμπόνεση ν' ἀξιωθεῖς ἀπὸ τῶν Ἀπείρων τὸν Οἰκοδεσπότη,
(ὅταν
θὰ λὲς «Εἶμαι τοῦ Σωματικοῦ δεσμωτηρίου τοῦ χοϊκοῦ ἕνας
(δραπέτης;

Ἐξαφάνιση

Εἰκόνες εἴμαστε λοιπὸν παλαιῶν ἁμαρτημάτων ὑποχρεωμένοι
γιὰ τὴν ἀθάνατή τους συντήρηση, εἰκόνες εἴμαστε τῶν διαρκῶν
ἀγώνων μας γιὰ τὴν μετατόπιση τῆς ἁμαρτίας μας,
γιὰ νὰ τὴν ἐξαφανίζουμε, νὰ τὴν ἐξαφανίσουμε στὸ τέλος
ὅπως ἐκλείπει κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός;

Βράδυ καὶ πρωὶ

Στὸν κῆπο μου ἔχει φυτρώσει ἕνα ζευγάρι πυγολαμπίδες. Φέγ-
(γουν σὰν ἄστρα
γαλαζωπὰ μεσ᾽ τὸ σκοτάδι. Τὸ φτερό τους ὡριμάζουνε. Αὔριο
(μέσα στὴ νυχτερινὴ
δροσιὰ τῶν περιβολιῶν τὸ πέταγμά τους θὰ γιορτάσουν.
Λυποῦμαι τὰ δέντρα, τὰ φυτὰ ποὺ δὲν περπατοῦν καὶ τὸ παρά-
(πονό τους
μέσα στὸ βράδυ ἢ τὸ πρωὶ τὸ καλοκαίρι ψάλλουν.

Οφείλεις νὰ εἶσαι εὔθυμος

Μπορῶ λοιπὸν ν᾽ ἀγαπῶ, ἄρα μπορῶ νὰ ᾽χω ἑνὸς σπιτιοῦ τὴ
(θερμότητα.
Δύναμαι ν᾽ ἀγαπῶ; Ὀφείλω λοιπὸν νὰ ᾽μαι εὔθυμος. Εἶναι
(προνόμιο
νὰ ᾽ναι κανεὶς εὔθυμος σήμερα. Νὰ ᾽χεις μιὰ καλὴ καρδιὰ
σ᾽ ὅλες τὶς ποικίλες περιστάσεις εἶναι μιὰ γενναιότητα. Ὀφείλης
νὰ ᾽σαι εὔθυμος, ἀφοῦ κατέχεις μιὰ σοφία ὀχυρωμένη,
μιὰ ψυχραιμία παντοῦ καὶ μιᾶς θέλησης δυνατῆς τὴ χρυσῆ τὴν
(ἑτοιμότητα.
Νὰ ᾽σαι λοιπὸν σήμερα εὔθυμος ὀφείλης.
(Ὀφείλεις νά ᾽σαι εὔθυμος).

Π. Α. ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ

I Ὁ κόσμος γέμισε τσαντήρια

Τσαντήρια στὶς ἐξοχές,
σφηκοφωλιὲς ἡ Πολιτεία,
Ἀπὸ τὴν λαοθάλασσα σηκώνεται
μιὰ ἀσίγαστη βουή.
Γύφτοι μὲ σὸρτς
ἀνεβοκατεβαίνουν στὸ ἀνσασέρ.
Ἀδιάκοπο τ' ἀγκομαχητό,
μυρμηγκόστρατες οἱ δρόμοι,
χωρὶς τὴ σοφία τοῦ ἔντομου,
χωρὶς σειρὰ καὶ τάξη.

Ἔσπασαν τ' ἀκουστικά σου τύμπανα,
σὲ τύφλωσαν τὰ φῶτα
κ' ἐσκότωσαν τὸν ὕπνο σου.
Τὸ μυαλὸ βουλιάζει, ὅλο καὶ βουλιάζει,
σὰν σὲ σκοτεινὸ πηγάδι.

Σὲ κάθε βῆμα σου κι' ἕνας γιατρός.

Δὲν ὑπάρχουν κρεββάτια στὰ νοσοκομεῖα,
οὐρὲς στὰ ψυχιατρεῖα,
ὁ παθολόγος τρέχει στὸ νευρολόγο
νὰ κοιταχτεῖ,
κ' οἱ δυὸ χρειάζονται ψυχίατρο
καὶ τὸν ψυχίατρο τὸν ἔκλεισαν στὸ ἄσυλο!

II Χαμήλωσε πάνω σου ὁ οὐρανὸς

Τὸν νοιώθεις στὸ κεφάλι σου
σὰν πυραχτωμένη κάσκα.
Ἀφήνεις βιαστικὸς τὴν πολιτεία.
Τρέχεις νὰ βρεῖς μιὰ καλύβα ἀπὸ θυμάρι
κ' ἕνα λαδολύχναρο.

Μ' αὐτὸ θὰ ψάξεις κάτω ἀπὸ τ' ἀστέρια
ναὕρης τὴν ψυχή σου.

Ἔσκυψε ὁ χωρικὸς ν' ἀνάψει τὸ λαδολύχυναρο.

Τὸ πρόσωπό σου σκαμμένο
ἀπὸ τὶς πίκρες τῆς ζωῆς,

μὰ μέσα στὶς χαράδρες του
μιὰ θεϊκὴ γαλήνη.

Ἄφατη ἐρημιὰ κι' ἀσφυξία γύρω σου.
Τ' ἀστέρια μακρυὰ δὲν σὲ συντροφεύουν
κ' εἶναι τὸ στόμα σου πικρό.

Ἀφουγκράζεσαι τὴν ἀνάσα τοῦ βουνοῦ,
Τὸ φεγγάρι ἄναψε τοὺς πολυέλαιους τοῦ δάσους
Φεύγουν ἀπὸ τὶς βαλίτσες σου
οἱ χάρτινες, γυμνὲς γόπσσες.
Τρέχουν καὶ χάνονται πέρα στὸ δρυμό.
Ὁ Χουχουλόγιωργας λιγώθηκε στὰ γέλοια:
«Γιού—χού—Γιού—χού—χού»!

III Ψέμματα σοῦ εἶπαν...

Κ' ἐδῶ κάθε δέντρο μόνο του
καὶ κάθε βράχος βουβός.
Νἆταν νὰ γίνονταν τὸ δάσος κῦμα,
ν' ἀναταράξει τὰ ριζὰ τῶν δέντρων,
νὰ ξυπνήσει τὸν κοιμισμένο βράχο!
Μιὰ καταιγίδα νὰ ξεσπάσει,
νὰ μαστιγώσει ἀλύπητα
τοὺς πράσινους γίγαντες!
Ἕνα ἀστροπελέκι νὰ σκίσει
στὰ δύο τὸν ψηλότερο
καὶ στὶς φλόγες του ν' ἀνάψεις κι ἐσὺ τὸ λαδολύχναρο
Ἴσως καὶ μέσα στὶς στάχτες
βρεῖς τὴ χαμένη ψυχή σου!
Ὅμως,
μάταια φούντωσαν οἱ λευκὲς φλόγες
τῆς ἄσπιλης αὐγῆς,
Δὲν φώτισαν τὰ σκοτάδια τῆς ψυχῆς σου
Τὶ νὰ τὸ κάμεις τὸ λαδολύχναρο;
Σβήστο!
Γύρισε, γύφτο, στῆς πολυκατοικίας τὸ τσαντῆρι
Περιμένει τὸ λεωφορεῖο,
γεμᾶτο βρυκολάκους σὰν κ' ἐσένα,
καὶ μιὰ νεκροκεφαλὴ στὸ βολάν.
Ἀπὸ μακρυὰ σὲ καλεῖ
τῆς πολιτείας ἡ σειρῆνα.
Χτυπάει συναγερμὸ τῶν σπασμένων νεύρων.
«Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος...».

Dr. Sherine Dorab

ΜΑΓΕΙΑ - ΘΑΥΜΑΤΑ - ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Νὰ ἐξασκῆς μαγικὴ δύναμι, σημαίνει νὰ ἐξασκῆς φυσικές δυνάμεις, ἀλλὰ ἀνώτερες ἀπὸ τὶς συνήθεις λειτουργίες τῆς φύσεως.

Ε. Π. ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ

Ἡ λέξις «Μαγεία» προέρχεται ἀπὸ τὴν παλαιὰ Περσικὴ «μάγκου». Τὴν συναντοῦμε στὶς ἐπιγραφὲς τοῦ Δαρείου στὸ Μπαχιστάν. Οἱ ἀρχικοὶ Μάγοι ἦσαν μιὰ τάξις ἀνθρώπων ποὺ ζοῦσαν στὴν Περσία. Ὅταν τὸ Ἰρὰν κατεκτήθη ἀπὸ τοὺς Ἀρείους, οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Περσίας βρέθηκαν ἀποστερημένοι πάσης πολιτικῆς δυνάμεως, καὶ κατώρθωσαν νὰ γίνουν σημαντικοὶ στὴ χώρα διὰ θρησκευτικῶν ἀσκήσεων καὶ ἐν συνεχείᾳ ἔγιναν ἱερὰ φυλή. Πολλὲς θρησκευτικὲς λειτουργίες ποὺ συνεχίζονται στὴν Ζωροαστρικὴ θρησκεία ὀφείλουν τὴν καταγωγή στὶς διδασκαλίες ἐκεῖνες.

Ἡ σημασία τῆς λέξεως «μαγεια», στὴν αὐστηρή της ἔννοια, σημαίνει θρησκεία, μόρφωσι καὶ ἀποκρυφιστικὲς ἐνέργειες τοῦ Πέρσου Μάγου ἢ τῶν ἱερέων τοῦ Ζωροαστρισμοῦ. Πολλὲς ἀπὸ τὶς θρησκευτικὲς λειτουργίες στὴν Βαβυλωνία καὶ στὴν Ἀσυρία μόνον ὡς μαγικὲς θὰ μποροῦσαν νὰ περιγραφοῦν. Στὴν Αἴγυπτο ἡ θρησκεία καὶ ἡ μαγεία ἦσαν στενὰ συνδεδεμένες μαζί. Στὴν Ἑλλάδα καὶ στὴν Ρώμη ἐπίσης ἡ μαγεία ἔπαιξε μεγάλο ρόλο στὰ ἱερὰ τελετουργικά τους. Ὁ Πλίνιος ἐπίστευε ὅτι ἡ μαγεία ἄρχισε μὲ τοὺς Μηδικοὺς καὶ ἀργότερα ἀνεμίχθη μὲ τὴν ἀστρολογία. Οἱ Ἕλληνες ἐπίστευαν ὅτι ἀρχικὴ πηγὴ τῆς μαγείας ἦτο ὁ Ζωροάστρης καὶ ὅτι ἄνθρωποι, ὅπως ὁ Πυθαγόρας καὶ ἀκόμη ὁ Πλάτων, ἐταξίδευσαν πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἔμαθαν τὰ Μυστήρια τῆς θρησκευτικῆς μαγείας ἀπὸ τὶς ἀνατολικὲς θρησκεῖες καὶ ἔτσι ἔγιναν οἱ ἴδιοι δυνατοὶ μάγοι.

Βλέπομε ὅτι στοὺς ἀρχαίους χρόνους ἡ μαγεία ἐθεωρεῖτο ὡς Θεία Ἐπιστήμη καὶ ἡ ἐξάσκησις αὐτῆς ἐθεωρεῖτο ὡς συνδρομὴ θείων προσόντων. Σὲ μεταγενέστερα χρόνια ἡ κατάχρησις καὶ ὁ ἐκφυλισμός της τὴν κατήντησαν ἀπαράδεκτη ὡς ἐπιστήμη. Ἡ Αἰγυπτία πριγκήπισσα, ἡ ὁποία βρῆκε τὸν Μωϋσῆ καὶ τὸν ἀνέθρεψε σὰν παιδί της, ἦτο ἡ ἴδια μεμυημένη, καὶ αὐτὴ τοῦ ἐδίδαξε ὅλην τὴν μαγεία τὴν ὁποίαν ἐγνώρισε αὐτός. Διαβάζομε τὰ πολυάριθμα θαύματα ποὺ ἔκαμε ὅταν ὁδήγησε τὴν φυλή του ἔξω ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο.

Οἱ ἀρχαῖοι ἐγνώριζαν περισσότερα ἀπὸ τοὺς σύγχρονους ἐπιστήμονας γιὰ ὡρισμένες ἐπιστῆμες. παρ' ὅλες τὶς ἀνακαλύψεις

πού ἐκθειάζουν οἱ σύγχρονοι. Ἡ εἰδικὴ αὐτὴ ἐπιστήμη τῆς μαγείας ἐκαλύπτετο ἐπιμελῶς ἀπὸ τὰς λαϊκὰς μάζας. Ἐδιδάσκετο μόνον στοὺς ἱερεῖς τῶν ναῶν. Οἱ σύγχρονοι Πάρσοι ἱερεῖς εἶναι καὶ σήμερα γνωστοὶ ὡς Μάγοι.

Ὅταν μιλοῦμε ἢ σκεπτόμαστε περὶ μαγείας, νομίζομε ὅτι εἶναι κάτι τὸ ἀφύσικον, ἐναντίον τῶν κανονικῶν νόμων τῆς Φύσεως. Ἀλλὰ μαγεία δὲν εἶναι παρὰ ἀνώτερη καὶ ὀλιγώτερο γνωστὴ γνῶσις τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν. Οἱ ἀρχαῖοι ἀστρολόγοι, ἑρμηνευταί, μάγοι καὶ ἀλχημισταὶ ἔκαμναν τὰ θαύματά τους μὲ μιὰ τέτοια ἀνώτερη γνῶσι. Καὶ ἦτο καθαρὴ ἀμάθεια καὶ φανατισμὸς τοῦ κλήρου ὅταν ἀργότερα ἀπέδιδαν τὰ φαινόμενα στὶς ἐνέργειες τοῦ διαβόλου.

Ἡ Ἱερὰ Ἐξέτασις στὴν Εὐρώπη ὑπέβαλε σὲ μαρτύρια, ἔκαψε καὶ ἐσκότωσε χιλιάδες ἀνθρώπων, γιατὶ ἐξασκοῦσαν αὐτὴν τὴν ἐπιστήμη. Ἀκόμα καὶ ἡ μαγεία τῶν ἀρχαίων Χαλδαίων δὲν ἦτο τίποτε ἄλλο ἀπὸ μιὰ βαθειὰ γνῶσις τῶν δυνάμεων ὡρισμένων χόρτων καὶ ὀρυκτῶν. Ἐγελοιοποίησαν τὸν Ρότζερ Μπαίηκον καὶ τὸν εἶπαν ἀγύρτη καὶ ὅτι θέλει νὰ κάμη τὸν μάγον, καὶ τὸν εἰρωνεύθησαν ὅταν μίλησε γιὰ τὶς ἀνακαλύψεις του τῶν ὀπτικῶν κρυστάλλων καὶ τῆς πυρίτιδος. Μερικοὶ τὸν κατηγόρησαν ὅτι ἔχει σχέσεις μὲ τὸν διάβολο!

Ἄνθρωποι κατέχοντες τέτοιες γνώσεις, ἐξασκοῦντες μεγάλη δύναμι διὰ τῶν γνώσεων αὐτῶν, ἐργάσθησαν ὑπομονητικὰ γιὰ κάτι καλύτερο ἀπὸ φήμη καὶ ὄνομα. Φωτισμένοι μὲ τὸ φῶς τῆς αἰώνιας ἀλήθειας, οἱ ἀλχημισταὶ αὐτοὶ συγκέντρωσαν τὴν προσοχή τους ἐπὶ ὡρισμένων πραγμάτων ἀγνώστων στοὺς κοινοὺς ἀνθρώπους. Ἦτο φυσικὸ γι' αὐτοὺς νὰ εἶναι ἀλτρουϊσταί, ἀγαθοεργοὶ καὶ ταπεινοί. Περιφρονήσαντες πλούτη, πολυτέλεια, ἐπιδείξεις καὶ κοσμικὴν δύναμιν, ἀπέβλεψαν στὴν ἀπόκτησι γνώσεων, τὶς ὁποῖες θεωροῦσαν πολυτιμότερες ἀπὸ ὅ,τιδήποτε ἄλλο. Θεωροῦσαν ὅτι ἡ πτωχεία, ἡ πεῖνα, ὁ κόπος καὶ ἡ κακία τῶν ἀνθρώπων δὲν εἶναι μεγάλο τίμημα γιὰ τέτοιες γνώσεις. Τέτοιοι ἄνδρες ἦσαν ὁ Παράκελσος, ὁ Κορνήλιος, ὁ Ἀγρίππας.

Ἡ μαγεία καὶ τὰ θαύματα ὀφείλονται σὲ μιὰ δύναμι ποὺ βρίσκεται σὲ κάθε ἀνθρώπινο ὂν καὶ σὲ κάθε πρᾶγμα τῆς δημιουργίας. Κάθε ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ ἀναπτύξη αὐτὴ τὴν δύναμι καὶ νὰ γίνη ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγάλους μάγους. Ποιά εἶναι αὐτὴ ἡ παγκόσμια δύναμις καὶ πῶς λειτουργεῖ; Δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ Θέλησις, τὸ θεῖον αὐτὸ προσὸν ποὺ κάθε ἀνθρώπινη ψυχὴ συμμερίζεται μὲ τὸν Δημιουργόν. Ἡ θέλησις εἶναι ἡ μεγαλύτερη δύναμις ἐπὶ τῆς γῆς. Ὁ Παράκελσος λέγει ὅτι «ἡ ἀποφασιστικὴ θέλησις εἶναι ἡ ἀρχὴ πάσης μαγικῆς ἐνεργείας». Πᾶσα ἄσκησις θελήσεως ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα δύναμιν. Ὁ Σοπενχάουερ ὀνομάζει τὴν δύναμιν αὐτὴν μαγικὴν γνῶσιν.

Ἀλλὰ πῶς ἐνεργεῖ ἡ θέλησις; Πῶς μπορεῖ νὰ κάμη πέτρινα ἀγάλματα νὰ μιλήσουν, νὰ θερα-

πεύση ἀσθενεῖς, νὰ καλέση πνεύματα νεκρῶν καὶ νὰ κάμη πλεῖστα ὅσα ἄλλα; Κάθε τι ποὺ ὑπάρχει, ἀντικειμενικὸν καὶ ὑποκειμενικόν, ἔχει ἕνα πρᾶγμα κοινὸν —τὸ κάθε τι προέρχεται ἀπὸ τὴν θείαν οὐσίαν καὶ ἡ ὕλη δημιουργία, ποὺ εἶναι μέρος Αὐτῆς, ἔχει σὲ ὀλιγώτερο ἢ περισσότερο βαθμὸ τὴ δύναμι νὰ δημιουργήση— ὀνόμασέ το Αἰθέρα, ποὺ εἰσδύει παντοῦ, (ὄχι τὸν αἰθέρα τῶν ἐπιστημόνων). Ὁ Μποῦλβερ Λίττον τὸν ὀνομάζει Παγκόσμιον Αἰθερα. Αὐτὸς ὁ Παγκόσμιος Αἰθέρας βρίσκεται σὰν θεμέλιο κάτω ἀπὸ τὰ διάφορα σχήματα μὲ τὰ ὁποῖα ἐκδηλώνονται οἱ δυνάμεις τῆς ὕλης —ἠλεκτρισμός, μαγνητισμός, τηλέφωνον, ράδιον, θαύματα καὶ μαγεία— ὅλα εἶναι ἐκδηλώσεις τοῦ παγκοσμίου αὐτοῦ αἰθέρος, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος διαποτίζεται μὲ τὸν ἴδιον αὐτὸν αἰθέρα μπορεῖ νὰ ἐλέγχη καὶ νὰ διευθύνη κατὰ βούλησιν κάθε τι ποὺ ὑπάρχει ἢ ἐκδηλώνεται.

Οἱ μάγοι ὅλων τῶν χωρῶν καὶ περιόδων ἔκαναν τὰ θαύματά των γιατὶ ἐγνώριζαν αὐτὴν τὴν κοινὴ πηγὴ στὴ Φύσι ποὺ διαποτίζει τὰ πάντα, καὶ μποροῦσαν νὰ ἐλέγχουν τὰ διάφορα ρεύματα μὲ τὴ δύναμι τῆς θελήσεως. Ἦσαν δύο εἰδῶν —φυσικοὶ καὶ ψυχολόγοι— οἱ φυσικοὶ εἶχαν ἀποτελέσματα ἐπὶ ὑλικῶν πραγμάτων καὶ οἱ ψυχολόγοι εἶχαν τὰ πνευματικὰ φαινόμενα τοῦ Μεσμερισμοῦ. Ὁ Μεσμερισμὸς εἶναι ὁ σημαντικώτερος κλάδος τῆς μαγείας καὶ τὰ φαινόμενά του εἶναι τὰ ἀποτελέσματα τοῦ Παγκοσμίου Παράγοντας, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὴν βάσι πάσης μαγείας. Οἱ ἀρχαῖοι τὸν ὀνόμαζαν Χάος, ὁ Πλάτων καὶ οἱ Πυθαγόρειοι τὸν ὀνόμασαν «Ψυχὴ τοῦ Κόσμου».

Μεγάλη σύγχυσις ἐδημιουργήθη γιὰ τὴν ἔκφρασι τοῦ ἰδίου πράγματος. Τὰ Ἀτουσμπεγοὰμ τῶν Πάρσων, τὸ Πῦρ τοῦ Ἑρμοῦ, ἡ φλογοβόλος δάδα τοῦ Ἀπόλλωνος, ἡ φλόγα τοῦ βωμοῦ τοῦ Πανός, τὸ ἄσβεστον πῦρ στὸ ναὸ τῶν Ἀθηνῶν, ἡ φλεγομένη βάτος τοῦ Μωϋσῆ, οἱ ἀτμοὶ τοῦ Μαντείου τῶν Δελφῶν, τὸ Ἀστρικὸν φῶς τῶν Ροδοσταύρων, τὸ Ἀκάσα τῶν Ἰνδῶν μεμυημένων, ἡ ψυχικὴ δύναμις τοῦ Κὸξ καὶ ὁ γαλβανισμὸς τοῦ Κρούκς, καὶ τέλος ὁ ἠλεκτρισμός, εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν διαφόρων ἐκδηλώσεων τῆς μιᾶς αἰτίας, ἡ ὁποία διαποτίζει τὰ πάντα.

Ὁ Πυθαγόρας ἐδίδαξε τοὺς ὀπαδούς του ὅτι Θεὸς εἶναι ὁ Παγκόσμιος Νοῦς, διάχυτος σὲ ὅλα τὰ πράγματα καὶ ὅτι ἐπειδὴ διαποτίζει τὰ πάντα μπορεῖ νὰ ἐπικοινωνῆ ἀπὸ τὸ ἕνα ἀντικείμενο στὸ ἄλλο καὶ μπορεῖ νὰ δημιουργῆ ὅλα τὰ πράγματα μὲ μόνη τὴν δύναμι τῆς θελήσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Ἂν γνωρίζετε ὅτι σὲ κάθε ἀνθρώπινον ὂν ὑπάρχει κάτι θεῖον, πνευματικόν, τότε τὸ θεῖον αὐτὸ ἢ ἡ πνευματικότης πρέπει νὰ εἶναι εἰς πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει —στὴν πέτρα, στὸ φυτόν, στὸ ὀρυκτὸν— σὲ μεγαλύτερο ἢ μικρότερο βαθμό. Ἐὰν ἡ νεκρὴ ὕλη μπορεῖ νὰ ἐκδηλώση βαρύτητα ἢ ὅπως ὁ ἠλεκτρισμὸς νὰ ἑλκύση, νὰ ἀπωθήση καὶ νὰ βγάζη σπινθῆρες,

τότε, ὅπως ὁ ἐγκέφαλος τοῦ ἀνθρώπου, μπορεῖ, ἔστω σὲ μικρὸ βαθμό, νὰ σκεφθῇ ἐπίσης. Ὁ διαχωρισμὸς κάθε πράγματος σὲ πνεῦμα καὶ ὕλη σὰν ἀπολύτως δύο διάφορα πράγματα, δὲν εἶναι ὀρθός. Ἀλλὰ ἂν τὰ χωρίσωμε σὲ θέλησι καὶ ἐκδήλωσι θὰ εἴμεθα ἀκριβέστεροι. Εἴτε ὀνομάσωμε τὰ φαινόμενα δύναμι, ἐνέργειαν, ἠλεκτρισμό, μαγνητισμό, δύναμι θελήσεως ἢ πνεῦμα, εἶναι τὸ ἴδιο πρᾶγμα — μερικὴ ἐκδήλωσις τῆς ψυχῆς, ἕνα μέρος τῆς θείας θελήσεως ποὺ διαποτίζει ὅλην τὴν φύσιν καὶ ἡ ὁποία λόγῳ γλωσσικῆς ἀνεπαρκείας, μᾶς εἶναι γνωστὴ ὡς Θεός.

Ἡ θέλησις, νοήμων, ἄφαυστος καὶ πανίσχυρος, βασιλεύει ὡς ἀπόλυτος μονάρχης ἐπὶ πάσης οὐσίας. Ὁ Θεὸς εἶναι ἡ Μεγάλη Παγκόσμιος Ἰδέα — ὁ Θεὸς ἠθέλησε καὶ ἐδημιούργησε τὸν κόσμον. Μὲ τὴν θέλησί μου κινῶ τὰ χέρια μου καὶ τὰ πόδια μου, μὲ τὴν θέλησί μου ἡ σκέψις μου διασχίζει τὸ διάστημα, προσκρούει σ' ἕνα φίλον καὶ τὸν ἀναγκάζει νὰ κάμη αὐτὸ ποὺ θέλω. Τὰ μυστηριώδη ἀποτελέσματα τῆς ἕλξεως καὶ τῆς ἀπωθήσεως εἶναι οἱ ἀσυνείδητοι παράγοντες αὐτῆς τῆς θελήσεως. Ἡ γοητεία ποὺ ἐξασκοῦν τὰ φίδια ἐπὶ τῶν πτηνῶν γιὰ νὰ τὰ καταβροχθίσουν δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὴν ἐνσυνείδητη ἐνέργεια τῆς ἰδίας αὐτῆς θελήσεως. Ὁ ἱσπανικὸς κηρὸς (τὸ βουλοκέρι), τὸ γυαλὶ καὶ τὸ ἤλεκτρον, ὅταν τρίβονται, ἑλκύουν ἐλαφρὰ σώματα. Καὶ τοῦτο ἐπίσης εἶναι ἕνα ἀσυνείδητον ἀποτέλεσμα τῆς θελήσεως, ἡ ὁποία ὑπάρχει στὴν ὀργανικὴ καὶ στὴν ἀνόργανη ὕλη, γιατὶ ὑπάρχει στὸ κάθε τι ἕνα μόριον τῆς θείας οὐσίας, ὅσον μικρὸ καὶ ἂν εἶναι. Εἰς μὴ ἐξελιχθεῖσαν μορφὴν ἡ θέλησις ἐνεργεῖ ἀσυνειδήτως, ἀλλὰ στὸν ἄνθρωπο ἐνεργεῖ ἐνσυνειδήτως.

Ὁ κωφός, ὁ τυφλός, ὁ χωλὸς καὶ ὁ ἀσθενὴς πολλάκις ἐθεραπεύθησαν μὲ τὴν δύναμι αὐτῆς τῆς θελήσεως καὶ ὁ Μεσμερισμὸς εἶναι μία μόνον ἄποψις αὐτῆς.

Ἡ μαγικὴ δύναμις τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ ἐνεργῇ ἐξωτερικῶς, βρίσκεται, ὅπως ἦτο, κρυμμένη στὸν ἐσωτερικὸ ἄνθρωπο. Ἔτσι ἡ μαγικὴ αὐτὴ σοφία καὶ δύναμις ὑπνώττει, ἀλλὰ δι' ἁπλῆς ὑποβολῆς ἀφυπνίζεται καὶ γίνεται ἐνέργεια.

Τόσον ὁ Παράκελσος ὅσον καὶ ὁ Βὰν Χέλμετ λέγουν ὅτι τὸ «Πνεῦμα διαχέεται παντοῦ καὶ τὸ πνεῦμα εἶναι τὸ μέσον τοῦ μαγνητισμοῦ». Λέγουν ὅτι ἡ πραγματικὴ πρωτόγονος μαγεία δὲν ἀποτελεῖτο ἀπὸ δεισιδαιμονίες καὶ περιττὲς τελετουργίες, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἐπιβλητικὴ θέλησι τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ πνεῦμα αὐτὸ εἶναι κοινὸν παντοῦ, ἐπὶ τῆς γῆς. Ὅποιος γνωρίζει αὐτὸ τὸ πνεῦμα τῆς ζωῆς καὶ πῶς νὰ τὸ θέση σὲ ἐφαρμογή, μπορεῖ νὰ ἐμποδίση πᾶσαν βλάβην. Ὅποιος γνωρίζει νὰ τὸ χειρίζεται ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων μπορεῖ νὰ θεραπεύη καὶ ἐξ ἀποστάσεως ἀκόμη. Οἱ ἄνθρωποι μποροῦν νὰ τὰ ὀνομάζουν θαύματα, ἂν μὲ θαύματα ἐννοοῦν παρέκκλισι ἀπὸ τοὺς γνωστοὺς νόμους τῆς Φύσεως.

Μετάφρασις: Γ. ΒΛΙΑΜΟΥ

Ἡ φιλοσοφία τῆς θρησκείας

Θρησκεία καὶ φιλοσοφία εἶναι δύο διάφορα πνευματικὰ μεγέθη, εἶναι δύο διαφορετικοὶ δρόμοι, οἱ ὁποῖοι ὅμως κατατείνουν στὸν ἴδιο σκοπό, ἡ μία στὴ βίωση τοῦ ἀπολύτου καὶ ἡ ἄλλη στὴ γνώση τοῦ ἀπολύτου. Ἡ διαφορά τους ἔγκειται στὸ ὅτι ἡ μὲν θρησκεία στηρίζεται περισσότερο στὸ συναίσθημα, ἡ δὲ φιλοσοφία περισσότερο στὴ λογική.

Σήμερα ἡ φιλοσοφία ἀναγνωρίζει, ὅτι ἡ θρησκεία, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν τὴν ὁρίση κανείς, φύεται καὶ τρέφεται σὲ διαφορετικὸ ἔδαφος ἀπὸ τὴ φιλοσοφία, ὅσο καὶ ἂν τελικῶς κατατείνη στὸν ἴδιο μ' αὐτὴν σκοπό.

Τὸ ἐρώτημα ποὺ τίθεται τώρα εἶναι, πῶς εἶναι δυνατὸν ἡ φιλοσοφία ποὺ στηρίζεται κυρίως στὴ Λογικὴ νὰ ἑρμηνεύση καὶ νὰ κατανοήση τὴ θρησκεία, ἡ ὁποία ἔχει διαφορετικὴ πηγή! Μὲ ἄλλα λόγια πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξη φιλοσοφία τῆς θρησκείας, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ γνωρίσωμε κάτι ποὺ εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ τὴ Λογική. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι καὶ παραμένει πάντοτε ἕνας καὶ ἀδιαίρετος, ὅσο πολυδιάστατος καὶ ἂν εἶναι. Καὶ ὅπως ἔχει τὴν ἱκανότητα τῆς λογικῆς ἔτσι ἔχει καὶ τὴν ἱκανότητα νὰ συμπεριφέρεται θρησκευτικῶς. Καὶ ὅπως ἡ λογικὴ ἀναδεικνύεται μέσα του σιγὰ-σιγά, ἔτσι καὶ ἡ θρησκευτικὴ συμπεριφορά του ἀρχίζει κατὰ τρόπο πρωτόγονο, ὁπότε τὸ θρησκευτικό του δέος συγκεντρώνεται σὲ ὡρισμένα φαινόμενα τῆς φύσεως καὶ ἀναπτύσσεται, ὅπως καὶ ἡ λογική του, γιὰ νὰ φθάση σὲ ὑψηλοὺς βαθμούς. Ἡ θρησκεία εἶναι ἕνα ἰδιαίτερο εἶδος συνειδέναι τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως εἶναι ἡ τέχνη καὶ ἡ λογική. Καὶ ὅπως ἡ τέχνη καὶ ἡ λογικὴ χρησιμοποιοῦν ὡρισμένα σύμβολα γιὰ νὰ ἐκφράσουν τὸ νόημά τους, ἔτσι καὶ ἡ θρησκεία καταφεύγει σὲ σύμβολα γιὰ νὰ ἐκφράση τὸ πνεῦμα της. Ὁ συμβολισμὸς μάλιστα στὴ θρησκεία ὑπερβάλλει ὅλα τὰ ἄλλα εἴδη τοῦ συνειδέναι.

Ι. Ν. ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
Ἀκαδημαϊκὸς

«Βραδυνή», 31 Ὀκτ.

Νέα ἐπιστήμη: Ἡ Κοσμολογία

Εἰς τὴν ἀρχαιότητα ὁ Πυθαγόρας ἢ ὁ Πλάτων καὶ εἰς τοὺς

τελευταίους αἰῶνας ὁ Καρτέσιος ἢ ὁ Μπερξόν, ἀπὸ τὸ ἄλλο δὲ μέρος, τότε μὲν ὁ Δημόκριτος μὲ τὸν Λεύκιππον, τώρα δὲ ὁ Μπύχνερ μὲ τὸν Χαῖκελ, ἂν διεχωρίσθησαν εἰς τὰ δύο μεγάλα ρεύματα τοῦ Ἰδεαλισμοῦ καὶ τοῦ Ὑλισμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἂν διεχώρισαν τὴν ἰδεαλιστικὴν ἀπὸ τὴν ὑλιστικὴν ἀντίληψιν τῶν κοσμικῶν φαινομένων καὶ τῶν ὑπερκοσμικῶν προβλημάτων, ἔφθασαν εἰς αὐτὸν τὸν διαγωνισμόν, διότι ἀκριβῶς εἶχον τὴν δυνατότητα νὰ διατυπώσουν, χωρὶς κανένα περιορισμόν, τὰς πλέον ἀσυμβιβάστους ἀπόψεις καὶ νὰ ὁδηγηθοῦν εἰς συμπεράσματα ποὺ ἀλληλοσυνεκρούοντο. Διότι τίποτε, ἀπολύτως τίποτε, δὲν ἐχρειάζετο νὰ ἀποδείξουν κατὰ τρόπον ἐπιστημονικόν.

Αὐτὴ ἡ δίδυμος πορεία τοῦ φιλοσοφοῦντος ἀνθρώπου συνεχίζετο μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος, ὅταν ἔξαφνα, ἔγινε μία ἀληθινὴ ἐπανάστασις: Χωρὶς ἴσως, οὔτε οἱ ἐπιστήμονες νὰ τὸ θέλουν, ἀλλὰ καὶ χωρὶς οὔτε οἱ φιλόσοφοι νὰ τὸ περιμένουν, οἱ πρῶτοι ἀφήρεσαν ἀπὸ τοὺς ἄλλους ὅ,τι μέχρι τότε εἶχεν ἀποτελέσει ἀποκλειστικὴν ἰδιοκτησίαν τῶν φιλοσόφων. Τοὺς εἶπον ὅτι «ὁ κόσμος τῶν μεταφυσικῶν προβλημάτων παύει πλέον νὰ εἶναι τὸ πεδίον τῆς ἁρμοδιότητός σας· διότι συγκροτοῦμεν καὶ ἱδρύομεν μίαν νέαν ἐπιστήμην, τὴν Κοσμολογίαν, καὶ ὁρίζομεν, ὡς ἀντικείμενόν της, τὸ σύνολον τῶν μεταφυσικῶν προβλημάτων, ποὺ ἦσαν μέχρι τώρα τὸ ἀντικείμενον τῆς ἰδικῆς σας μελέτης».

Δρ Κ. Σ. ΧΑΣΑΠΗΣ
Ἀστρονόμος

«Νέα Πολιτεία» 23 Ὀκτ.

ΤΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Δρ ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΑΜΠΑΣΗ: Ἱστορικαὶ ἰατρικαὶ μελέται, β΄ μέρος

Ὁ σύγχρονος ἰατροφιλόσοφος συνεχίζει τὸ συγγραφικόν του ἔργον παρουσιάζοντας προσωπικότητες μιᾶς ἐκτεταμένης περιόδου, ἀπὸ την ἐποχὴ τῆς μυθικῆς παραδόσεως μέχρι τῆς βυζαντινῆς, ὅπως ὁ Μελάμπους, ὁ Ξενοφάνης, ὁ Ἡράκλειτος, ὁ Λεύκιππος, ὁ Ζήνων ὁ Ἐλεάτης, ὁ Κάσσιος, ὁ Ὀριβάσιος, ὁ Ψελλὸς καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

Αἱ μελέται εἶχαν ἤδη δημοσιευθῆ σὲ περιοδικὰ (δύο καὶ στὸν «Ἰλισό») καὶ ἀκολουθοῦν τὸ γνώριμο περίγραμμα τοῦ συγγραφέως: Αὐστηρὴ τεκμηρίωσις κάθε φράσεως μὲ παραπομπές, βραχυλογία, λιτότης, ἀλλὰ καὶ φωτεινότης ὕφους.

Σ' αὐτὸν τὸν τόμο προστίθεται κι' ἕνα γενικώτερο δίδαγμα: Ὁ συγγραφεύς, κτυπημένος σκληρὰ ἀπὸ τὸν θάνατο τοῦ γυιοῦ του σὲ ἡλικία μόλις 20 ἐτῶν («οὕτως ἔδοξε τοῖς θεοῖς») βρίσκει κάποια παρηγοριὰ στὴν ἱστορικὴ ἐρευνητικὴ ἐργασία καὶ στὴν προσφορὰ τοῦ μόχθου του. Ὅπως ἔλεγε καὶ τὸ ἀρχαῖο ρητό: Ψυχῆς νοσούσης εἰσὶν ἰατροὶ λόγοι...

ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗ καὶ ΚΥΠΡΟΥ ΧΡΥΣΑΝΘΗ: Ἀγαπημένο Κυπριακὸ διήγημα

Ἀνθολογία 13 συγγραφέων, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ἰδίων τῶν ἀνθολόγων. Μᾶς παρουσιάζει τὴν Κύπρο τὴν Ἑλληνική, μὲ τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς θρύλους, τοὺς καημούς, γύρω ἀπὸ τὶς ἱστορικὲς παραδόσεις τῆς μεγαλονήσου.

Θὰ ἔλεγα ἕναν, ἀπὸ τὴν δική μας πλευρά, περισσότερο χαρακτηριστικὸ τίτλο: Τὸ διήγημα τῆς ἀ γ α π η μ έ ν η ς Κύπρου... Πράγματι, ἡ συλλογὴ τῶν διηγημάτων συντελεῖ νὰ τὴν καταστήση περισσότερο ἀκόμη ἀγαπημένη, παρουσιάζοντας τὴν πορεία τῶν πνευματικῶν της ἀνθρώπων.

ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ ΒΟΥΤΣΑΡΑ ὑποναυάρχου ἐ.ἀ.: Ἡ Ἑλλὰς εἰς τὴν κατάκτησιν τῆς ὑδροσφαίρας

Κείμενον ὁμιλίας στὴν Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρία.

Ἔκδοσις τῆς Ἑλληνικῆς Ὁμοσπονδίας ὑποβρυχίου δραστηριότητος. Σὲ μιὰ ἀγωνιώδη «ἔκ-

ρηξι» τοῦ ὑπερπληθυσμοῦ, μὲ τὴν ἀνάλογη ἐξάντλησι τῶν γήινων δυνατοτήτων, παρουσιάζονται οἱ ἀπέραντες πηγὲς τοῦ θαλασσίου χώρου, σὲ μεταλλεύματα, τρόφιμα κ.λ.π. Ἡ ἀξιοποίησις τῶν ἀγαθῶν τοῦ βυθοῦ, ἱκανὴ νὰ μεταβάλη τὴν ὄψι τῶν κρατῶν, θὰ ἔδιδε στὸν αἰῶνα μας τὸν τίτλο τοῦ αἰῶνος κατακτήσεως τῆς ὑδροσφαίρας.

Ἕνας «ἀντίλογος» στὴν ἔρευνα τοῦ μακρινοῦ διαστήματος. Ἀντίλογος πρακτικός, ποὺ γίνεται μὲ γλαφυρότητα.

Ν. Γ. ΚΟΕΜΤΖΟΠΟΥΛΟΥ
Ταξιάρχου ἐ.ἀ.: Καπετὰν Κώττας, ὁ πρῶτος Μακεδονομάχος

Μιὰ συγκινητικὴ βιογραφία. Ὁ ἥρως ἦταν, στὸ ἐξωτερικό του, ἕνας ἁπλὸς ἄνθρωπος. «Μετρίου ἀναστήματος, μᾶλλον φαλακρός, ὀστεώδης, μὲ μικρὰ γαλανὰ ἀστραφτερὰ μάτια, παχειὰ μουστάκια ποὺ ἔπεφταν κάτω... Πολυτεχνίτης, εἶχε μερικὰ χωραφάκια, χάνι — παντοπωλεῖο, ἔφτιανε κεριά, διάφορες ἐπισκευὲς καὶ μπαλωματής. Καταπιανόνταν μὲ ὅλα».

Κυρίως, ὅμως καταπιάστηκε μὲ τὴν ἀπελευθέρωσι τῆς Μακεδονίας, γιὰ τὴν ὁποίαν ἐθυσίασε τὴν ζωή του, ἀπαγχονισθεὶς τὸ 1905 ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Ὁ συγγραφεὺς φωτίζει καὶ τὸν ψυχικὸ κόσμο τοῦ ἥρωος, ἀνεβάζοντάς τον σὲ εὐγενικὰ ὑψηλὰ ἐπίπεδα.

«Διεκρίνετο —γράφει— διὰ τὰ φιλανθρωπικὰ χριστιανικὰ αἰσθήματα. Ὑπεστήριζε κάθε ἄνθρωπον ἔχοντα ἀνάγκην προστασίας, ἀνεξαρτήτως φυλῆς, θρησκεύματος ἢ χρώματος. Χριστιανοί, Ἑβραῖοι, Μωαμεθανοὶ καὶ γύφτοι ἀκόμη, πτωχοὶ βιοπαλαισταί, περιερχόμενοι τὴν ὕπαιθρον πλανόδιοι μικροπωληταί, τενεκετζῆδες, σιδηρουργοί, γανωταί, πεταλωταί, χρυσοχόοι, ὀργανοπαῖκται, χαλβατζῆδες, σαλεπιτζῆδες, κ.ἄ. εὕρισκαν στὸ σπίτι τοῦ Κώττα λίγο ψωμί, τὴν χριστιανικὴν ἀγάπη καὶ πρόθυμη προστασία...».

ΜΑΙΡΗ ΜΠΟΥΣΜΠΟΥΡΕΛΗ
Μὴ ζηλεύετε αὐτὸ τ' ἀστέρι ποὺ λάμπει

Μιὰ μπαλλάντα ἐμπνευσμένη ἀπὸ τὰ δυστυχήματα στὸ διάστημα. Ἀστροναύτης, ἐπιβαίνων πυραύλου ποὺ ξέφυγε ἀπὸ τὸν ἔλεγχο τῶν ἀνθρώπων, διανύει ὅλη τὴν κλίμακα τῶν συναισθημάτων ἀπὸ τὴν ἀγωνία ἕως τὴν λύτρωσι, ἐνώπιον τοῦ θανάτου.

Ἀπὸ τὸν χῶρο τοῦ θαλαμίσκου, ποὺ ἔχει μεταβληθῆ σὲ διαστημικὸ φέρετρο, παίρνουν ἄλλες διαστάσεις οἱ ἁπλὲς γήϊνες χαρές, οἱ συνήθως περιφρονημένες.

Ὦ τώρα νοιώθω τες!
Νοιώθω πόση μεγάλη εὐτυχία εἶ-
(ναι
νὰ σκύβεις σὲ δροσερὸ κεφαλό-
(βρυσο

νὰ ρουφᾶς τὴν εὐλογία
τῆς Μάνας—Γῆς στὰ σπλάγχνα
(σου.
Νὰ γεύεσαι σκέτο ψωμὶ ἀπὸ εὐώ-
(διαστὸ στάρι.
Νὰ νοιώθῃς δίπλα σου τὴν ἀν-
(θρώπινη παρουσία.
Νὰ σὲ χαϊδεύει ἀπ' ἀντικρὺ τὸ
(βλέμμα
κάποιου τρυφεροῦ πλάσματος
(ποὺ σάρκωσες.

Ἀλλάζει ἡ διάστασις καὶ τοῦ ἀχανοῦς διαστήματος. Γίνεται ἡ Γῆ, στὴ σκέψι τοῦ ἀστροναύτη, τὸ πᾶν.

Σκέφτομαι: Μεγάλη εἶν' ἡ Γῆ,
(Ἄνθρωπε!
Κι ἀκόμα, πόσον ἄδεια εἶναι!
Θὰ μποροῦσες ν' ἀπλωθεῖς εὐ-
(τυχισμένος σ' αὐτή!
Τὴν καρδιά σου ἂν θέρμαινε ἡ
(ἀγάπη...

Β. ΜΑΡΓΑΡΗ:
Περιγιάλι, ποιήματα Ἰωάννινα

Ποιήματα ποτισμένα μὲ τὸ τοπικὸ χρῶμα τῆς Ἠπείρου καὶ ἀποπνέοντα λεπτὸν συναισθηματισμό.

Ὁ τόνος εἶναι προσωπικὸς καὶ μερικὲς φορὲς πεζότατος. («Φίλε μου, γιὰ τὴν αὐριανὴ ἐπέτειο τῶν γενεθλίων σου, δέξου τὶς πιὸ ἐγκάρδιες εὐχές μου, σταλμένες μὲ τὸ φτερωτό μου ταχυδρομεῖο»).

Ξεχωρίζει ὁ «Πόθος» γιὰ τὸν ἰδεαλισμό του:

Ὀνειρεύομαι τὴ μακρινὴ μέρα
ποὺ ἡ ἀνθρωπότης θἆναι μιὰ ἀ-
(πέραντη γαλήνια θάλασσα
ἀκύμαντη κι' εἰρηνική ,σὰν ἕνας
τεράστιος γυάλινος καθρέφτης
ποὺ μέσα του θὰ βρίσκουμε τὸν
(ἑαυτό μας.

Μόνον, ὅτι δὲν εἶναι — κατὰ τὸν Εὐαγγελιστὴν — «μακρινὴ» ἡ μέρα: «Καὶ νῦν ἐστι...»

ΚΩΣΤΑ ΠΗΓΑΔΙΩΤΗ:
Περιπλάνηση

Μιὰ ψυχικὴ ζεστασιὰ γύρω ἀπὸ καθημερινὰ περιστατικὰ τῆς ζωῆς, σὲ στίχους ἁπλοὺς καὶ ἀνοιχτόκαρδους.

Ξεχωρίζω τὸ «Σπίτι μου», ὅπου σαρκάζεται ἡ ἀποξένωσις ἀπὸ τὴν ὀμορφιὰ τῆς φύσεως στὶς μεγαλουπόλεις μὲ τὶς πολυκατοικίες: «Ἀκριβὰ ἀγοράζομε τὸν ἥλιο / γοργὰ σώνεται ἡ μέρα / Τὶς ἐποχὲς μᾶς λέει τὸ ἡμερολόγιο / κάτι πίνακες κρεμασμένοι / θυμίζουν τὴ θάλασσα, τὰ βουνά. / Ὅλα βάζα / μὲ νάϋλον λουλούδια /στολισμένα».

Ἐπίσης, ἰδιαιτέρως, τὸ «Διάλειμμα», ὅπου ὁ ποιητὴς φιλοσοφεῖ:

Κάποιες στιγμὲς
ποὺ ἕνα πουλὶ τσιμπάει
τὸ σπόρο
ποὺ ἀνοίγει ἕνα τριαντάφυλλο
τὰ βλέφαρα
ποὺ τῆς βροχῆς τὰ κρόσια
κρύβουνε τὸν ἥλιο
καὶ τόσες ἄλλες, στὴ ζωὴ
— εἶναι ἕνα διάλειμμα —
κι' ὅμως πολλὲς φορὲς
σ' ἕνα μικρὸ διάλειμμα τέτοιο
χωράει ὁλόκληρη ἡ ζωή.

Ἕνα νέο βιβλίο τοῦ κ. Alec Mellor γιὰ τὶς «Ἀπόκρυφες Ἐπιστῆμες»

Ὁ Παρισινὸς δικηγόρος κ. Alec Mellor καὶ συγγραφεὺς τῶν ἔργων (*) γιὰ τὸν Ἐλευθεροτεκτονισμό, ποὺ τὸν τοποθετεῖ στὰ πλαίσια τοῦ «διαλόγου» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης μὲ τὶς ἄλλες Ἐκκλησίες καὶ τὶς μορφὲς συγχρόνου σκέψεως, παρουσιάζει τώρα μιὰ ἐνδιαφέρουσα ἐργασία γιὰ τὸν Ἀποκρυφισμὸ (**) ἢ μᾶλλον τὸν Νεο-αποκρυφισμὸ τῆς μόδας, (τὸν ὁποῖον ρητῶς τονίζει ὅτι δὲν συσχετίζει μὲ τὴν θεοσοφία τῆς Μπλαβάτσκυ).

Σ' ἕνα «Πανόραμα» τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ, ὁ συγγραφεὺς ἐπιχειρεῖ ἱστορικὴ ἀνασκόπησι τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ἕως τὴν ἐποχή μας, γιὰ τὴν ὁποίαν διαπιστώνει ὅτι χαρακτηρίζεται ἀπὸ ἄνθησι τοῦ «νεο-αποκρυφισμοῦ» ἀκόμη καὶ στὴ Ρωσία, ὅπου κάποιος Ἄλεξ Βολόγκωφ προτείνει τὴν κατασκευὴ μηχανήματος τηλεπικοινωνίας μὲ τοὺς νεκρούς. Ἡ ὀνομασία του εἶναι μιὰ τρισύνθετη λέξις, μὲ δύο ρίζες ἑλληνικὲς καὶ μία λατινική: Ἀ ρ χ α ι ο β ι ν τ ε ό φ ω ν ο ν! (γιὰ νὰ μιλᾶμε μὲ τοὺς ἀρχαίους καὶ νὰ τοὺς βλέπωμε συγχρόνως...). Τὸ ἄρθρον τοῦ Βολόγκωφ ἐδημοσιεύθη σὲ σοβιετικὸ ἔντυπον, ἐνῶ αἱ ἐπίσημοι ἀρχαὶ ἐνθαρρύνουν τὰ πειράματα μεταβιβάσεως τῆς σκέψεως σὲ μακρυνὲς ἀποστάσεις.

Ἡ περιγραφὴ τῆς σύγχρονης ἐποχῆς, θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι εἶναι λυπηρή. Μὲ τὸν σωρὸ τῶν «ἐφαρμογῶν» τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ: χαρτομαντεία, χειρομαντεία, καφεμαντεία, ὀνειρομαντεία, ἀριθμολογία, νεκρομαντεία, ἀλατομαντεία καί, ὑπεράνω ὅλων, ἀστρομαντεία. Μεγάλες μᾶζες ἀσχολοῦνται μὲ τὰ ὡροσκόπια καὶ παραδίδουν τὸν ἑαυτό τους στὰ «οὐράνια πεπρωμένα» ἀντὶ νὰ στηριχθοῦν στὶς δυνάμεις των γιὰ κάτι καλύτερο. Καὶ αὐτὴ ἡ μανία ἔφθασε σὲ τέτοιο σημεῖο, ὥστε λέγεται ὅτι σοβαροὶ ἐπιχειρηματίαι κανονίζουν ἀπὸ τὰ ἄστρα τὴν ἵδρυσι ἢ λειτουργία ἑταιριῶν, καὶ στὸ παλάτι τοῦ Μπάκιγχαμ προσελήφθη ξανά, ὅπως στὸν Μεσαίωνα, ἕνας ἀστρολόγος!

Ὅσο γιὰ τὸν Πνευματισμό, ποὺ εἶναι ἡ πιὸ διαδεδομένη μορφὴ ἀποκρυφισμοῦ, ὁ συγγραφεὺς ἀναφέρει στὴν ἔρευνά του ὅτι ἐκδίδεται ἀκόμη καὶ ἐφημερίδα, ὅπου ὁ Δάντης... στέλλει στίχους του, ὁ Μουσολίνι νέους λόγους καὶ ὁ Μπέρναρ Σῶ περιγράφει χιουμοριστικὰ τὴν ἐντύπωσι τῆς μητέρας του, ὅταν τὸ σῶμα του ἐκάη στὸ κρεματόριο... Ἀκόμη ἀναφέρει ὅτι ὁ πνευματισμὸς ἀπέκτησε καινούργιο κλάδο γιὰ τὴν ἐπικοινωνία μὲ τὰ πεθαμένα ἀ-

(*) Alec Mellor: Nos Frères séparés: Les Francs - maçons. La Charte inconnue de la Franc-Maçonnerie Chrétienne. La Franc-Maçonnerie à l'heure du choix.

(**) Alec Mellor: Catholiques d'aujourd'hui et Sciences Occultes. MAME Editeur, 61 rue de Rennes, Paris-6e.

γαπημένα σκυλάκια...

Ἀλλά, ὁ συγγραφεὺς φιλοσοφεῖ: «Ἡ αὐταπάτησις ἀποτελεῖ ἀνθρώπινο δικαίωμα». Εἶναι σὰν ἕνα ἀλκοολικὸ ποτό, ἢ ἕνα ναρκωτικὸ γιὰ τὴν καταπράϋνσι τῆς ἀγωνίας. Ἔτσι, κάθε ἐπιστημονικὴ κριτικὴ θὰ μείνῃ στεῖρα. Ἄλλως τε, σὲ πολλὲς χῶρες ὁ πνευματισμὸς πῆρε τὴν μορφὴ θρησκείας, μὲ δικές του ἐκκλησίες.

Ὁ κ. Mellor δίνει γιὰ τὸν Ἀποκρυφισμὸ τῆς συγχρόνου «πρακτικῆς» τὸν ὁρισμὸ μιᾶς «ψευδοπειραματικῆς μεταφυσικῆς». Τὸν θεωρεῖ μεταφυσική, διότι ἰσχυρίζεται ὅτι ἀποκαλύπτει τὴν κρυμμένη πλευρὰ τῆς φύσεως, καὶ ψευδοπειραματική, διότι δὲν ἀπευθύνεται στὴν πίστι (ὅπως αἱ ἐξ ἀποκαλύψεως ἀλήθειαι), οὔτε καὶ στὴ νόησι (ὅπως αἱ μαθηματικαὶ ἀλήθειαι), ἀλλὰ σὲ μιὰ ἀντικειμενικὰ ἀναπόδεικτη ἐμπειρία.

Ὁμολογεῖ ὅτι πολλοὶ καθολικοὶ καὶ θρησκευόμενοι ἐν γένει ἔχουν παρασυρθῆ σ' αὐτὸν τὸν ἀποκρυφισμό, στὴν «πλάνη» του, ἀπὸ τὴν ὁποία δὲν θ' ἀπομακρυνθοῦν, διότι δὲν θέλουν. Ζοῦν μὲ διαφόρους «θρύλους», ὅπως ἡ ὕπαρξις μιᾶς «ἐσωτερικῆς» Ἐκκλησίας στὸν Χριστιανισμό, ἱδρυθείσης ἀπὸ τὸν Ἰωάννη, καὶ μιᾶς ἄλλης, πιὸ «ἐσωτερικῆς» ἀκόμη, τοῦ Ἰακώβου, τῶν ὁποίων ἀποκρούει κάθε βασιμότητα.

Τὸ βιβλίο αὐτό, μὲ τὸ πλῆθος τῶν τεκμηρίων καὶ τὴν ἀντικειμενική, κατὰ τὸ πλεῖστον, κριτική, παρουσιάζει ζωηρὸ ἐνδιαφέρον καὶ γιὰ τοὺς Ὀρθοδόξους μελετητάς.

ΧΡ. ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΕΛΑΒΕ Ο «ΙΛΙΣΟΣ»

(Μὲ τὴ σειρὰ λήψεως)

Παναγ. Ζέρβας: Δελφοὶ καὶ Μαντεῖον, Γ' Ἔκδοσις, Ἀθῆναι 1968.

Κύπρος Χρυσάνθης: Λυρικὸς Λόγος (1934 — 1967), Λευκωσία 1968.

Π. Α. Μιχελῆς: Τέχνη καὶ Μηχανὴ (Ἀνάτυπον ἀπὸ τὰ «Χρονικὰ Αἰσθητικῆς»).

Ἀντώνιος Κανακάρης: Λαογραφικὰ τῆς Σίφνου: Τραγούδια τῆς ἀγάπης — Νανουρίσματα (Ἀνάτυπον Ἑταιρείας Κυκλαδικῶν Μελετῶν), 1968.

Δρ. Ἰ. Ν. Λάμπασης: Ἱστορικαὶ Ἰατρικαὶ Μελέται (Σειρὰ Δευτέρα), Ἀθῆναι 1968.

Χρῖστος Α. Ριζόπουλος: Χειμερινὸν Ἡλιοστάσιον (Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ «Τεκτονικοῦ Δελτίου»), Ἀθῆναι 1967.

Χρῖστος Α. Ριζόπουλος: Ἡ Τεκτονικὴ «Ἕνωσις» τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1893 (Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ Τεκτονικοῦ Δελτίου»), Ἀθῆναι 1968.

Ἄρης Χατζιδάκης: Κλαυσίγελως (Ποιήματα), Ἡράκλειον 1968.

Τάκης Ἀκρίτας: Θράκη (Ἀρχαία καὶ σύγχρονη ζωή), Ἀθῆναι 1968.

Φῶτος Γιοφύλλης: Ξένα Λουλούδια (Μεταφράσματα) Ἀθῆναι 1968.

Χρῆστος Βοιννᾶς: Τὸ Κεφαλονίτικο Σατιρικὸ Ἡμερολόγιο τοῦ 1969. Ἀθήνα 1969.

Ε. Δ. Δανόπουλος, Καθηγητὴς Πανεπιστημίου: Αἱ συζητήσεις τοῦ κ. Λυρκαίου, Ἀθῆναι 1967.

Γιάννης Γρ. Μπαρμπαγιάννης: Πυγολαμπίδες (Ποιήματα), Πειραιεὺς 1968.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΤΗ ΣΕΛΗΝΗ

Τὸ πλήρωμα τῆς Χριστουγεννιάτικης ἀστροναυτικῆς ἀποστολῆς τοῦ σεληνοπλοίου «Ἀπολλων — 8». Ἐξ ἀριστερῶν: Φράνκ Μπορμαν, Γουΐλλιαμ Ἄντερς, Τζαιημς Λόβελλ. Ὁ Μπορμαν καὶ ὁ Λόβελλ κατέχουν ἤδη τὸ παγκόσμιον ρεκὸρ διαρκείας εἰς τροχιὰν εἰς τὸ Διάστημα (14 ἡμέρες).

Καθὼς θὰ σημαίνουν οἱ καμπάνες τὴν παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων, οἱ πρεσβευταὶ τῆς Γῆς, ὁ Φράνκ Μπόρμαν, ὁ Τζ. Λόβερ καὶ ὁ Οὐίλλιαμ Ἄντερς, θὰ ἔχουν ἴσως ἤδη ἐξετάσει τὴν ἐπιφάνεια τῆς Σελήνης ἀπὸ μιὰ ἀπόσταση μικρότερη τῶν 105 χιλιομέτρων, ὅσο δηλαδὴ ἀπέχει περίπου τὸ Κιάτο ἀπὸ τὴν Ἀθήνα.

Ἀπὸ τὸ δυτικὸ φινιστρίνι τοῦ θαλαμίσκου του, τὸ πλήρωμα τοῦ «Ἀπόλλων» θὰ παρακολουθῆ τὸ σιωπηλὸ πανόραμα τῆς σεληνιακῆς ἐπιφανείας ποὺ ἔχει μείνει χωρὶς ἀτμόσφαιρα καὶ χωρὶς καμμία οὐσιαστικὴ μεταβολὴ ἐδῶ καὶ ἑκατομμύρια χρόνια. Μισοφωτισμένη ἀπὸ τὸν ἥλιο καὶ ἀποκαλύπτοντας τὴν παράξενη ὀμορφιά της στὶς χιλιάδες τῶν κρα-

τήρων καὶ τὶς τεράστιες «θάλασσες» τῆς παγωμένης λάβας, ἔχει μαγέψει τοὺς ἐπιστήμονες μὲ τὰ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα ποὺ κρατᾶ κρυμμένα γιὰ τὸ λυκαυγὲς πρὶν ἐμφανισθῆ στὸ ἡλιακὸ σύστημα, τὸ φαινόμενο ποὺ ἀποκαλοῦν ζωή.

Τὸ κοσμοϊστορικὸ αὐτὸ ταξίδι ἔχει μελετηθῆ σὲ κάθε λεπτομέρεια καὶ ἐλπίζεται νὰ στεφθῆ μ᾽ ἐπιτυχία. Σὲ γενικὲς γραμμὲς τὸ ταξίδι περιλαμβάνει τὶς ἑπόμενες φάσεις:

1ον. Τοποθέτησις τοῦ σεληνοπλοίου σὲ τροχιὰ πέριξ τῆς Γῆς.

2ον. Ἀφοῦ ἀποχωρισθοῦν τὰ δύο τμήματα τῆς ρουκέτας «Κρόνος 5», θὰ τεθῆ εἰς ἐνέργειαν ἡ μηχανὴ ὑγροῦ ὑδρογόνου τοῦ τρίτου τμήματος τῆς ρουκέτας ὥστε νὰ ἐπιτευχθῆ ἡ κατὰ 11 καὶ πλέον χιλιόμετρα τὸ δευτερόλεπτον ἐπιτάχυνσις τῆς ταχύτητος τοῦ σεληνοπλοίου, ὥστε νὰ ἐκφύγη ἀπὸ τὴν πέριξ τῆς Γῆς τροχιάν.

3ον. Χίλια περίπου μίλια ἀπὸ τῆς Γῆς τὸ τρίτον τμῆμα τῆς ρουκέτας θ᾽ ἀποχωρισθῆ καὶ τὰ δύο τμήματα τοῦ Κυβερνείου καὶ Ὑπηρεσίας τοῦ σεληνοπλοίου θὰ συνεχίσουν τὸ ταξίδι πρὸς τὴν Σελήνη (400.000 χιλιόμετρα περίπου). Κατὰ τὴν διάρκειά του οἱ τρεῖς ἀστροναῦται θὰ εἶναι οἱ πρῶτοι ποὺ θὰ διέλθουν διὰ τῆς ραδιενεργοῦ ζώνης Βὰν Ἄλλεν.

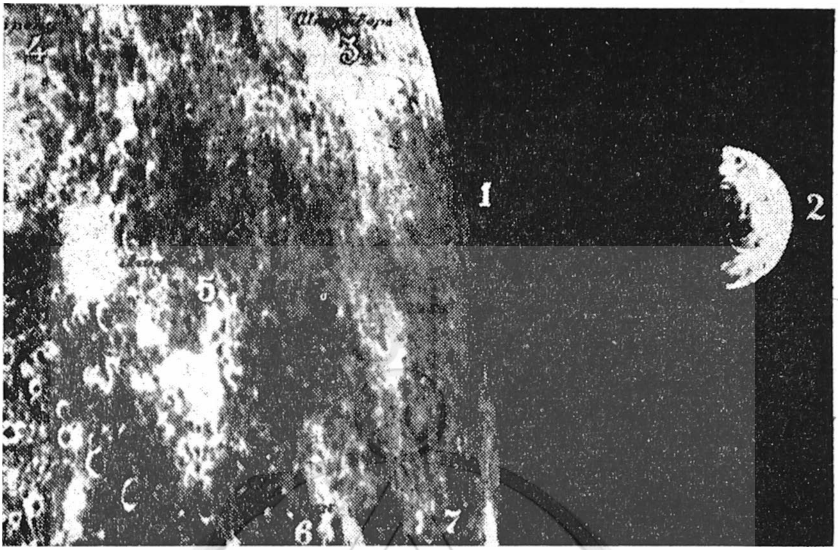
4ον. Ὕστερα ἀπὸ 3ήμερο ταξίδι ἡ ταχύτης τοῦ σεληνοπλοίου θὰ περιορισθῆ εἰς τὸ ἓν τέταρτον, ὥστε οἱ ἀστροναῦται νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν περιοχὴν ἕλξεως τῆς Σελήνης καὶ νὰ ἐπιδιώξουν τὴν τοποθέτησι τοῦ σκάφους σὲ τροχιὰ πέριξ τοῦ φυσικοῦ δορυφόρου. Ἐὰν τὸ ἐπιτύχουν, τὸ σεληνόπλοιον θὰ καταστῆ ὁ πρῶτος γνωστὸς τεχνητὸς δορυφόρος τῆς Σελήνης.

5ον. Κατὰ τὴν ἐπιθυμητὴ στιγμὴ οἱ ἀστροναῦται θὰ θέσουν σὲ κίνησι τὴν ἰσχυρὰ ρουκέτα τοῦ τμήματος Ὑπηρεσίας καὶ θὰ ἐκφύγουν ἀπὸ τὴν τροχιὰν τῆς Σελήνης διὰ ν᾽ ἀρχίσουν τὸ τριήμερο ταξίδι τῆς ἐπιστροφῆς.

6ον. Καθὼς πλησιάζει τὴν Γῆν τὸ σεληνόπλοιον θ᾽ ἀνακτήση τὴν ταχύτητα τῶν 40.000 χιλιομέτρων τὴν ὥρα μὲ τὴν ὁποία τὸ Κυβερνεῖο μόνο τοῦ σκάφους (τὸ τμῆμα Ὑπηρεσίας θὰ ἔχη στὸ μεταξὺ ἀποβληθῆ) θὰ εἰσέλθη στὸν «διάδρομο ἐπανόδου» γιὰ νὰ μπορέση νὰ προσγειωθῆ ἀσφαλῶς κάπου στὸν Εἰρηνικό.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΗΣΙΣ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ

Τὸ πρακτορεῖον Τὰςς ἐδημοσίευσε φωτογραφίες τῆς Σελήνης ποὺ ἐτράβηξε τὸ διαστημόπλοιον «Ζόντ-6» τὸν Νοέμβριο (10-17). Ὁ ὀπτικὸς ἄξων τῆς μηχανῆς εἶχε ρυθμισθῆ ὥστε νὰ περιληφθῆ στὴν φωτογραφία καὶ ἡ Γῆ. Ἔτσι ἐλήφθησαν φωτογραφίες ἐκπληκτικές. Ἡ Σελήνη ἐφωτογραφίσθη ἐξ ἀποστάσεως περίπου 3.300 χιλιομέτρων, ἡ δὲ Γῆ ἐξ ἀποστάσεως 388.000 χιλιομέτρων. Διακρίνεται καθαρὰ ὁ ἀνατολικὸς τομεὺς τῆς ἀντιθέτου πλευρᾶς τοῦ δορυφόρου μας. Στὸ ἐπάνω μέρος διακρίνονται οἱ κρατῆρες Στέρνμπεργκ, Λόρεντζ, Λαγκεβὶν καὶ ἄλλοι.

Ἡ ἐκπληκτικὴ φωτογραφία Σελήνης καὶ Γῆς συγχρονως

Τὸ ἄκρον ἀνατολικὸν μέρος καλύπτεται ἀπὸ νέφη.

ΚΑΤΑΝΟΗΣΙΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Ὁ καρδινάλιος Μπέα, πρόεδρος τῆς Γραμματείας τοῦ Βατικανοῦ ὑπὲρ τῆς Χριστιανικῆς ἑνότητος, ἀπέθανε, ἀφοῦ πρόλαβε νὰ στείλη «ἐγκάρδιους χαιρετισμοὺς» πρὸς τὴν παγκόσμιο ὁμοσπονδία τῶν Λουθηρανῶν, στὸ Λοὺντ Σουηδίας, μὲ τὴν εὐκαιρία τοῦ ἀπὸ μέρους των ἑορτασμοῦ τῆς 450ῆς ἐπετείου ἀπὸ τῆς Μεταρρυθμίσεως. Ἔλεγε ὁ καρδινάλιος στὸ μήνυμά του: «Μαζὶ μὲ ὅλους σας, λυπούμεθα διότι πρὸ 450 ἐτῶν ἔσπασε ἡ ἑνότης τοῦ Δυτικοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου. Δὲν ψέγομε κανέναν γιὰ τὸ τρομερὸ ἐκεῖνο σχίσμα. Ἀντ' αὐτοῦ, προσπαθοῦμε νὰ βροῦμε τρόπους ἀποκαταστάσεως τῆς χαμένης ἑνότητος. Ἐκ βάθους καρδίας ἀπευθύνομε ἀδελφικοὺς χαιρετισμοὺς καὶ θερμὰς εὐχάς».

Ἐξ ἄλλου, ἐξεδόθη ἀπὸ Βατικανὸ «Δήλωσις περὶ τῶν σχέσεων τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας μὲ τὶς μὴ χριστιανικὲς θρησκεῖες». Ἡ οὐσία τῆς δηλώσεως αὐτῆς εἶναι ὑπὲρ τοῦ συγκρητισμοῦ». «Ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία — ἀναφέρει ἡ δήλωσις— δὲν ἀπορρίπτει οὐδὲν τὸ ἀληθὲς καὶ ἱερόν, τὸ περιεχόμενον στὶς μὴ χριστιανικὲς θρησκεῖες. Ἀποβλέπει μετὰ εἰλικρινοῦς σεβασμοῦ πρὸς τὰς ὁδοὺς συμπεριφορᾶς καὶ ζωῆς, τοὺς κανόνες καὶ διδασκαλίες τῶν ἄλλων θρησκειῶν. Ἂν καὶ διαφέρουν σὲ πολλὲς λεπτομέρειες ἀπὸ τὶς δικές μας, ἐν τούτοις ἀντανακλοῦν μιὰ ἀκτίνα τῆς Ἀληθείας, ἡ ὁποία φωτίζει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους».

Σ' αὐτὴ τὴν καινούργια ἀτμό-

σφαίρα πρέπει νὰ τοποθετηθῇ ἡ ἀπόφασις τῆς πόλεως Κολούμπια τῆς ἀμερικανικῆς πολιτείας Μαίρυλαντ νὰ ἀνεγείρῃ κτίριο γιὰ τὶς θρησκευτικὲς ἀνάγκες τῶν κατοίκων, ὅλων ὁμοῦ, διαμαρτυρομένων, καθολικῶν καὶ ἑβραίων.

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ Η ΑΤΛΑΝΤΙΣ

Σὲ ἄρθρα της στὸ «Θεόσοφιστ» τοῦ Καναδᾶ ἡ Ρένα Κόνκλιν σχολιάζει τὴν θεωρία Γαλανοπούλου γιὰ τὸν συσχετισμὸ Θήρας καὶ Ἀτλαντίδος, ὑποστηριζομένην καὶ ἀπὸ τὸν διακεκριμένον ἀρχαιολόγον Μαρινᾶτον. Ἀποτελεῖ —γράφει,—ἀξιόλογον πρόοδον ὅτι τέτοιοι πρώτης τάξεως ἐρευνηταὶ δέχονται ὅτι ἡ Ἀτλαντὶς ὑπῆρξε «κάπου». Τὸ «ποῦ» ἐνδιαφέρει λιγώτερο. Ἀντικρούει ὅμως τὴν ἄποψι ὅτι μπορεῖ Ἀτλαντὶς νὰ ἦταν ἡ Θήρα, ποὺ κατεστράφη ἀπὸ ἡφαιστειακὴ ἔκρηξι περίπου 1400 ἔτη πρὸ Χριστοῦ — ὁπότε θὰ εἶχε κάμει λάθος ὁ Πλάτων μιλώντας γιὰ 9.000 ἔτη πρὸ τῆς ἐποχῆς του.

Κατὰ τὴν ἀρθρογράφον ἡ ἄποψις τοῦ Πλάτωνος ἐπιβεβαιώνεται τόσον ἀπὸ τὰ δεδομένα τῆς ἐπιστήμης, ὅσο καὶ τοῦ ἀποκρυφισμοῦ. Κατὰ τὸν Ἄλλαν Κέλλυ, συγγραφέα τοῦ βιβλίου «Στόχος ἡ Γῆ» καὶ συνεργάτην τοῦ Φράνκ Ντάσιλ, τοῦ Πανεπιστημίου Πενσυλβάνια, πρέπει στὰ 9.000 ἔτη τῆς ἀφηγήσεως τοῦ Πλάτωνος νὰ προσθέσωμε τὰ ἔκτοτε διαρρεύσαντα 2.400, ὁπότε τοποθετεῖται ἡ καταστροφὴ τῆς Ἀτλαντίδος πρὶν ἀπὸ 11.400 ἔτη. Ἦτο ἡ περίοδος τοῦ τέλους τῶν παγετώνων, ὅταν συνέβησαν πολλὲς ἐκρήξεις ἡφαιστείων καὶ μέσα σὲ λίγες ἡμέρες πρέπει νὰ ἔγιναν ριζικὲς γεωλογικὲς ἀναστατώσεις. Ἐὰν ὑπῆρχε ἡ Ἀτλαντὶς ἐκεῖθεν τῶν Ἡρακλείων στηλῶν —λέγει ὁ Κέλλυ— τ ό τ ε πρέπει νὰ κατεποντίσθη.

Ἀπὸ τὴν ἐξέτασιν (μὲ σύγχρονα διαγνωστικὰ μέσα) σχεδὸν δύο χιλιάδων δειγμάτων ὑποστάθμης τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ ποὺ ἔγινε τὸν Ἰούνιο τοῦ 1953—καὶ τὴν ἀναφέρουν οἱ Μωρὶς Ἔβιγκ καὶ Οὐΐλιαμ Ντὸνν στὸ περιοδικὸ «Ἐπιστήμη» —προέκυψε ὅτι ἡ περιοχὴ τοῦ βυθοῦ τοῦ Ἀτλαντικοῦ πρέπει νὰ ὑπέστη ξαφνικὴ προσβολὴ τεραστίας θερμότητος περίπου πρὸ 11.000 ἐτῶν. Πάλι ἡ ἴδια χρονολογία!

Καὶ ἡ ἀποκρυφιστικὴ ἔρευνα ὁδηγεῖ στὴν ἴδια χρονολογία. Στὶς «Ἐπιστολὲς Διδασκάλων», ὁ Κούτ—Χούμι ἀναφέρει δυὸ φορὲς τὴν χρονολογία 11.446 ἐτῶν (πρὶν) γιὰ τὴν καταστροφὴ τῆς Ποσειδωνίας ἢ Ἀτλαντίδος. Ἡ ἐπιστολή του ἐγράφη τὸ 1882. Ἀφαιρουμένου τοῦ ἀριθμοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τὸ 11.446, μένουν 9.564. Ὁ Πλάτων, ποὺ πρέπει νὰ ἦτο μεμυημένος στὰ ἀρχαῖα μυστήρια, ἀναφέρει τὰ 9.000 ἔτη πρὸ τῆς ἐποχῆς του ὡς χρονολογία τῆς καταστροφῆς, σύμφωνα μὲ τὰς ἀφηγήσεις τῶν Αἰγυπτίων ἱερέων. Κατὰ τὸν Ντυράν, ὁ Σόλων ἀνεχώρησε γιὰ τὴν Αἴγυπτο τὸ ἔτος 572 π. Χ. Καὶ πρέπει νὰ ἄκουσε τὰς ἀφηγήσεις τῶν ἱερέων ἀμέσως μετὰ τὴν ἄφιξί του ἢ σ' ἕνα-δύο χρόνια κατόπιν. Τὰ

«9.000 χρόνια» πού ἀναφέρει ὁ Πλάτων ἦταν, ἀσφαλῶς, στρογγυλὸς ἀριθμός. Ὅμως, προσθέτοντας τὰ 572 στὰ 9.000 ἔχομε 5.972, χρονολογία πού ἀπέχει ἀπὸ τὸ 5.064 μόνον ὀκτὼ χρόνια.

Ἄρα — συμπεραίνει ἡ Ρένα Κόνκλιν — ἡ χρονολογία τοῦ ἀποκρυφισμοῦ, χωρὶς ραδιενεργὸν ἄνθρακα, ἀργὸν ἢ ἄλλες μεθόδους ἀνιχνεύσεως, ταιριάζει καταπληκτικὰ μὲ τὰ δεδομένα τῆς ἐπιστήμης.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Μετὰ τὴν ἔκδοσι τοῦ δεκάτου καὶ τελευταίου τόμου τῆς «Ἱστορίας τοῦ Πολιτισμοῦ», τὸ ζεῦγος Οὐΐλλιαμ καὶ Ἄριελ Ντυρὰν ὑπεσχέθησαν ἕνα βιβλίο πού θὰ συνώψιζε τὰ συμπεράσματα ἱστορικῶν ἐρευνῶν 40 ἐτῶν. Καὶ ἐξέδωσαν ἤδη «Τὰ Διδάγματα τῆς Ἱστορίας».

Ἕνα ἀπὸ τὰ συμπεράσματά των εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος καὶ ὄχι τὸ περιβάλλον δημιουργεῖ τὸν πολιτισμό. Ὅταν εἶναι ἀποφασισμένος, τὰ φυσικὰ ἐμπόδια δὲν τὸν ἀποτρέπουν.

Οἱ Ντυρὰν λέγουν ὅτι δὲν βρίσκουν οὐσιαστικὴ ἀλλαγὴ στὸν ἄνθρωπο, στὴν βασικὴ φύσι του, κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἀναριθμήτων αἰώνων ἀπὸ τότε πού βγῆκε ἀπὸ τὸν ζόφο τῆς προϊστορίας. Ὅλαι αἱ τεχνολογικαὶ πρόοδοι δὲν εἶναι παρὰ «νέα μέσα πρὸς ἱκανοποίησιν παλαιῶν σκοπῶν», ὅπως τῆς ἀποκτήσεως ἀγαθῶν, τῆς ἕλξεως τῶν φύλων, τοῦ ἀνταγωνισμοῦ, τῶν πολέμων. Ὡστόσο, δὲν παραδέχονται ὅτι ὁ ἄνθρωπος βαδίζει μέσα σ' ἕνα ζοφερὸ χαντάκι. Ἡ σύγχρονος ὕπαρξις, ὅσο ἀνασφαλής, χαοτικὴ καὶ αἱματηρὰ καὶ ἂν εἶναι, ἀποτελεῖ πλατειὰ πρόοδο ἔναντι τῆς ἀμαθείας, τῆς δεισιδαιμονίας, τῆς βίας καὶ τῆς νοσηρότητος ἄλλων περιόδων. Τὸ ζήτημα εἶναι κατὰ πόσον ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἕτοιμος νὰ ἐξουδετερώση τὴν ἀπειλὴ τῆς τεχνολογίας, ἡ ὁποία προσφέρει τροφή, κατοικία, ἄνεσι, μόρφωσι καὶ ψυχαγωγία ἄνευ προηγουμένου, ἀλλὰ δημιουργεῖ παράλληλα καὶ προβλήματα πνευματικῆς ἀποσυνθέσεως.

Ἡ κληρονομία τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου εἶναι, πράγματι, πλουσιώτερη παρὰ ποτὲ ἄλλοτε στὴν ἱστορία. Πλουσιώτερη ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Περικλέους, διότι περιλαμβάνει καὶ τὴν Ἑλληνικὴ ἄνθησι πού ἐπηκολούθησε, πλουσιώτερη ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Λεονάρδο ντὰ Βίντσι, διότι περιέχει καὶ τὴν Ἀναγέννησι· πλουσιώτερη ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Βολταίρου, διότι ἀγκαλιάζει καὶ ὅλη τὴν Γαλλικὴ Διαφώτισι. Ἐκεῖνο, ὅμως, πού ἔχει σημασία γιὰ τὴν πρόοδο τῆς ἀνθρωπότητος δὲν εἶναι ὅτι γεννηθήκαμε πλουσιώτεροι, καλύτεροι ἢ εὐφυέστεροι ἀπὸ ὅ,τι ἦσαν ἄλλοτε τὰ παιδιά, ἀλλὰ ὅτι γεννηθήκαμε μέσα σὲ μιὰ πλουσιώτερη κληρονομία, σ' ἕνα ὑψηλότερο ἐπίπεδο πνευματικό, πάνω σὲ ἕνα βάθρο, ὅπου ἡ συσσώρευσις τῆς γνώσεως καὶ τῆς τέχνης προτρέπει σὲ μιὰ ἐξύψωσι τοῦ ἀνθρώπου — καταλήγουν τὸ ζεῦγος Ντυράν.

Ο ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΣ

ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τὰ Γραφεῖα τοῦ «Ἰλισοῦ», Δραγατσανίου 6, ὄροφος 6ος, (Πλ. Κλαυθμῶνος) εἶναι ἀνοικτὰ μόνον κάθε Δευτέρα καὶ Παρασκευὴ 11 - 1.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

Παρακαλοῦμεν ἀποστέλλετε μὲ ταχυδρομικὴν ἐπιταγὴν εἰς τὴν διεύθυνσιν: «Κωστῆν Μελισσαρόπουλον, Δραγατσανίου 6, Ἀθῆνας, 122». Ἀποστολαὶ μὲ τραπεζιτικὰς ἐπιταγὰς ἢ ἐντολάς, μᾶς δυσκολεύουν. Νὰ ἀναγράφεται καθαρὰ τὸ ὀνοματεπώνυμον καὶ ἡ διεύθυνσις τοῦ ἀποστολέως.

ΠΑΛΑΙΑ ΤΕΥΧΗ ΚΑΙ ΤΟΜΟΙ

Τιμὴ τόμων παρελθόντων ἐτῶν δραχμαὶ 50. Τιμὴ τεύχους δραχ. 10. Δὲν ὑπάρχουν μεμονωμένα τεύχη ὑπ' ἀριθ. 3, 5, 8, 11 - 18, 23, 25, 28 - 30, 33, 44, 49, 50 οὔτε τόμοι ἐτῶν 1956, 1957, 1958, 1962.

ΑΛΛΑΓΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ

Τεύχη ἀποσταλέντα στοὺς κατωτέρω συνδρομητάς μας, ἐπεστράφησαν ἀπὸ τὸ Ταχυδρομεῖον μὲ τὴν σημείωσιν: «μετώκησε» ἢ «ἄγνωστος». Παρακαλοῦνται ὅσοι τοὺς γνωρίζουν νὰ τοὺς εἰδοποιήσουν ἢ νὰ μᾶς δώσουν τὰς διευθύνσεις των.

ΑΘΗΝΩΝ:

Βύρων Ἀθανασούλας, Πατησίων 9. Ρωξάνη Βαλαβάνη, Καλλιδρομίου 24. Ἀριστ. Βασιλείου, Ἑπτανήσου 11. Παῦλος Βηλαρᾶς, Ἁγ. Μελετίου 33. Γ. Α. Γεωργιάδης, Ἰωνιδῶν 35, Πειραιεύς. Δημ. Γιούργαλης, Γ. Σουρῆ 3. Κων. Γρηγορόπουλος, Ἱππάρχου 11. Χαρ. Ζαχαριάδης, Σόλωνος 121. Θαλῆς Θεοχαρόπουλος, Σειρήνων 71, Παλαιὸν Φάληρον. Σόλων Καρυδάκης, Δαφνομήλη 44. Μαρία Κουγιουμτζάκη, Ἁγίου Μελετίου 110. Μηνᾶς Μπούρας, Ζακύνθου 51. Κικὴ Πετράκου, Καλαμῶν 17 (Ἐρυθ. Σταυρός). Πόπη Ρουσσιᾶ, Δράκου 41. Κων. Ψαρρᾶς, Ἑρμοῦ 136.

ΕΠΑΡΧΙΩΝ:

Ἀνδρ. Διαμαντίδης, Ἁγ. Δημητρίου 118, Θεσσαλονίκη. Κικὴ Ἰγγλέση, Μεσαῖον Καρλόβασι, Σάμος. Δημ. Λαδᾶς, Κωνσταντινουπόλεως 44, Θεσσαλονίκη. Εὐαγ. Λαδοπούλου, Μαραθῶνος 11, Ξάνθη. Ματίλντα Μανωλικάκη, Βασ. Γεωργίου 15, Χανιά. Νικ. Μοῦχος, Ἐπιθεώρησις Σχολείων, Σέρραι. Θεοδόσιος Νικήπας, Συνταγματάρχης, Μεσολόγγι. Γεώργ. Σταμάτας, Ἰατρός, Ἔδεσα.

ΚΥΠΡΟΣ

Τεύχη «Ἰλισοῦ», τόμοι καὶ βιβλία, στὸ Βιβλιοπωλεῖον Ἀντωνίου Στυλιανοῦ, Λεμεσός.

ΣΕ ΚΟΣΜΟΥΣ ΦΩΤΕΙΝΟΤΕΡΟΥΣ

Ἐγκατέλειψαν τὸν γήϊνον βίον:
Εὐσταθία Παπαβασιλείου, Ἀθῆναι
Κλεάνθης Στεφανίδης, Ἀθῆναι

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ἠπειρωτικὴ Ἑστία (196/197 — Αὔγ./Σεπτ. 1968).
Κρίκος Λονδίνου (214 - Ὀκτ. 1968).
Ὁ Φυσιολάτρης (241 - Νοέμ. 1968).
Πνευματικὴ Κύπρος (98 - Νοέμβρ. 1968).
Ὁ Κόσμος τῆς Ψυχῆς (212 - Νοέμ. 1968).
Κρητικὴ Ἑστία (182 - Μάϊος 1968).
Νέα Ζωὴ (3 - Ἰούλ./Σεπτ. 1968).
Περιοδικὸ Ἑλληνίδων Βορ. Ἑλλάδος (190 - Νοεμ./Δεκ. 1968).

Ο ΙΛΙΣΟΣ

Εὔχεται πρὸς ὅλους τοὺς φίλους του:

ΚΑΛΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ

Ὑγείαν — Γαλήνην — Πρόοδον

διὰ τὸ Νέον Ἔτος 1969

★

«ΙΛΙΣΟΣ»	ἔτους	1966	σελίδες	342
»	»	1967	»	390
»	»	1968	»	448

★

Ὁ «Ἰλισὸς» προσδοκᾶ ἀπὸ τοὺς φίλους του:

1. Ἔγκαιρον ἀνανέωσιν τῆς συνδρομῆς των.
2. Προσπάθειαν διευρύνσεως τοῦ κύκλου τῶν συνδρομητῶν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΤΟΥΣ 1968

Σελ.

ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ:

ΔΙΑΦΟΡΑ:

Τὸ ὡραιότερο δῶρο

γιὰ τὴν Πρωτοχρονιὰ

ΕΝΑ ΚΑΛΟ ΒΙΒΛΙΟ

Βλέπε τιμοκατάλογον βιβλίων εἰς σελ. 2 ἐξωφύλλου

(Ἀποστέλλονται ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν)

Ἡ συνδρομὴ τοῦ «ΙΛΙΣΟΥ»

διὰ τὸ 1969

καθωρίσθη εἰς δρχ. 60 (ἐξωτερικοῦ 75)

ἢ δρχ. 50 (ἐξωτερικοῦ 60) ἐὰν ἡ συν-

δρομὴ πληρωθῆ μέχρι τέλους

Ἰανουαρίου 1969.

ΕΓΓΡΑΨΑΤΕ ΝΕΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

Ὅλοι οἱ συνδρομηταὶ ἔχουν δικαίωμα νὰ ἀγοράζουν τὸν Εἰδικὸ Τόμο χρυσόδετο Ἐπιλογῆς ἐτῶν 1956 — 1957 — 1958 μὲ δρχ. 70 ἀντὶ δρχ. 90.

Τύποις: ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Ο.Ε. ☎ 631.675

Βραβεία Ἐκθέσεων
ΛΟΝΔΙΝΟΥ · ΒΟΛΩΝΙΑΣ · ΝΙΚΑΙΑΣ
"ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΜΒΡΕΛΛΟΠΟΙΪΑ"
• ΟΜΒΡΕΛΛΕΣ
• ΜΠΑΣΤΟΥΝΙΑ
• ΕΙΔΗ ΕΞΟΧΗΣ
ΠΡΑΤΗΡΙΟΝ: ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ-ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΑΙΟΛΟΥ 70